80-2-

Generos și colegial nu numai cu copiii, ci și cu confrații, Octav Pancu-Iași ne-a deschis tuturor o pîrtie fecundă. Și cine ar putea ascunde de cîte ori darnicile lui călimări ne-au adăpat peniță? De fapt, Octav Pancu-Iași a descoperit în literele pentru cei mici — deci și pentru condeierii lor — o trecătoare — și va fi cu neputință ca de acum încolo vreo hartă a literaturii pentru copii să nu o menționeze cu numele său și pe care eu aș numi-o, sinonim, cu titlul alteia din frumoasele sale cărți: Nu fugi, ziua mea frumoasă!

Mircea Sântimbreanu

Lei 6

Editura Ion Creangă

Octav Pancu-Iași

Făt-Frumos cînd era mic

BIBLIOTECA ȘCOLARULUI

BIBLIOTECA ȘCOLARULUI

BIBLIOTECA ȘCOLARULUI

BIBLIOTECA ȘCOLARULUI

ALBASTRĂ CA CERNEALA

(după Fraţii Grimm — pentru fraţii
Alexandru şi Bogdan, dar şi pentru
alţi fraţi şi surori)

...Cică a fost odată, mai de mult — să tot fie de atunci două săptămîni, ba poate şi mai mult — o fetiţă. Şi din pricină că mîinile, obrajii, fruntea şi bărbia ei erau mereu mînjite cu magiun, cu dulceaţă, cu vopsele de apă şi cu alte vopsele, dar mai dese, mai mari, şi mai albastre erau petele de cerneală — colegii, la şcoală, îi spuneau „Albastră ca Cerneala".

Şi iar cică, într-o zi din acea vreme, un coleg al fetiţei se afla acasă şi desena Dunărea pe caietul de hărţi. O desena, firește, cu un creion albastru, astfel că Dunărea ieşea cît se poate de bine şi, mai cu seamă, cît se poate de albastră. Ceea ce îl făcu pe băiat s-o întrebe :

„Dunăre albastră, Dunăre cu ape line,
spune-mi cine-i mai albastră ca tine ?"

Iar Dunărea, o apă bine crescută, îi răspunse îndată :

„Sînt eu albastră, dar de ce te-aş minţi,
«Albastră ca Cerneala» e astăzi şi mai şi !"

„Cum ? se miră băiatul care nu era unul la întîmplare, şi tocmai elevul de serviciu la curăţenie : Tot nu s-a spă-

lat ? Şi are de gînd să vină aşa la şcoală ? Ei, nu ! Asta n-o să se întîmple cînd sînt eu de serviciu !"

Apucă repede telefonul şi formă numărul „Albastrei ca Cerneala". Îi răspunse fratele fetiţei :

— Soră-mea e în baie. Se spală. Vă rog s-o scuzaţi.

— S-o scuz ? Poate aţi vrut să spuneţi : s-o felicit. Transmiteţi-i din partea mea cele mai calde salutări.

Şi, bucuros, elevul de serviciu la curăţenie închise telefonul.

Aşa cum se va vedea însă, copii, bucuria avea să fie scurtă. Adevărul era altul. „Albastră ca Cerneala" spusese numai că intră în baie. Cînd se văzu ieşită din cameră, o porni în cu totul altă parte. Da, în cu totul altă parte. Merse ea ce merse şi dădu de o căsuţă. Obosită, bătu la uşă, şi cum nu-i răspunse nimeni, bineînţeles, intră.

Mai tîrziu sosiră şi stăpînii căsuţei. După cum arătau, aceştia nu puteau fi alţii decît „Cei Şapte Murdărici". Cu siguranţă, după cum arătau, chiar ei erau „Cei Şapte Murdărici" în carne, oase şi tot soiul de pete mai mari şi mai mici, mai grase şi mai slabe, mai colorate şi mai decolorate. Se întorceau de la o adunare unde, vorbind fiecare cîte un ceas, făcură în şapte ceasuri şapte propuneri, una mai importantă ca alta şi toate şapte la un loc deosebit de importante.

Primul propuse :

— Să nu mai fie rostite, niciodată şi de către nimeni, cuvintele : „păstraţi curăţenia !"

Al doilea :

— Să nu mai fie scrise, niciodată şi de către nimeni, cuvintele : „lăsaţi şoşonii şi galoşii la garderobă !"

Al treilea :

— Să fie întoarse pe dos toate tăbliţele cu : „nu aruncaţi hîrtii pe jos !"

Al patrulea :

— Să fie întoarse cu roţile în sus toate maşinile care stropesc străzile !

Al cincilea :

— Să fie distruse, imediat şi fără întîrziere, toate măturile, măturicile, periile, periuţele, cîrpele şi aspiratoarele de praf !

Al şaselea :

— Să fie distruse, imediat şi fără întîrziere, toate coşurile şi coşuleţele, lăzile şi lădiţele de gunoi !

Al şaptelea :

— Să fie secate toate izvoarele, pîraiele, rîurile, fluviile, mările şi oceanele. Să se termine odată pentru totdeauna cu apa, să se termine odată pentru totdeauna cu spălatul !

Intrînd în căsuţă, „Cei Şapte Murdărici" îşi dădură imediat seama că aici se petrecea ceva neobişnuit. În ordine, de la cel dintîi pînă la al şaptelea, întrebară :

— Cine s-a aşezat pe scaunul meu proaspăt vopsit ?

— Cine a umblat cu tocul meu, care are pompa stricată şi curge ?

— Cine s-a mînjit cu marmelada mea de caise ?

— Cine s-a încălţat cu pantofii mei plini de noroi ?

— Cine a şters cu coatele praful de pe masa mea ?

— Cine şi-a mînjit nasul cu vopsele din cutia mea ?

— Cine a muiat în gură creionul meu chimic ?

— Eu ! răspunse „Albastră ca Cerneala". Mă simt bine la voi și mi-ar place să rămîn aici.

„Cei Șapte Murdărici" scoaseră un chiot cum de mult nu le mai fu dat pereților să audă. Ce surpriză plăcută ! Ce cinste ! Ce onoare ! Oare nu visau ? Oare era adevărat ?

Ca să fie siguri că nu se înșală, că „Albastră ca Cerneala" se află aievea în mijlocul lor, se traseră fiecare de nas și o clipă mai tîrziu toate cele șapte nasuri strănutară zgomotos. Da, era adevărat ! Nu, nu visau ! Ce surpriză plăcută ! Ce cinste ! Ce onoare ! Se repeziră s-o îmbrățișeze, îi cerură voie s-o socotească sora lor, iar cînd ea îi numi „frații mei" plînseră cu șapte rînduri de lacrimi. Ce mai ! Căsuța trăia o zi mare, o zi de neuitat. Fiecare din „Cei Șapte Murdărici" și toți șapte împreună se grăbiră să-i arate „Albastrei ca Cerneala" cît de bine o va duce la ei :

— Cînd vom pleca de acasă, tu o să ne faci murdărie...

— O să ne răscolești căsuța...

— O să veghezi ca nimeni să nu mănture și să nu strîngă gunoiul...

— O să tai toată ziua hîrtii și o să le arunci pe jos...

— O să păzești ca nimeni să nu deranjeze păianjenii din colțurile lor...

— O să te sui încălțată în pat, pe masă și pe bufet...

— O să te murdărești din tălpi pînă în creștetul capului cu tot ce-o să-ți poftească inima...

„Albastră ca Cerneala" le mulțumi și le făgădui să nu iasă din cuvîntul lor.

— Numai că trebuie să-ți mai spunem ceva... rostiră „Cei Șapte Murdărici" într-un glas. Cînd nu vom fi noi

acasă, să te ferești de elevul de serviciu la curățenie. Nu lăsa pe nimeni să intre în căsuță. Fii cu ochii în patru !

...În acest timp, elevul de serviciu la curățenie continua să deseneze Dunărea pe caietul de hărți. Îi acoperi bălțile cu culoare albastră, astfel că bălțile ieșiră cît se poate de bine, și mai cu seamă, cît se poate de albastre. Ceea ce îl făcu pe băiat să întrebe din nou Dunărea :

„Dunăre albastră, Dunăre cu ape line,
spune-mi cine-i mai albastră ca tine ?"

Iar Dunărea îi răspunse :

„Sînt eu albastră, dar de ce te-aș minți,
pe o stradă strîmbă, nu departe de-aici,

în căsuța «Celor Șapte Murdărici»,
«Albastră ca Cerneala» e astăzi și mai și !"

Băiatul se posomorî : „Așa va să zică ! Ei, las' pe mine !"

Se repezi la dulapul bunicii, scoase o rochie, o pălărie, o poșetă și o umbrelă și se deghiză în bătrîna vînzătoare de la drogheria din colț. Băgă în poșetă un săpun și plecă spre căsuța „Celor Șapte Murdărici". Așteptă ca aceștia să plece și bătu în fereastră. Din căsuță auzi glasul fetiței :

— Degeaba bați. Nu deschid. S-ar putea să fii elevul de serviciu la curățenie și de tine trebuie să mă feresc.

— Deschide, zise băiatul. Elevul de care vorbești e acasă, desenează. Eu sînt bătrîna vînzătoare de la drogheria din colț.

„Albastră ca Cerneala" îl crezu și deschise fereastra :

— Ce doriți ?

— Nu luați un săpun minunat ?

— Nu, mulțumesc, nu folosesc...

— Păcat, păcat, pentru că acesta nu e un săpun obișnuit. Nu curăță nici un fel de pete. Face doar o spumă deasă în care dacă suflați cu un pai sau cu o macaroană, dobîndiți niște baloane de toată frumusețea.

— Adevărat ?

— Garantat ! De nu v-o plăcea, scrieți în „Condica de sugestii și reclamații". Îl luați ?

— Îl iau !

Și uite așa, „Albastră ca Cerneala" luă săpunul și se duse cu el la chiuvetă. Aici începu să-l frece cu apă ca să facă spumă. Dar nu trecu mult și fetița văzu cum odată cu spuma, una cîte una, îi dispăreau și petele de cerneală de pe mîini. Scoase un țipăt și leșină.

Astfel o găsiră „Cei Șapte Murdărici" care, cu chiu, cu vai, izbutiră s-o aducă în simțiri — și numai după ce :

Primul închise robinetul,

Al doilea aruncă săpunul,

Al treilea aduse călimara,

Al patrulea o destupă,

Al cincilea muie tocul în ea,

Al șaselea îl scoase plin de cerneală,

Al șaptelea mînji cu el degetele fetiței.

Cînd își simți iarăși degetele pătate cu cerneală, fetița se trezi :

— Oh, ce lung somn am dormit... Unde mă aflu ?

Îi văzu pe „Cei Șapte Murdărici" și se dumiri. Povesti ce i se întîmplase, și murdăricii, după ce o ascultară, chibzuiră o vreme, apoi îi spuseră :

— Află, draga noastră surioară, că bătrîna vînzătoare de la magazinul din colț a fost tînărul tău coleg, elevul de serviciu la curățenie. Altădată să nu mai lași pe nimeni să intre cînd sîntem noi plecați.

...În acest timp, elevul de serviciu la curățenie era acasă și continua să deseneze Dunărea pe caietul de hărți. Îi acoperi Delta cu culoarea albastră, astfel că Delta ieși cît se poate de bine și, mai cu seamă, cît se poate de albastră. Ceea ce — da, ați ghicit ! — îl făcu pe băiat să întrebe :

„Dunăre albastră, Dunăre cu ape line,

spune-mi cine-i mai albastră ca tine ?"

Iar Dunărea îi răspunse :

„Sînt eu albastră, dar de ce te-aș minți ?

Pe o stradă strîmbă, nu departe de-aici,

în căsuța «Celor Șapte Murdărici»,

«Albastră ca Cerneala» e astăzi și mai și !"

Băiatul, firește, iarăși se posomorî : „Așa va să zică ? Ei, las' pe mine !" Se repezi la dulapul fratelui său mai mare, scoase o haină, o șapcă, o servietă și un baston și se deghiză în tînărul vînzător de la drogheria din celălalt colț. Băgă în servietă un burete și plecă spre căsuța „Celor Șapte Murdărici". Așteptă ca aceștia să plece și ciocăni în ușă. Din căsuță auzi glasul fetitei :

— Degeaba baţi. Nu deschid. S-ar putea să fii elevul de serviciu la curăţenie şi de tine trebuie să mă feresc.

— Deschide fără teamă, zise băiatul. Elevul de care vorbeşti e acasă, desenează. Eu sînt vînzătorul de la drogheria din celălalt colţ.

„Albastră ca Cerneala" îl crezu şi acum şi deschise uşa :

— Nu luaţi un burete minunat ?

— Nu, mulţumesc, nu folosesc...

— Păcat ! Păcat, pentru că acesta nu este un burete obişnuit. Nu curăţă nici un fel de pete. Jucîndu-vă cu el în apă, veţi vedea că se întinde ca o praştie şi sare ca o minge.

— Adevărat ?

— Garantat. De nu v-o plăcea, reclamaţi responsabilului. Îl luaţi ?

— Îl iau !

Şi uite aşa, „Albastră ca Cerneala" luă buretele şi se duse la chiuvetă. Aici începu să se joace cu el în apă. Dar nu trecu mult şi fetiţa văzu cum odată cu salturile buretelui, îi dispăreau una cîte una şi petele de cerneală de pe mîini. Din nou scoase un ţipăt şi din nou leşină...

Aşa o găsiră „Cei Şapte Murdărici". Acum însă ştiau ce au de făcut ca s-o aducă în simţiri.

Nu mă îndoiesc că ştiţi şi voi, copii. De aceea n-o să mai repet că :

Primul închise robinetul... etc., etc... ci spun de-a dreptul :

Al şaptelea mînji cu el degetele fetiţei...

Cînd îşi simţi degetele pătate de cerneală, fetiţa se trezi, povesti ce i se întîmplase şi, murdăricii, după ce o ascultară, chibzuiră o vreme şi spuseră :

— Află, draga noastră surioară, că tînărul vînzător de la drogheria din celălalt colţ a fost tot colegul tău, elevul de serviciu la curăţenie. Vezi ce păţeşti dacă nu ne asculţi ? Fereşte-te de el ! Nu mai lăsa pe nimeni să intre cînd sîntem noi plecaţi.

...În acest timp, elevul de serviciu la curăţenie era acasă şi termina de desenat Dunărea pe caietul de hărţi. O mai îndreptă pe ici pe colo, o îndreptă, desigur, tot cu culoare albastră, astfel că Dunărea cu bălţi, cu Deltă ieşi cît se poate de bine şi, mai cu seamă, cît se poate de albastră. Ceea ce îl făcu pe băiat s-o întrebe... vă amintiţi întrebarea... iar Dunărea îi răspunse... vă amintiţi şi răspunsul !...

Numai că de data asta băiatul nu-şi mai zise : „Ei, las pe mine !" ci, dimpotrivă : „Gata ! S-a sfîrşit cu «las' pe mine !» E timpul să mă sfătuiesc cu grupa !"

Nu se mai deghiză în nimic, ci se îmbrăcă aşa ca de obicei : cu cămaşă albă, cu cravată roşie, înnodată la gît.

Adunarea grupei, căreia băiatul îi ceru sfatul, se sfîrşi cu o hotărîre : să apară neîntîrziat un articol la gazeta de perete. În el „Albastră ca Cerneala" să fie *frecată* şi *săpunită* cum trebuie.

Articolul apăru aşa cum se hotărîse — neîntîrziat.

Cum află despre el „Albastră ca Cerneala", povestea nu ne mai spune. Eu cred că venind la şcoală l-a citit cu propriii ei ochi şi mai cred că, citindu-l, nu avu nici un motiv de bucurie.

Povestea mai spune însă că a doua zi, în ora de geografie, elevul de serviciu la curăţenie se mai uită o dată la Dunărea desenată de el în caietul de hărţi. Îi plăcu atît de mult cum îi ieşise şi, mai cu seamă, cît de albastră îi ieşise, încît, pentru ultima oară o întrebă :

„Dunăre albastră, Dunăre cu ape line,
spune-mi cine-i mai albastră ca tine ?“

Iar Dunărea, pentru ultima oară îi răspunse :

„Acum cea mai albastră, din nou, sînt eu, băiete,
şi-i mulţumesc din suflet gazetei de perete !“

Şi mai spune povestea că, de supărare, „Cei Şapte Murdărici“ plecară în lume :

Primul vru să treacă un izvor — şi căzu în el.

Al doilea vru să treacă un pîrîu — şi căzu în el.

Al treilea vru să treacă un rîu — şi căzu în el.

Al patrulea vru să treacă un fluviu — şi căzu în el.

Al cincilea vru să treacă un lac — şi căzu în el.

Al şaselea vru să treacă o mare — şi căzu în ea.

Al şaptelea vru să treacă un ocean — şi căzu în el.

Iar cînd ieşiră, erau curaţi, foarte curaţi, semănau cu şapte fraţi, nepătaţi, necoloraţi. Ce mai ! Arătau spălaţi !

Povestea asta este despre un băieţel care l-a uitat pe „bună ziua“.

Cum adică „l-a uitat“ ? o să mă întrebaţi voi, că doar „bună ziua“ nu-i o umbrelă s-o uiţi la un vecin şi nu-i o pălărie s-o uiţi în tren. „Bună ziua“ — ştie oricine — e „bună ziua“ şi nu poate fi uitat, spuneţi voi şi aşteptaţi de la mine să vă dau dreptate şi să închid această discuţie fără rost.

Îmi pare rău, dar nu pot. Şi iată de ce :

Ieri veni la mine acasă un băieţel să mă invite la o serbare, la grădiniţă.

Băieţelul intră şi îmi spuse :

— Copiii vă invită la grădiniţă. Dăm o serbare. M-au trimis pe mine să vă spun. V-am spus, acum plec...

— Asta-i tot ?

— Tot.

— N-ai uitat nimic ?

— Nimic.

— Ba ai uitat. L-ai uitat cînd ai intrat pe „bună ziua“. Unde l-ai uitat ?

— Nu ştiu.

— Cum se poate să nu știi ? Amintește-ți ! Nu poți pleca așa la drum, fără „bună ziua". Gîndește-te puțin ! Ai mai trecut pe undeva înainte de a veni la mine ?

— Am mai trecut pe acasă.

— Poate l-ai uitat pe „bună ziua" acasă. Ai telefon ?

— Da.

— Ce număr ?

Îmi spuse numărul și sunai la el acasă. Răspunse bunica.

— Sărut mîna, bunicuțo, începui. Iartă-mă că te iau de la treburi. Nepotul dumitale e la mine. I s-a întîmplat ceva, l-a uitat pe „bună ziua". Nu cumva l-a uitat acasă ?

— Nu, auzii de la celălalt capăt al firului. Din păcate, nu l-a uitat casă. Dacă-l uita, îl găseam. Nici cînd a trecut pe acasă nu-l avea la el. A deschis ușa de la bucătărie, a spus : „Bunică, mi-e foame !", a înfulecat o pîrjoală, dar, ține bine minte, l-a uitat pe „bună ziua". Nu știu unde l-a uitat. Știi cumva dumneata ?

— Nu, dar o să aflu. Mulțumesc, bunicuțo. Sărut mîna. Lăsai receptorul în furcă și-i vorbii băiețelului :

— Nu l-ai uitat acasă. Ai mai fost pe undeva ?

— Da. Am trecut pe la un chioșc de ziare.

— Care chioșc.

— Cel din colț. Am întrebat dacă a apărut...

Nu-l mai așteptai să sfîrșească. Așa cum eram, în cămașă, cu papucii de casă în picioare, zbughii spre chioșcul de ziare din colț.

— Noroc ! îl salutai pe vînzător. Fii bun și dă-mi o informație. Nu, nu „Informația Bucureștiului", altfel de informație. A trecut pe la dumneata un băiețel așa și așa...

(Prin „așa și așa" cititorii sînt rugați să înțeleagă descrierea amănunțită a băiatului.)

— A trecut, îmi răspunse vînzătorul.

— Fii bun atunci și uită-te... Nu cumva l-a uitat aici pe „bună ziua" ?

— N-are nici un rost să mă uit. Nu l-a uitat. N-avea cum. Nu l-a lăsat nici o clipă. A întrebat dacă a apărut o revistă, dar n-am auzit nici un „bună ziua". Poate l-a uitat în altă parte.

— Bine. O să aflu unde l-a uitat. Noroc !

Băiețelul mă aștepta acasă, jucîndu-se cu mașina mea de scris. (Am fost nevoit s-o dau la reparat după aceea, dar asta v-o spun numai așa, în treacăt...)

— Nu l-ai lăsat pe „bună ziua" nici la chioșc — îi zisei, în timp ce îi luam din față mașina de scris, fără să bănuiesc că era prea tîrziu... N-ai mai fost pe nicăieri ?

— Nu.

— Atunci înseamnă că l-ai uitat la grădiniță. Stai să mă interesez.

Luai telefonul și formai numărul grădiniței :

— Alo, vă salut... Nu vă supărați, cu cine vorbesc ?

— Cu grădinița ! îmi răspunse o voce groasă.

— Chiar... grădinița ?

— Chiar.

— Atunci, iată ce aș dori să vă întreb : acum după ce au plecat copiii acasă, ați făcut curățenie ?

— Desigur.

— Și ați măturat sub fiecare scăunel, sub fiecare măsuță, ați șters praful de pe raftul cu jucării, ați...

— Mai încape vorbă ? !

— Într-adevăr, nu mai încape şi totuşi aş mai avea ceva de spus : cred că un băieţel l-a uitat la grădiniţă pe „bună ziua". Nu cumva l-aţi găsit ?

— Ba da. L-am găsit în dulapul cu şorţuri, în buzunarul unui şorţ. E al unui băieţel care cînd pleacă de la grădiniţă îl uită mereu în buzunarul şorţului. La grădiniţă îl are tot timpul la el. Îl dă tovarăşei educatoare, tovarăşei directoare şi mie, îngrijitorului. Cum s-ar spune, cu alte cuvinte, la grădiniţă e un băieţel respectuos. Dar de vreme ce-l uită mereu pe „bună ziua" în buzunarul şorţului, cred că acasă sau în altă parte nu-i la fel.

— Mulţumesc. M-am lămurit.

Şi pentru că mă lămurisem, îi spusei băieţelului :

— Ţi l-am găsit pe „bună ziua". Îl uiţi mereu la grădiniţă, în buzunarul şorţului. Asta nu se poate. Ai nevoie de el nu numai acolo. Ai nevoie de el pretutindeni.

Şi spunîndu-i acestea băieţelului... dar mai bine să ne oprim aici.

Gata. Punct. Bună ziua !

— Domnule, eu cu dumneata nu mai am ce discuta ! Te-am crezut un arici cumsecade : te-am primit în casă, ţi-am făcut culcuş în pălăria mea cea nouă, te-am ospătat cu toate bunătăţile, ai vrut muzică — ţi-am deschis radioul, n-ai mai vrut — l-am închis ; ţi-a fost sete la miezul nopţii — m-am sculat la miezul nopţii şi ţi-am adus de băut ; te-am găsit dimineaţa rozîndu-mi o carte de poveşti — am spus : „nu-i nimic, se întîmplă !" M-am purtat cu dumneata cum m-aş fi purtat cu un frate, dacă aş fi avut vreun frate şi poate chiar mai bine decît cu un frate, pentru că n-am avut nici un frate. Te-am crezut un arici cumsecade, dar m-am înşelat. Nu eşti, domnule, ce te-am crezut...

Uite, cam aşa, copii, aş vorbi dacă ne-am mai întîlni vreodată cu „Ariciul-ţepi-o-mie, o testea de ace vie, toate fără gămălie."

De ce ?

De pomană ? Din senin ? Oi fi eu un certăreţ ? Un cusurgiu ?

Nu, dragii mei, am cele mai întemeiate motive.

Ariciul ăsta — mi-am dat seama tîrziu — bîrfește, umblă cu scorneli despre unul și despre altul. Stați să vedeți !

După noaptea în care l-am găzduit, dimineața la cafea am rămas la taifas cu el. Nu mai fusesem de cîțiva ani prin pădure și mă interesa ce mai face ursul, cum o mai duce bursucul, ce mai spune veverița. Mă rog, ca omul care vrea veşti despre niște prieteni pe care nu i-am mai văzut de mult și de care îi este dor.

. . . . . .

— Ursul ? pufni ariciul. Caraghiosul ăla fără coadă ? Ce să facă ? ! Umblă teleleu prin pădure... Nu se pricepe la nimic. Un terchea-berchea doi lei perechea. Se crede voinic și puternic, dar cu un bobîrnac îl dai jos... Bursucul ? Mototolul ăla ? Vai de capul lui cum o duce ! E prost ca o ciubotă găurită ; dacă îl întrebi cît face unu și cu unu, și nu-ți răspunde imediat „cinci", atunci să știi că se mai gîndește ca să-ți răspundă „șapte"... Veverița ? Obrăznicătura aia ? Habar n-am ce mai spune ! Cum deschide gura, fug toți de rup pămîntul. Dacă cumva se întîmplă să nu spună o prostie, atunci să știi că-i mare sărbătoare. Îl ascultam, copii, și simțeam cum îmi crapă obrazul de rușine. Nu m-am putut stăpîni și i-am spus :

— Urît, domnule, foarte urît vorbești. Altfel parcă te-am cunoscut. Unde, de la cine ai învățat să vorbești așa ?

Și poate mi-aș fi schimbat părerea despre el dacă ar fi lăsat capul în jos și ar fi tăcut sau m-ar fi privit în ochi și mi-ar fi dat să înțeleg că îi pare rău, că l-a luat gura pe dinainte, că, în sfîrșit, e prima și în orice caz ultima oară

cînd mai vorbește așa.. Dar, nu ! Ți-ai găsit ! Iată ce mi-a răspuns :

— De la cine am învățat ? Află că am avut o profesoară foarte bună. O cunoști pe fetița cu codițe de la etajul întîi ? Am stat cîteva zile la ea. M-am străduit s-o imit întocmai. Adevărat, ea nu trăiește în pădure și nu vorbește așa despre urși, bursuci și veverițe. Trăiește într-un bloc. Se duce prin vecini, iese în curte și cînd se întoarce acasă povestește : „Am văzut-o pe tanti Laura. Avea o pălărie atît de caraghioasă !" Ori : „Nicu ia lecții de vioară. Te pufnește rîsul cînd îl auzi cum scîrțîie. Mai bine ar tăia lemne cu ferăstrăul. Ar suna și mai frumos și ar face și o treabă bună !" Ori : „La etajul șase s-a mutat cineva. Nu știu cine e, dar merge ca o rață și cînd își suflă nasul parcă s-ar auzi un trombon". Ori...

Chiar atunci însă m-a strigat cineva și am fost nevoit să cobor în curte. Cînd, peste vreun sfert de ceas, m-am întors, ariciul își luase tălpășița. Ah, și ce chef aș fi avut să-l apuc de un picior și să-l arunc afară, cu, cu mîna mea ! Auzi ! După ce bîrfește, mai și scormonește că a învățat asta de la o fetiță cu codițe !

Spuneți și voi, copii : ce fetiță, cu codițe sau fără, cu breton sau cu bucle poate da asemenea lecții unui arici ?

Scorneli, minciuni, gogoși !

Și toate astea, toate astea după ce l-am crezut un arici cumsecade ! L-am primit în casă, i-am făcut culcuș în pălăria mea cea nouă, l-am ospătat cu toate bunătățile ; a vrut muzică — i-am deschis radioul, m-am sculat la miezul nopții și i-am adus de băut ; l-am găsit dimineața

rozîndu-mi o carte de poveşti — am spus : „Nu-i nimic, întîmplă !“ Şi culmea e că...

...dinadins sau din prostie,
i-am făcut şi-o poezie,
cu cerneală azurie
pe un petec de hîrtie.
L-am numit, precum se ştie :
„Ariciul-cu-ţepi-o-mie,
o testea de ace vie,
toate fără gămălie.“

Daţi-mi repede o gumă, copii ! Să şterg apăsat fiecare literă, fiecare cuvînt ! Să rămîie foaia albă şi curată !

S-au întîlnit odată trei fluiere. Nu ştiu unde, dar pot să mă interesez. Pînă atunci, să zicem că s-au întîlnit într-un parc... sau dacă vreţi : pe o stradă... ori şi mai bine : la o cofetărie...

Primul fluier era al unui miliţian. Cînd sufla în el, se auzea dintr-un capăt în celălalt al bulevardului, şi chiar bătrînul meu motan, care nu prea auzea bine, îşi zburlea mustăţile şi zicea : „Hm ! Dacă nu mă înşel a fluierat cineva !“ Al doilea era al unui arbitru de fotbal. Îl auzea tot stadionul, ba şi cei care nu mai găsiseră bilete şi priveau jocul de pe casa vecină. Al treilea era al unui ceferist. Mi se pare că al unui frînar. Şuierul lui îl auzea mecanicul locomotivei, iar dacă locomotiva trecea prin munţi, ecoul o lua razna, ciocnindu-se de stînci şi pierzîndu-se în bărbile brazilor. Şi uite — povestea spune că s-au întîlnit toate trei la o cofetărie. Primul a cerut o îngheţată cu fistic, al doilea o savarină şi al treilea o felie de tort.

Gustînd din îngheţată, fluierul miliţianului le-a spus :

— Am o treabă grea. Fluier de dimineaţă pînă seara şi uneori nici noaptea nu mă odihnesc. Nu mă laud, dar pentru treaba pe care o fac, au destui să-mi mulţumească. Odată un camion era să intre într-un tramvai. Am şuierat

la timp, șoferul m-a auzit și a frînat. S-a ales cu nasul julit, dar încolo e sănătos și voios, ziua cară nisip și cărămizi pe un șantier, seara se duce la teatru, se dă în vînt după muzica populară, și-a cumpărat o cravată nouă cu dungi și citește cîte puțin (ca să nu se termine prea repede) o carte grozavă despre pinguini și balene... Altă dată, o fetiță voia să treacă strada. Nu s-a uitat că stopul arăta culoarea roșie, și dacă mai făcea un singur pas, o motocicletă era gata, gata s-o calce. Am șuierat la timp și acum fetița e sănătoasă și voioasă, învață la școală să scrie și să socotească, îi plac gogoșile umplute cu marmeladă, are un pisoi negru pe care îl cheamă Harap Alb și de două ori pe zi udă grădina cu o stropitoare verde.

Tăind cu linguriţa savarina, fluierul arbitrului le-a spus :

— Și eu fac treabă bună. Îmi place jocul cinstit și nu pot să-i sufăr pe cotonogari. Cînd un jucător, în loc să tragă în minge, lovește piciorul altuia, fluier imediat. Toată lumea știe atunci ce vreau să spun. Vreau să spun așa jucătorului cu pricina : „Ascultă, băiete, terenul de fotbal nu-i maidan. Joacă frumos. Dacă uiți asta, te pedepsesc. Cu mine nu-ți merge. Ai înțeles ? Și pe jucătorii care ating mingea cu mîna îi fluier. Portarul are voie, dar ei nu. Atunci îi opresc și le spun : „Ascultați, băieți, învățați regulile jocului. Nu poți să scrii dacă nu știi literele. Nu poți să cînți în orchestră dacă nu știi notele. Nici fotbal nu poți să joci dacă nu știi regulile. Învățați-le, că altfel cu mine nu vă merge. Ați înțeles ?“ Credeți-mă, nu-i simplu deloc ce fac eu. Apăr cinstea și onoarea în sport. Și treaba asta merită osteneală !

Terminînd felia de tort, fluierul frînarului a sorbit din paharul cu apă și le-a spus :

— Ei, se vede că toți avem ce povesti. N-o să rămîn tocmai cu mai prejos. Frînarul meu are multă treabă și multă răspundere, iar eu îl ajut întotdeauna. Poate că la fotbal se mai întîmplă să se audă un șuierat și atunci cînd nu trebuie, dar la noi, nimeni n-are voie să greșească. La noi totul trebuie să meargă exact, ca un ceasornic. Un șuier lung de-al meu înseamnă pentru mecanic : „Atenție, dă înapoi, încet, încet. Peste o clipă tampoanele locomotivei vor întîlni tampoanele unui vagon de marfă...“

Cîteva șuierături scurte de-ale mele înseamnă pentru mecanic : „Atenție, poți să pornești cu toată viteza. Vagoanele sînt legate. Drum bun !“ Treabă complicată, dar parcă nu-i alta mai frumoasă. N-aș schimba-o pentru nimic în lume !

Așa, stînd de vorbă, le-a găsit în cofetărie fluierul unui băiețel. Le-a salutat, s-a așezat la o masă și a cerut vînzătoarei o prăjitură cu fragi. I s-a adus prăjitura, dar n-a apucat să guste din ea, că deodată, pe trei glasuri șuierate, le-a auzit pe cele trei fluiere :

— Am văzut că ne cunoști. Știi ce facem și ce dregem. Am vrea și noi să te cunoaștem. Ia spune-ne : care ți-e treaba ?

— Păi, le-a răspuns fluierul băiatului, eu... nu fac nimic. Treaba mea cea mai importantă e să... nu fac nimic !

— Atunci înseamnă că trăiești de pomană și degeaba mai faci umbră pămîntului !

— Vi se pare. Așa cum treaba voastră e să fluierați, atunci cînd trebuie, a mea e să nu fluier...

— Greu de priceput...

— Greu, adevărat, dar dacă o să vă lămuresc, o să pricepeți. Băiețelul care m-a cumpărat stă într-un bloc, nu în pădure. Are tot felul de vecini. Unul e strungar și învață să ajungă inginer. Altul e brutar, lucrează noaptea și ziua trebuie să se odihnească. O vecină e profesoară și vine acasă cu vrafuri de caiete ale școlarilor pe care le citește. Altă vecină are o fetiță de numai cîteva luni, care trebuie să doarmă mult ca să crească mare. Toți — și strungarul, și brutarul, și profesoara, și fetița — au nevoie de liniște. De aceea, treaba mea cea mai importantă e să... tac ! Acum pricepeți ?

Nu știu, copii, dacă cele trei fluiere au priceput. Cred că da. Prietenul meu, însă, un scriitor cunoscut peste șapte țări și șapte mări, care se afla atunci în cofetărie și bea o cafea neagră, nici prea dulce, nici prea amară, s-a ridicat repede de la masa lui și din doi pași a fost lîngă fluierul băiețelului.

— Dragul meu, i-a spus emoționat prietenul. Am acasă, în camera unde scriu, un fotoliu minunat... moale... umplut cu puf de la treizeci și trei de rațe și un rățoi, tapisat cu mătase... numai bun pentru băiețelul de care vorbeai... Roagă-l să vină la mine, să stea pe fotoliu cînd lucrez... să stea și să tacă... să stea și să nu fluiere... Am și eu atîta nevoie de liniște !

— Cu plăcere, i-a răspuns fluierul băiețelului. O să-l rog.

— Și o să vină ?

— Negreșit !

Ziua aceea a fost cea mai frumoasă din viața prietenului meu. Oare — mă gîndesc — o să trăiesc și eu vreodată o asemenea zi ? Dați-mi speranțe, băieții mei ! Lăsați-mă să cred că voi fi încă tînăr cînd această zi minunată își va trimite razele de aur și prin fereastra camerei mele !

POVESTEA CU BĂIATUL ŞI BLOCUL

Cînd se mută în bloc, băiatul îi strigă de la uşă :

— Bine te-am găsit, blocule !

Dar chiar atunci, deasupra blocului se opri un nor. Venea de departe, trecuse peste cîmpii şi peste rîuri — şi, ca orice drumeţ care face un popas, începu să-şi deşerte sacul cu poveşti. Blocul îl ascultă, îl întrebă de una şi de alta — şi uite-aşa se întîmplă că blocul nu-l auzi pe băiat.

Băiatul aşteptă ca norul să plece şi iar îi strigă :

— Bine te-am găsit, blocule !

Dar chiar atunci, pe acoperişul blocului se lăsă o rîndunea. Venea şi mai de departe decît norul, se avîntase peste ţări şi mări, iar sacul ei cu poveşti era, de bună seamă, şi mai plin. Blocul o ascultă, o întrebă de una şi de alta — şi uite aşa se întîmplă că iar nu-l auzi pe băiat.

Băiatul aşteptă ca rîndunelaua să-şi ia zborul şi din nou îi strigă :

— Bine te-am găsit, blocule !

— Dar... puteţi să mă credeţi, puteţi să nu mă credeţi, chiar atunci săgetă cerul un avion. Înconjurase întreg pămîntul, văzuse toate cîmpiile şi toate rîurile, toate ţările şi toate mările, iar cu poveştile lui — ce să mai vorbim ? — umplea nu un sac, ci o magazie, ba mai rămîneau şi pe afară. Blocul îl ascultă, îl întrebă de una şi de alta — şi uite-aşa se întîmplă că nici acum, nici măcar acum nu-l auzi pe băiat.

Poate că alt băiat şi-ar fi spus :

„Ei... asta a fost ! Am încercat, nu m-a auzit... gata ! Pot să-mi folosesc glasul şi la altceva..." S-ar fi întors apoi cu spatele şi ar fi început să cînte :

„Pe străduţa noastră
sare-o minge albastră..."

Poate că alt băiat aşa ar fi făcut, dar băiatul acesta se gîndi că n-ar strica să mai încerce o dată. Se mai gîndise el astfel şi alte ori. De pildă, în ziua cînd se hotărîse să se îmbrace singur. Întîi îşi pusese cămaşa pe dos ; apoi îşi încheiase nasturii strîmb şi, în sfîrşit, cînd îşi pusese cămaşa cum trebuie şi îşi încheiase nasturii cum trebuie, se trezise cu amîndouă mîinile în aceeaşi mînecă. Poate că alt băiat şi-ar fi spus : „Ei... asta a fost ! Am încercat, n-am putut... gata ! O să mă îmbrace mama." El însă mai încercase o dată şi încă o dată — şi uite că acum avea şase ani şi patru luni, dar încă de la cinci ani fără o lună se îmbrăca singur. Tata îi spunea mereu : „Ştii ce-mi place mie la tine ? Îmi place că nu te dai bătut. Pe cuvîntul meu — aşa îi spunea tata — asta îmi place grozav !" Alţi taţi, cînd pleacă de acasă, se văicăresc : „Vai ! băieţelul meu a rămas singur în curte, a început să plouă şi cheia de la uşă am pitit-o sus, pe-o grindă. N-o să ajungă la ea şi o să-l facă ploaia ciuciulete..." Eu însă îmi văd de treabă şi, dacă îmi vine,

fluier... Știu că tu o să încerci o dată, și încă o dată, și, dacă va fi nevoie, de zece ori, și o să ajungi la cheie. Asta îmi place de tine : că nu te dai bătut. Îmi place grozav, pe cuvîntul meu ! Așa era băiatul acesta. Eu îl cunosc bine. Da, așa era !

Și pentru că era așa — așteptă ca avionul care trecea pe deasupra blocului să se depărteze și mai strigă o dată :

— Bine te-am găsit, blocule !

Blocul se uită și văzu în fața ușii sale un camion încărcat cu mobilă. Crezu că el, camionul, îi strigase. De aceea îi răspunse :

— Bine te-am găsit, camionule ! Parcă te-am mai văzut pe-aici... Nu mi-ai adus tu, acum vreo lună, cînd încă nu eram gata, niște clanțe ?

— Vezi-ți de treabă... se uită urît camionul. Dacă n-ai ținere de minte, nu te băga în vorbă... Clanțe ! Auzi, clanțe ! Eu car mobilă, tovarășe, nu clanțe ! Clanțele poți să le izbești și să le trîntești, că nimeni nu-ți cere socoteală ! Dar eu tot timpul sînt cu ochii (probabil voia să zică : cu farurile) în patru : să nu zgîrii un dulap, să nu sparg o oglindă... Ce ? Tot una-s clanțele cu mobila ? Ascultă-mă pe mine : vezi-ți de treabă ! Nu te băga în vorbă cînd nu te pricepi !

După cîte îi turui camionul, blocul chibzui că nu putea fi el acela care îi strigase „bine te-am găsit". Nu prea părea camionul bucuros că-l găsește...

Se mai uită blocul și, nu departe de camion, văzu o scară. O scară de lemn care semăna, așa cum stătea înfiptă în pămînt, cu un A de tipar. În clipa aceea auzi :

— Bine te-am găsit, blocule !

Blocului i se năzări că ea, scara, îl strigase. De aceea îi răspunse :

— Bine ai venit, scară ! Te țin minte... Cînd a venit să-mi zugrăvească odăile, un meșter s-a cocoțat pe tine, nu-i așa ?

— Ba nu-i deloc așa... se oțărî scara. Eu sînt a unui electrician ! Dar poate că pentru tine electrician sau zugrav e totuna... Ei, află că pentru mine nu-i. Mie îmi plac becurile, și sîrmele, și cleștii, și șurubelnițele... O fi făcînd treabă bună și bidineaua, dar eu n-am ce împărți cu ea. Iar dacă te mai trezești vorbind ce nu știi... n-am de împărțit nimic nici cu tine ! E limpede ?

Da, pentru bloc era cît se poate de limpede. Nici scara nu-i strigase „bine te-am găsit". Cine știe ? O fi întîrziat electricianul ei sau s-a întîmplat ceva că nu prea era în toane bune. „Mă rog, fiecare cu ale lui — își zise blocul — dar, la urma-urmei, cine mi-a dat binețe ?"

Băiatul nu-și pierduse răbdarea. Și de ce și-ar fi pierdut-o ? Se muta în blocul ăsta, știa că va trăi aici ani și ani de zile. Nu putea să intre pe ușa lui așa, fără să se cunoască, fără un cuvînt bun. Mai strigă o dată :

— Bine te-am găsit, blocule !

— Bine-ai venit, macara ! îi răspunse blocul unei macarale pe care o trăgea un tractor, crezînd, firește, că macaraua îi strigase. Te știu... mi-amintesc de tine... Tu mi-ai ridicat niște uși pînă la etajul al șaptelea. Ești o gospodină pricepută. Da, ia spune : ce treburi mai ai pe aici? Ți-a mai rămas ceva de făcut ?

— Mda... pufni macaraua... mi-a mai rămas un cuvințel pentru tine : dacă nu te pricepi, stai și ascultă pe

alții ! Nu numai niște uși ți-am ridicat, ci pe tine în întregime, pe tine, cît ești de înalt, te-am ridicat eu. Fiecare perete, fiecare ușă, fiecare fereastră... Numai pentru „niște uși" află, frățioare, că nu veneam eu !

Nu apucă însă macaraua să spună tot ce avea de spus că, pe neașteptate, se stîrni vîntul. Un vînt neastîmpărat, gata în orice clipă să facă o trăsnaie. Se învîrti în jurul blocului, țipînd cît îl ținea gura :

— O să-ți sparg un geam ! Și o să-ți rup copăcelul ! Și toată curtea o să ți-o umplu cu frunze și cu hîrtii !

Băiatul văzu un geam deschis care se zbătea gata-gata să se spargă. Alergă și-l închise. Apoi găsi un băț și fugi la copăcel. Înfipse bățul în pămînt și legă cu batista copăcelul de el. Numai frunzele și hîrtiile nu le putu opri să năpădească curtea. Dar cînd vîntul se potoli, luă o mătură și le strînse pe toate într-un colț.

După ce sfîrși treaba, băiatul ridică ochii spre bloc și vru să-i mai strige o dată : „Bine te-am găsit, blocule !"

Blocul însă i-o luă înainte și băiatul auzi vocea lui puternică răsunînd peste toată strada :

— Bine ai venit, băiete !

Băiatul rîse și intră.

Acum nimic nu-l mai oprea ! Acum se cunoșteau !

ÎN PĂDURE TOATE-S BUNE, NUMAI CROITORII SÎNT PROȘTI

Eu, copii, locuiesc vara în pădure. Mă simt atît de bine, încît aș rămîne aici și iarna, dar, din păcate, sînt cam friguros și — precum știți — în pădure nu-s sobe, nici calorifere, iar de radiatoare electrice încă nici nu poate fi vorba...

Vara, în pădure, toate-s bune, numai croitorii sînt proști. Foarte proști. Nu vi-i recomand, copii !

Ce am pățit cu ei o să spun și nepoților. Dar pentru că, deocamdată, n-am nepoți, o să vă spun vouă.

Ascultați !

...Se apropia ziua băiatului meu, Alexandru. Împlinea cinci ani. Încă din primăvară îi făgăduisem o haină nouă. Acum aveam prilejul să-mi țin cuvîntul.

Cineva m-a îndreptat spre croitoria „La cei cinci mari meșteri croitori".

Am deschis ușa prăvăliei și am dat bună ziua.

— Bună ziua ! mi-a răspuns meșterul arici.

— Vă salut, s-a ridicat meșterul lup.

— Să trăiți ! s-a aplecat meșterul urs.

— Poftiți, poftiți... m-a îmbiat meșterul iepure.

— Luați loc ! mi-a arătat un scaun meșterul bursuc.

Și pe urmă toți meșterii în cor :

— Cu ce vă putem servi ?

M-am aşezat pe scaun şi i-am întrebat :

— Ştiţi să faceţi haine ?

Cei cinci meşteri croitori mi-au răspuns într-un glas :

— Ştim !

Ariciul :

— Cele mai frumoase haine !

Lupul :

— Şi cele mai trainice !

Ursul :

— Fără probe !

Iepurele :

— Şi fără cusur !

Bursucul :

— Ieftin !

Apoi toţi cei cinci meşteri deodată :

— Cum nu s-au mai văzut !

— Foarte bine, foarte bine... am zis. Atunci vă rog să-mi faceţi o haină pentru băiatul meu, Alexandru.

— Cum să fie ?

— Păi... ştiu eu cum să fie ? Să fie cum aţi spus : frumoasă şi trainică.

Fără probe şi fără cusur.

Ieftină...

Apoi să aibă de toate... Şi guler...

— Eu sînt cel mai mare meşter gulerar ! a sărit ariciul.

— Să aibă şi buzunare...

— Eu sînt cel mai mare meşter buzunărar ! a sărit lupul.

— Să aibă mîneci lungi...

— Eu sînt cel mai mare meşter mînecar ! a sărit ursul.

— Să nu-i lipsească nasturii...

— Eu sînt cel mai mare meşter năsturar ! a sărit iepurele.

— Cu căptuşeală...

— Eu sînt cel mai mare meşter căptuşar ! a sărit bursucul.

Şi pe urmă toţi cinci împreună :

— Noi sîntem cei mai mari meşteri croitori !

Am ales stofa, le-am dat măsura lui Alexandru, ne-am înţeles asupra preţului.

— Mîine în zori ne apucăm de lucru ! mi-au spus într-un glas meşterii croitori.

Şi am plecat.

Se înserase.

Pădurea se pregătea de culcare.

Am ajuns acasă, am mîncat o plăcintă cu ciuperci, am băut un ceai de mure şi m-am trîntit pe patul moale de muşchi...

Dar nu puteam dormi. Mă gîndeam, copii, la haina lui Alexandru. Oare n-am uitat nimic să le spun celor cinci meşteri croitori ? Oare or să facă haina aşa cum îi place lui Alexandru ? Gulerul o să fie aşa cum îi place ? Şi buzunarele, şi mînecile, şi nasturii aşa cum îi plac ? Dar căptuşeala or s-o facă aşa cum îi place ? Eu le-am spus doar să facă, dar cum să facă aşa ca să-i placă lui Alexandru, nu le-am spus.

E o lipsă. De, mai am şi lipsuri... Pe aceasta însă trebuie să mi-o îndrept.

M-am sculat și am pornit din nou spre croitorie.

Dar la croitorie nu mai era nici unul din cei cinci meșteri croitori. Nici ariciul-gulerarul, nici lupul-buzunărarul, nici ursul-mînecarul, nici iepurele-năsturarul, nici bursucul-căptușarul.

Nu era nimeni, sau cum se spune, „sufla vîntul". Numai că, în seara aceea nu sufla nici vîntul...

Plecaseră toți la casele lor.

Ariciul-gulerarul stătea la răsărit.

Lupul-buzunărarul la apus.

Ursul-mînecarul la miazănoapte.

Iepurele-năsturarul la miazăzi.

Iar bursucul-căptușarul chiar în mijlocul pădurii.

Am plecat spre răsărit.

L-am trezit din somn pe ariciul-gulerar și l-am întrebat :

— Știi să faci gulere ?

— Cele mai frumoase gulere !

— Dar cum îi plac lui Alexandru știi ?

— Cum îi plac ?

— Așa : să fie gulere ca toate gulerele, numai că pe deasupra să mai poată fi ținute și în gură...

Ariciul gulerar mi-a răspuns :

— Asemenea gulere nu știu să fac ! și s-a întors pe partea cealaltă.

Am plecat apoi spre apus. L-am trezit din somn pe lupul-buzunărar și l-am întrebat :

— Știi să faci buzunare ?

— Cele mai practice buzunare !

— Dar cum îi plac lui Alexandru știi ?

— Cum îi plac ?

— Așa : să fie buzunare ca toate buzunarele, dar să încapă în ele :

un dop
și-o crenguță de plop,
un boț de chit
și-un lanț de cuțit,
o castană
și-o toartă de cană,
o ascuțitoare
și-un cap de lumînare,
o sticluță
și-un capac de cutiuță,
o peniță
și-o coadă de linguriță,
un dinte căzut
și-un bob de năut,
apoi...

— Stai, stai ! mi-a strigat lupul-buzunărar. Asemenea buzunare nu știu să fac !

Și mi-a arătat ușa.

Am alergat spre miazănoapte.

L-am trezit din somn pe ursul-mînecar și l-am întrebat :

— Știi să faci mîneci ?

— Tot felul de mîneci !

— Dar cum îi plac lui Alexandru, știi ?

— Cum îi plac ?

— Așa : să fie mîneci ca toate mînecile, dar cînd stă băiatul la masă, să-i poată intra mînecile în supă...

Ursul mînecar mi-a răspuns :

— Asemenea mîneci nu știu să fac !

Și m-a poftit să-l las să doarmă, că-i obosit.

Am luat-o la fugă spre miazăzi.

L-am trezit din somn pe iepurele-năsturar și l-am întrebat :

— Știi să coși nasturi ?

— Să țină o sută de ani !

— Dar cum îi plac lui Alexandru, știi ?

— Cum îi plac ?

— Așa : să coși nasturii ca toți nasturii, numai ca să-i poată scoate, și să se joace cu ei „la perete"...

Iepurele-năsturar mi-a răspuns :

— Asemenea nasturi nu știu să cos !

Și s-a uitat așa de urît la mine, că am plecat imediat.

Și am plecat spre mijlocul pădurii.

Aici l-am trezit din somn pe bursucul-căptușar și l-am întrebat :

— Știi să faci căptușeli ?

— Cum nu mai știe nimeni !

— Dar căptușeală cum îi place lui Alexandru știi ?

— Cum îi place ?

— Așa : să fie căptușeala ca toate căptușelile, numai că de cîte ori se murdărește băiatul pe mîini cu magiun, cu cerneală, cu noroi, să se poată șterge pe căptușeală.

Bursucul-căptușar mi-a răspuns :

— Asemenea căptușeală nu știu să fac !

Și mi-a trîntit ușa în nas.

Înfuriat, m-am dus acasă și le-am scris croitorilor aceste rînduri :

„NU MAI COMAND HAINA LUI ALEXANDRU LA VOI. VĂ SOCOTIȚI MARI MEȘTERI CROITORI, DAR SÎNTEȚI TOȚI CINCI NIȘTE PROȘTI.

NU VĂ SALUT."

Iată pățania mea, copii. Iată cum a rămas băiatul meu Alexandru fără haină nouă. Păcat !

PĂDUREA MEA ŞI A CROCODILULUI-TATĂ

Părerea mea — dacă vreţi s-o ascultaţi — este : „Toţi copiii mici, fetiţe şi băieţi, blonzi, castanii sau bruneţi, cu ochi albaştri, negri, căprui sau verzi, cu nas lunguieţ, potrivit sau cîrn, din grupa mică, mijlocie, sau mare, — toţi, dar absolut toţi, trebuie să se culce seara la ora opt."

Asta-i părerea mea !

Şi eu, copii, am bătut multe drumuri, am văzut multe şi am auzit multe. Ca să mă credeţi, e destul să staţi de vorbă cu cizmarul meu. El o să vă spună că din cauza drumurilor am rupt numai pînă acum 99 perechi de ghete, 66 perechi de pantofi şi 33 perechi de sandale. Noroc că nu port şoşoni şi nici galoşi, că altfel nu ştiu cum mai ieşeam la socoteală.

Ei bine, în călătoriile mele am trecut şi printr-o ţară care, aşa cum aveţi voi nume, are şi ea unul.

Dacă o întrebi :

— Cum te cheamă ?

Ea îţi răspunde foarte politicos :

— Mă numesc Congo.

De aici pînă în Congo e foarte departe. E tot atît de departe cît şi din Congo pînă aici, dar pentru că povestea

asta s-a petrecut acolo, eu nu mă uit la depărtare şi v-o spun.

Trăia în Congo o familie de crocodili. Tatăl-crocodil, mama-crocodil şi băieţelul-crocodil. Tatăl-crocodil îi spunea adesea băieţelului-crocodil.

— Părerea mea este ca toţi crocodilii mici, fetiţe şi băieţi ; verzi, cafenii sau fumurii ; cu solzi ascuţiţi, potriviţi sau bonţi, cu coadă mică, mijlocie sau mare — toţi, dar absolut toţi, trebuie să se culce seara, la ora opt. Băieţelului-crocodil puţin îi păsa însă de părerea tatălui-crocodil. El făcea ce făcea şi se culca tîrziu, mult după ora opt, chiar după ora nouă. (Auziţi, copii : chiar după ora 9 ! Nemaipomenit...), iar a doua zi de dimineaţă mama-crocodil trebuia să-l tragă de coadă ca să se scoale.

Într-o zi, cînd tatăl-crocodil îl întrebă :

— Cînd o să binevoieşti să te culci la ora opt ?

Băieţelul-crocodil răspunse :

— Cînd o să-mi cumperi un ceas. Acum nu ştiu cînd e ora opt. De aceea mă culc mai tîrziu.

Se sfătuiră şi se chibzuiră tatăl-crocodil şi mama-crocodil şi cumpărară de la ceasornicarul-crocodil un ceas. La noi s-ar numi ceas de mînă, dar la crocodili, pentru că n-au mîini, se cheamă ceas de coadă... Dar băieţelul-crocodil se uită la ceas şi se strîmbă :

— E prea mic. N-o să văd cînd e ora opt...

Se sfătuiră şi se chibzuiră iar tatăl-crocodil şi mama-crocodil şi cumpărară de la ceasornicarul-crocodil un ceas mai mare. La noi s-ar numi ceas deşteptător, dar la cro-

codili, pentru că ei se pot trezi și singuri, se cheamă ceas de culcat.

Nu-i plăcu însă nici acest ceas băieţelului-crocodil.

— Tot prea mic e. Tot n-o să văd cînd e ora opt.

Și iar se sfătuiră și se chibzuiră tatăl-crocodil cu mama-crocodil și iar se duseră la ceasornicarul-crocodil.

— Dă-ne cel mai mare ceas. Cu limbile cele mai lungi.

Și ceasornicarul-crocodil le dădu cel mai mare ceas, cu limbile cele mai lungi.

Cu chiu, cu vai, cărară ceasul pînă acasă. Cînd îl văzu, băieţelul-crocodil vru să spună și de data aceasta că ceasul încă nu-i destul de mare. Începu să spună :

— Și acesta e...

Dar cum era fix ora opt, minutarul lung al ceasului mare îl apucă pe băieţelul-crocodil de fundul pantalonilor și-l aruncă în pat. Apoi ceasul bătu de opt ori.

La prima bătaie băieţelul-crocodil se întrebă :

„Ce-a fost asta ? Cine m-a aruncat ?“

La a doua bătaie se dumiri :

„Ceasul“.

La a treia își zise :

„Îi arăt eu lui !“

La a patra :

„Dar dacă mă mai aruncă o dată ?“

La a cincea :

„Nu trebuie să mă pun cu el.“

La a șasea :

„Dar ce-ar fi dacă m-aș culca ?“

La a șaptea :

„Chiar o să mă culc !“

Iar la a opta :

Băieţelul-crocodil adormi și nu se mai trezi pînă dimineaţă. Știu, copii, povestea asta nu se poate petrece la noi, pentru că la noi nu sînt crocodili.

Totuși eu rămîn la părerea mea și a crocodilului-tată !

DRUMEȚUL ÎNȚELEPT

În dimineața aceea de decembrie băiatul n-a întîrziat la școală.

În dimineața aceea de decembrie n-a întîrziat la școală tocmai băiatul care intra întotdeauna primul în clasă și cel dintîi clopoțel îl găsea în banca lui, a doua — dacă nu mă înșel — sau a treia de lîngă fereastră.

Pe scurt — veți spune — în dimineața aceea de decembrie nu s-a petrecut nimic neobișnuit.

Aveți dreptate. Dar, vedeți, mie îmi plac și poveștile obișnuite. Ca asta, de pildă...

Cu o jumătate de an în urmă, într-o dimineață de iulie, băiatul s-a trezit cu un necaz. A visat ceva frumos, ceva nespus de frumos. Se făcea că nu mai avea șapte ani, ci de trei ori pe-atîta și nu mai era în vacanță, în casa bunicilor, ci, îmbrăcat într-un costum nou-nouț de cosmonaut, aștepta în cabina rachetei să pornească... să pornească...: Ei, tocmai de aici i se trăgea supărarea : chiar în clipa cînd trebuia să i se comunice către ce stea avea să pornească — s-a trezit. A deschis ochii și a dat de covorașul înflorat prins de peretele alb al odăii — a deschis ochii și a simțit parfumul zmeurei pe care de cu seară o lăsase bunica pe masă, într-un vas smălțuit. Costumul nou-nouț

de cosmonaut dispăruse și îi luase locul cămașa de noapte, dispăruse și generalul care trebuia să-i comunice încotro avea misiunea să zboare, și în fața lui apăruse bunicul, despre care toată lumea știe că făcuse armata la cavalerie și o terminase cu gradul de căprar.

— Bunicule, a oftat băiatul, de ce m-ai trezit tocmai acum ? Visam ceva atît de frumos...

— Te-ai trezit singur, i-a spus bunicul. Hai, închide ochii și caută să-ți continui visul. Încearcă să visezi mai departe...

— Dar crezi că o să pot ?

— Încearcă !

— Nu. Degeaba. Sînt treaz. Nu mai pot adormi...

Și băiatul s-a ridicat în capul oaselor, gata să sară din pat.

Bunicul s-a așezat lîngă el. A început să-l mîngîie ușurel pe creștet :

— Cînd eram ca tine și visam ceva frumos, eram și eu tare necăjit dacă mă trezeam din vis... Odată, țin minte, am visat că eram școlar, că aveam trăistuță cu cărți, că aveam ghete și țopăiam cu ele prin zăpadă, fericit că mă duc la școală... că undeva, într-o bancă, e locul meu, mic, mititel, un locșor cît să încapă o furnică — doar al meu, așteptîndu-mă pe mine... Cînd m-am trezit, tocmai trebuia să intre învățătorul și eu vroiam să mă ridic în picioare, să-i dau bună dimineața și să-i spun că știu să citesc și să scriu... că pe „o“ îl fac rotund, întocmai ca pe o minge, și nici plopul nu-i mai drept ca „i“-ul meu... Îmi venea să plîng că m-am trezit tocmai atunci. N-aveam trăistuță cu cărți, n-aveam ghete, împlineam opt ani și încă nu

mergeam la şcoală... Vara păzeam raţele boierului şi iarna, din zori şi pînă se întuneca, împleteam rogojini şi coşuri din papură... În odaie era frig şi geamul îngheţat. Şi atunci am închis din nou ochii şi am încercat să-mi duc visul pînă la capăt. Şi-am izbutit... Învăţătorul a intrat în clasă, m-a scos la tablă şi eu am scris repede, pe nerăsuflate, o mie de cuvinte, care mai scurte, care mai lungi, şi toate la un loc cu puncte şi cu virgule, parcă făceau o poezie, cea mai minunată poezie din lume... De aceea îţi spun : hai, e încă devreme... Închide ochii şi încearcă să visezi mai departe...

Şi bunicul a împins uşurel capul băiatului pe pernă şi, tiptil, a ieşit din odaie.

Asta s-a întîmplat cu o jumătate de an în urmă, într-o dimineaţă de iulie.

Vacanţa s-a sfîrşit, băiatul a început şcoala. A trecut septembrie, şi octombrie, şi noiembrie.

Într-o zi de decembrie, ieşind de la şcoală, băiatul a zărit sus, pe o schelă, un zidar. Era tînăr, poate că n-avea nici optsprezece ani, dar lucra iute şi cînta strașnic, iar lîngă el flutura un steguleţ roşu care spunea tuturor trecătorilor : „Aici lucrează un zidar renumit. Un om cu mîini de aur!“ Băiatul s-a oprit să-l privească. S-a oprit pentru o clipă, dar nu şi-a dat seama cît de repede a trecut timpul şi iată că s-a scurs aproape un ceas, iar el se afla tot acolo, uitîndu-se şi repetîndu-şi în gînd mereu acelaşi şi acelaşi lucru : „Cînd o să fiu mare o să mă fac zidar ! Tot atît de iute o să lucrez şi eu şi tot atît de strașnic o să cînt şi eu, iar lîngă mine să fluture steguleţul roşu, ca o pasăre cu pene de foc, atrăgînd toate privirile“.

Cînd zidarul a coborît de pe schelă, băiatul încă nu plecase.

— Îţi place ? l-a întrebat tînărul cu mîini de aur.

— Mult.

— Ai vrea să ajungi şi tu ca mine ?

— Aş vrea.

— Şi chiar să mă întreci ?

— Chiar !

— Visează atunci, visează mereu la clipa asta. O să vină, o s-o trăieşti cu siguranţă !

Tînărul a plecat şi deodată, în urma lui, parcă toată zăpada lui decembrie s-a topit, norii s-au destrămat şi, mîngîiată de un soare cald şi blînd a răsărit o dimineaţă de iulie, răspîndind în jur un parfum puternic de zmeură proaspătă. Băiatul şi-a amintit de povestea bunicului !...

În noaptea aceea a visat că se află pe cea mai înaltă schelă, la o înălţime ameţitoare, de unde întreg oraşul se vede mic, atît cît să-l ţii în palmă. A visat că e zidar şi că mîinile lui de aur ridică un bloc turn, mai înalt şi mai strălucitor decît toate celelalte. Dar abia în clipa cînd cineva venea spre el... poate ca să-i dăruiască mult aşteptatul steguleţ roşu sau poate ca să-i aducă ziarul în care a apărut poza lui... a sunat ceasul şi s-a trezit...

O clipă, a văzut pe fereastră castanul zgribulit, cu crengile goale şi un crîmpei de cer mohorît. Dar în clipa următoare, crengile castanului s-au umplut de frunze şi de flori, norii s-au risipit, descoperind un cer albastru, de iulie, care vestea o dimineaţă înmiresmată de parfumul zmeurei. Băiatul şi-a amintit din nou de povestea bunicului !

Numai că — așa cum poate că nu vă așteptați — el n-a mai încercat să adoarmă, ci s-a sculat, s-a spălat și s-a îmbrăcat și cel dintîi clopoțel al școlii l-a găsit în banca lui, a doua — dacă nu mă înșel — sau a treia de lîngă fereastră. Pentru că visul băiatului nu-i unul de noapte, care se destramă odată cu zorile. Nu trebuie să adormi din nou ca să-l duci pînă la capăt. E un vis cu ochii deschiși, unul care se împlinește cu siguranță. Acum — ce-i drept e drept, pînă își va vedea visul înfăptuit, băiatul va avea de străbătut un drum lung... Și, poate, de asta nu s-a mai culcat : n-a vrut să întîrzie nici o zi nici un ceas, nici o clipă, știa că drumul lui lung începea în dimineața aceea și el era un drumeț înțelept !

„SE CAUTĂ UN MOȘ GERILĂ"

— Încotro ? m-a oprit un prieten, întîlnindu-mă pe stradă, în ajun de Anul nou.

— La piață. Să cumpăr un brăduț.

— Tu ? (Făcu o mutră uluită). Tu să cumperi un brăduț ?

— Eu... Ce-i de mirare ?

— Mai întrebi ? Doar toată lumea știe că scriitorii nu-și cumpără brazi de Anul nou. Drept răsplată pentru poveștile lor despre pădure, de Anul nou, brazii vin ei singuri la scriitori...

— Crezi ? (Eu nu credeam.)

— Sînt sigur. Vine negreșit ! Și vin gata împodobiți : cu globuri, cu steluțe, cu lumînări și artificii aprinse. Întoarce-te acasă, fericitule ! Așteaptă să-ți vină brăduțul !

Împins de spate, mai mult de nevoie decît de voie, „fericitul" — adică eu ! — mă întorsei acasă. Eram convins, așa cum nu încape îndoială, sînteți și voi convinși, copii, că voi petrece Anul nou fără brăduț împodobit. Unde s-a mai pomenit ca un brăduț să vină el însuși la cineva și să-i spună : „Iată-mă ! Am sosit ! Sînt brăduțul tău de Anul nou ! Bună seara ! Ce părere ai despre globurile mele ? Și clopoțeii — ce spui de ei ? I-auzi-i cum sună. Să

ştii că în coşuleţe sînt bomboane din acelea care îţi plac ţie... Nici prea dulci şi nici prea acre, un pic dulci şi un pic acrişoare... Nu te sfii : serveşte-te !"

Şi cum o asemenea întîmplare nu s-a mai pomenit ni-căieri, amărît, îmi făcui patul să mă culc.

Mai eram încă treaz, ori poate adormisem, nu mai ţin minte, cînd zbîrnîi telefonul. Ridicai receptorul :

— Alo ! Cine-i, vă rog ?

— Portarul blocului. La poartă e cineva care vrea să urce la dumneata.

— Şi de ce nu-i dai drumul ?

— Mi-e teamă...

— Teamă ? Nu înţeleg.

— Păi, cum să spun ? La dumneata vrea să urce un brăduţ !

— Un... ce ? (Nu auzii bine.) Un căluţ ?

— Nu un căluţ. A venit un brăduţ !

— Brăduţ ? ţipai. Brăduţ de Anul nou ? (Simţeam că se învîrteşte camera cu mine.) Brăduţ cu globuri, cu steluţe, cu lumînări şi artificii aprinse ?

— Întocmai. De asta şi spuneam că mi-e teamă... Dacă nu-i atent şi aprinde ceva...

— O să fie ! Te rog, lasă-l să urce ! Îl aştept cu atîta nerăbdare !

Sării din pat şi abia apucai să-mi îmbrac halatul că mă trezii cu brăduţul în casă.

— Iată-mă ! Am sosit ! Sînt brăduţul tău de Anul nou ! Bună seara ! Ce părere ai despre globurile mele ? Şi clopoţeii... ce spui de ei ? Iauzi-i cum sună ! Să ştii că în coşuleţe sînt bomboane din acele care îţi plac ţie : nici

prea dulci şi nici prea acre, un pic dulci şi un pic acrişoare... Nu te sfii : serveşte-te !

Eram de-a dreptul uimit. Totul se întîmpla întocmai cum credeam că e cu neputinţă. De bucurie, parcă pluteam. Dar cum nu sînt obişnuit să mă bucur de unul singur — îi spusei brăduţului :

— Trebuie neapărat să chem în jurul tău şi cîţiva copii. Cît mai mulţi. Cîţi încap în casă. Să cînte, să spună poezii, să danseze.

— Cheamă-i ! încuviinţă brăduţul. Şi ca serbării să nu-i lipsească nimic, cînd se vor stinge toate luminile din casă şi vor arde numai lumînările şi artificiile mele, ce spui ? N-ar fi bine să vină şi Moş Gerilă ?

— Ar fi straşnic, dar nu l-am anunţat din timp şi s-ar putea să nu vină. E un bătrîn foarte cumsecade Moş Gerilă ăsta, însă dacă vrei să-ţi fie oaspete, trebuie să-l anunţi din timp. Altfel, cine ştie pe unde se încurcă. De ! E invitat în atîtea locuri ! Îi e greu şi lui să se împartă...

— Atunci, se gîndi niţel brăduţul, fii chiar tu Moş Gerilă !

— Eu ? De unde şi pînă unde tocmai eu ? N-am nici mantie, nici sac !...

Brăduţul nu se dădu bătut !

— Să ne gîndim de unde am putea face rost... Ţi-ar trebui o mantie roşie, roşie ca focul, cu nasturi galbeni, galbeni ca frunza de toamnă şi un sac, un sac...

— ...ca toţi sacii ! îi scurtai vorba. Să nu fim pretenţioşi ! Numai că nu văd (şi asta îmi convenea de minune) de unde am putea face rost...

— O să încerc eu, auzii deodată o voce cam răgușită (citiți : „ruginită“ — o să vedeți de ce). Scuză-mă că intru în vorbă nepoftit. Sînt șoferul camionului pe care l-ai dăruit mai de mult băieților tăi. O să încerc eu să vă fac rost de mantie și de sac...

— Iar eu, ajutorul de șofer, o să-l întovărășesc, auzii altă voce răgușită (citiți tot : „ruginită“ — o să vedeți de ce).

Mă uitai prin cameră și lîngă un picior al patului văzui camionul, iar în cabina camionului pe șofer și pe ajutorul său.

— Sînteți prea drăguți, le răspunsei. Știu însă că dintr-o regretabilă neatenție a băieților mei, astă-toamnă ați fost uitați afară în ploaie și ați cam ruginit... (Acum vedeți, copii, de ce !)

— A ! făcu șoferul. Un simplu guturai. Am rămas doar cu o mică răgușeală. Altceva nimic. Camionul e în bună stare și sîntem gata de drum. Îți găsim o mantie roșie, roșie ca focul, cu nasturi galbeni, galbeni ca frunza de toamnă și un sac...

— ...un sac ca toți sacii. Să nu fim pretențioși ! îmi repetă vorbele brăduțul.

Ce era să fac ? Nu mai puteam da înapoi. Răsucii cheia camionului și urai conducătorilor săi drum bun.

... Cele ce s-au petrecut după plecarea camionului, le istorisesc redînd întocmai povestirea de mai tîrziu a șoferului și a ajutorului său.

Ascultați :

Camionul ieși pe poartă, adică, mai bine spus, strecurîndu-se pe sub poarta închisă la ora aceea. Curînd, se pierdu printre celelalte mașini ale străzii.

— Unde mergem mai întîi ? întrebă ajutorul de șofer, în timp ce la o răscruce așteptau să se schimbe stopul.

— Mergem să găsim mantia roșie, roșie, ca focul. Eu m-am gîndit așa : dacă trebuie să fie roșie ca focul, cel mai nimerit ar fi să mergem la oțelărie. Ca focul, într-adevăr, ca focul, numai acolo putem găsi ceva ca lumea. Unde mai pui că avem și un prieten la oțelărie !

— Da, așa e ! se bucură ajutorul de șofer. Bine zici ; avem un prieten acolo. Un tînăr care a lucrat la fabrica de jucării... îl țin minte. L-a atras munca de topitor și acum lucrează la oțelărie. Bun băiat, destoinic !

— Și inimos ! Sînt sigur că o să ne ajute.

Cîteva minute mai tîrziu ajunseră la oțelărie. Întîlnirea cu tînărul oțelar se petrecu întocmai cum se așteptau șoferul și ajutorul său. După un schimb de cuvinte prietenești din care n-au lipsit „Ce-ați mai făcut ?“, „Cum o duceți ?“, „Ce mai e nou ?“, mă rog, ca între oameni care nu s-au mai văzut de mult, șoferul spuse :

— Am venit să te rugăm ceva. Avem nevoie de o mantie roșie, roșie ca focul. Ca focul din cuptorul la care lucrezi tu.

— Dar pentru ce vă trebuie ? întrebă oțelarul.

— Pentru Moș Gerilă.

— Cum ? Pentru un Moș Gerilă ? Am auzit oare bine ? Și asta acum îmi cereți ? Acum ? De ce n-ați venit de Anul nou ?

— Păi, credeam că am venit la timp. Azi e doar ajunul Anului nou !...

Tînărul oţelar zîmbi :

— O fi, dar nu la noi, nu la uzina noastră. Cu mai bine de o lună în urmă, cînd am îndeplinit planul pe anul acesta, noi am sărbătorit Anul nou. Acum uzina aşteaptă să vină primăvara. V-aţi trezit cam tîrziu, cam tîrziu... La noi anul nu ţine douăsprezece luni. Muncim bine, dar muncim şi repede. Nici n-a apucat toamna să plece, că la noi a şi venit Anul nou. Mda, v-aţi trezit cam tîrziu...

— Şi acum nu se mai poate face nimic ?

— Ba, pentru nişte prieteni buni ca voi, o să încerc. O să aveţi mantia care vă trebuie !

— Roşie, roşie ca focul ?

— Se înţelege. Ca focul ! Ca oţelul din cuptorul încins ! Îndată e gata o şarjă.

Şoferul şi ajutorul său nu aşteptară prea mult. Cînd şarja fu gata, tînărul oţelar le dărui mantia.

— Frumoasă-i ! N-am ce zice ! o admiră ajutorul de şofer. Acum însă unde găsim nasturi pentru ea ? Nasturi galbeni, galbeni ca frunza de toamnă...

— Ştiu eu un loc, spuse şoferul. Cu toată viteza înainte !

Camionul o porni iar la drum, pierzîndu-se în forfota străzilor. Nu trecu mult şi şoferul opri în dreptul unei case. Era o casă obişnuită, în mijlocul unei curţi, dar cînd se uită mai bine ajutorul de şofer rămase înmărmurit :

— Nemaipomenit ! rosti el. Una ca asta nu mi-aş fi închipuit.

Pretutindeni e iarnă, pe străzi s-a aşezat zăpada, în curţi copiii fac derdeluşuri şi se dau cu săniuţa... numai aici, în curtea asta, mai e încă toamnă ! Copacii mai au frunze, şi frunzele sînt galbene...

— Uite şi cîteva păsări care n-au plecat în ţările calde... Nemaipomenit ! Cum de s-a petrecut o asemenea minune ?

— Nu-i nici o minune ! Nu-i nici o minune ! ciripi un graur. În casa asta locuieşte un băiat, cel mai bun matematician din şcoală. Astă-toamnă a cîştigat primul pe întreaga ţară un concurs de matematică : Olimpiada tinerilor matematicieni ! De aceea toamna, ca să-i amintească mereu de biruinţa lui şi să-i dea încredere că învăţînd mereu cu sîrg va cuceri şi alte biruinţe, s-a gîndit să rămînă în curtea băiatului. Asta-i tot. Nu-i nici o minune !

— Adevărat, zise ajutorul de şofer, nu-i nici o minune !

— Şi acum, continuă graurul, băiatul e în casă şi-şi bate capul cu nişte exerciţii foarte grele. Merge greu, dar merge. Toamna îi aminteşte mereu că fiecare biruinţă obligă. Ea cere paşi înainte, mai mari, mai voinicești...

— Nu te supăra... se hotărî să-l întrerupă, pe guralivul graur, şoferul. Noi am venit să luăm cîteva frunze şi să plecăm. Frunzele ne trebuiesc pentru mantia lui Moş Gerilă. La o mantie roşie, roşie ca focul, se potrivesc de minune nasturi galbeni, galbeni ca frunza de toamnă.

— Luaţi cîte vreţi, încuviinţă graurul. Sînt destule !

Şoferul şi ajutorul său culeseră un braţ de frunze, se suiră în camion şi plecară.

— Nu mai trebuie să facem rost decît de un sac, și ne-am îndeplinit făgăduiala, zise ajutorul de șofer.

— Vom face rost și de el, răspunse șoferul și claxonă ca să atragă atenția unui cățel care mergea prin mijlocul străzii că dacă nu se dă la o parte o să se trezească cu blana jumulită.

— Încotro mergem ? întrebă ajutorul de șofer cînd văzu camionul trecînd linia ferată și ieșind din oraș.

— Chiar în satul care se zărește, îi arătă cu degetul șoferul. Aici vom găsi sacul. Și cred că-l găsim ușor. Nu trebuie să aibă doar nimic deosebit. Să fie un sac ca toți sacii. Atît.

Ajuns în sat, camionul se opri lîngă o fetiță care ieșea dintr-o curte trăgînd după ea o săniuță. Șoferul deschise portiera și-i făcu semn fetiței să se apropie.

— Cu ce vă pot fi de folos ? întrebă fetița.

— Cu un sac, răspunse șoferul. Ne trebuie pentru un Moș Gerilă. Un sac obișnuit. Un sac ca toți sacii.

— Ei, spuse fetița, dacă trebuie să fie ca toți sacii noștri, atunci înseamnă că aveți nevoie de un sac mare, mare și foarte încăpător. Așa sînt acum sacii noștri, ai colectiviștilor. Înainte, pe aici, omul muncea pînă se spetea și nu aduna nici cît să strîngă într-un săculeț. Acum, cînd gospodăria colectivă împarte grîul și porumbul și cartofii, oamenii pleacă acasă cu căruțele încărcate cu saci mari și grei. Sacii noștri obișnuiți sînt, precum vezi, cei mai mari și mai încăpători. Pot să vă dau un asemenea sac, un sac ca toți sacii colectivei noastre. Astă-toamnă cînd l-a primit tata plin cu grîu, trei oameni au muncit să-l suie în căruță ! Vi-l aduc îndată.

Și-l aduse.

Aici, copii, se încheie povestea șoferului și a ajutorului de șofer, poveste pe care ne-au istorisit-o brăduțului și mie cînd s-au întors acasă cu mantia roșie, roșie ca focul, cu nasturi galbeni, galbeni ca frunza de toamnă și cu sacul.

— Bravo ! îi felicitai !

— Ați făcut o treabă bună, le strînse mîinile brăduțul, Și către mine : Acum nu-ți mai lipsește nimic ca să fii un Moș Gerilă pe placul copiilor. Adică, mai lipsesc copiii. Cheamă-i repede. Să cînte ! Să danseze ! Să spună poezii.

Am petrecut o seară de neuitat, prieteni. Au venit mulți copii, toți copiii din bloc. Păcat că n-ați putut veni și voi. M-ar fi bucurat să ne aflăm cu toții, să rîdem, să glumim. Îmi place grozav să rîd și să glumesc ! Sînt oricînd gata să dau cel mai mare necaz pentru un fleac de zîmbet și să schimb o ladă burdușită cu amărăciuni cu o glumă mică, cît să încapă într-un degetar !

SECRETUL

Pe strada noastră toate ar fi bune și frumoase numai că nu se poate ține un secret. Orice ai face și orice ai drege se află imediat. Uite, pînă și secretul băiatului cu aluniţa pe bărbie s-a aflat. N-aș vrea să mă înțelegi greșit : secretul băiatului nu era aluniţa. Oricine putea s-o vadă pe bărbia lui și apoi nici băiatul nu avea de ce s-o ascundă. Avea și el alt secret. Și încă ce secret ! Se pregătea pentru o zi mare. Se pregătea pentru o zi importantă. În ziua aceea trebuia să primească ceva. Deocamdată nu spun ce. Nici băiatul nu spunea. Era secretul lui. Se gîndea așa : „Pînă în ziua aceea mare și importantă n-o să scot o vorbuliță. S-ar putea să nu merit ceea ce trebuie să primesc și e mai bine să nu bat toba..."

Și băiatul cu aluniţa pe bărbie se ţinu de cuvînt. Tăcu mîlc.

Dar, parcă pe strada noastră se poate ţine un secret ! Orice ai face și orice ai drege, se află imediat.

Odată l-a întîlnit cineva sădind un puiet în părculeţul din colţul străzii :

— Ce faci ? l-a întrebat.

— Mulţumesc, bine.

Atît a răspuns. Nici o vorbuliță mai mult. Și vă rog să recunoașteți : în afară de faptul că oricine putea vedea cum sădește un puiet, nimeni n-ar fi izbutit să bănuiască și altceva. Nimeni nu-i putea afla secretul.

Altădată, altcineva l-a întîlnit la brutărie.

— Ce faci ? l-a întrebat.

— Mulţumesc, bine.

Atît a răspuns. Nici o vorbuliță. Cumpăra pîine. Cumpăra pîine pentru niște vecini. O vecină avea copil mic și nu putea pleca de acasă. Un vecin învăța pentru un examen și nu putea pleca de acasă. A trecut el pe la fiecare și le-a spus : „Trag eu o fugă și vă aduc pîine". Atît le-a spus. Și iar vă rog să recunoașteți : în afară de faptul că oricine putea vedea cum se întoarce el acasă încărcat cu franzele, cu chifle și cu covrigi, nimeni n-ar fi izbutit să bănuiască și altceva. Nimeni nu-i putea afla secretul.

Altădată, nu mai știu cine l-a întrebat împingînd spre școală o roabă plină vîrf cu fier vechi.

— Ce faci ? l-a întrebat.

— Mulţumesc, bine.

Atît a răspuns. Nici o vorbuliță mai mult. Nu vă supărați, dar trebuie din nou să recunoașteți : în afară de faptul că oricine putea vedea cum cară o roabă cu fier vechi, cine ar fi bănuit mai mult ? Secretul lui era bine păzit.

Dar, parcă pe strada noastră se poate ţine un secret ? Orice ai face și orice ai drege, se află imediat.

Ziua cea mare, ziua cea importantă se apropia. Despre băiat se auziseră multe lucruri în acest timp. „Ei și ce dacă se aud multe ?" își spunea el. „S-a auzit că în ultimele luni n-am primit decît note de nouă și zece ? Las' să

se audă. Secretul rămîne secret. S-a auzit că bunica nu se mai plînge de mine ? Las' să se audă. Secretul rămîne secret. S-a auzit că am alcătuit în blocul nostru o echipă care să vegheze liniştea în orele de după prînz ? Las' să se audă. Secretul rămîne secret. Secretul nu-l poate afla nimeni. N-am spus nimănui nici o vorbuliţă."

Dar, parcă pe strada noastră se poate ţine un secret ? Orice ai face şi orice ai drege se află imediat.

Aşa se întîmplă că în dimineaţa zilei mult aşteptate, în dimineaţa zilei celei mari şi importante, toţi cei care îl întîlniră pe băiat îndreptîndu-se spre şcoală se opriră să-i spună :

— Cînd te întorci să treci pe la mine. Vreau să văd şi eu cum îţi stă cu cravată roşie... Ei bine, vă întreb : de unde ştiau cei de pe strada noastră că băiatul cu aluniţa pe bărbie se pregătea să devină pionier ? Doar nu spusese nimic nimănui. Nu scosese o vorbuliţă.

Eh, ce să mai vorbim... Avem şi noi o stradă ! Nici un secret nu se poate ţine. Totul se află.

Orice-ai face şi orice-ai drege, se află totul. Şi pe strada voastră o fi la fel ?

ŞTIŢI CE-AM DESENAT ?

„DRAGI COPII, AZI E 1 IUNIE. E ZIUA VOASTRĂ. VĂ UREZ DIN TOATĂ INIMA SĂ FIŢI SĂNĂTOŞI ŞI VOIOŞI, SĂ CREŞTEŢI MARI ŞI SĂ TRĂIŢI ANI MULŢI, PLINI DE BUCURII".

Dar, după ce m-am semnat şi am împăturit hîrtia ca s-o închid în plic, mi-am dat seama că am uitat lucrul cel mai important : 1 Iunie nu-i numai sărbătoarea copiilor noştri.

E a tuturor copiilor. A tuturor, din lumea întreagă. Şi dacă e aşa — pentru că aşa e ! — cum o să priceapă un băieţel negru din Africa sau, să spunem, o fetiţă de eschimos, urarea mea scrisă în limba română ? Or, eu voiam s-o citească toţi copiii de pe pămînt. Tuturor le uram să fie sănătoşi şi voinici, să crească mari şi să trăiască ani mulţi plini de bucurii.

M-am gîndit, m-am tot gîndit şi mi-a venit o idee. Mi-a venit ideea să le trimit o scrisoare desenată. Cum şi cît m-am priceput, am desenat un porumbel alb. De ce tocmai un porumbel alb ? Uite de ce :

Poţi să baţi pămîntul în lung şi în lat, n-o să găseşti un copil care să nu ştie că porumbelul alb înseamnă pace.

Cînd bat tunurile, porumbelul nu zboară. Lui îi place să se înalţe sub bolta albastră şi senină. E blînd şi prietenos. Dacă ştii cum să-l chemi, vine să-ţi ciugulească din palmă. Şi copiii, toţi copiii ştiu cum să-l cheme. Palmele lor sînt calde şi primitoare. Porumbelul se opreşte din zbor în palmele lor. Se lasă mîngîiat, închide ochii şi visează. Visează cum peste ani, mîinile copiilor vor creşte, vor arăta ca mîinile tuturor muncitorilor : puternice harnice. Toate minunile din lume le-au zămislit ele. Clădirile înalte, înalte, care stau la taifas cu norii şi căsuţele mici, prietene cu florile, cu iarba şi furnicile, pe toate, mîinile lor le-au făcut. Şi nu le-au făcut pentru ca să le distrugă bombele. Uitaţi-vă bine, copii : pe fiecare zid de casă muncitorii, cînd au înălţat-o, au desenat un porumbel alb. Dacă o să vă uitaţi bine, nu se poate să nu-l vedeţi. Ploaia nu izbuteşte să-l şteargă, vopseaua nouă nu-l acoperă. Nu-i aşa că-l vedeţi ? O, ce bine ar fi să-l vadă toţi oamenii de pe pămînt ! Pentru că unii încă nu vor să-l vadă...

Odată, într-o ţară, în Franţa, un băieţel a desenat pe zidul unei case un porumbel alb. L-a prins un poliţist. „Cine te-a învăţat să faci asta ?" l-a întrebat poliţistul. „Nimeni, a răspuns băieţelul. Îmi place mult casa asta. În ea m-am născut, în ea trăiesc. Am desenat porumbelul pentru că mi-e dragă. Nu vreau s-o distrugă bombele. Şi, de fapt, porumbelul nu l-am desenat eu. Cînd muncitorii au clădit casa, asta se înţelege, au desenat şi porumbelul. Dar mi s-a părut că nu-l văd toţi. Am dat şi eu o mînă de ajutor ca să se vadă mai bine..."

Altă dată, în altă ţară, din America, o fetiţă neagră a decupat din hîrtie albă un porumbel. A scris pe el : „Copii, iubiţi pacea ? Atunci veniţi după mine !" Şi purtînd porumbelul deasupra capului, a ieşit în stradă. Unul cîte unul, mai mulţi copii, albi şi negri, au lăsat joaca şi au început s-o însoţească. Nimeni n-o întreba pe fetiţă unde se duce. Fetiţa mergea în frunte cu porumbelul înălţat deasupra capului — şi copiii veneau după ea. Un domn i-a oprit : „Unde vă duceţi ?" „Nu ştiu !" a răspuns un băieţel. „Păi dacă nu ştii, de ce nu te întorci acasă !" a rîs domnul. Dar băieţelului nu i-a păsat de rîsul lui : „Nu ştiu exact, am vrut să vă spun. S-ar putea să mergem în mai multe locuri. S-ar putea să mergem la primărie şi să-i spunem domnului primar : de ani de zile tot spuneţi că ne faceţi o şcoală în cartierul nostru şi tot fără şcoală am rămas. De ce daţi banii pe bombe şi nu ne faceţi şcoală ? Sau s-ar putea să mergem în faţa cinematografului şi să strigăm : nu ne trebuie filmul ăsta. Arată cum o fetiţă albă pălmuieşte un băieţel negru. E o ticăloşie ! Sau s-ar mai putea să mergem... mă rog, avem destule locuri unde să mergem. Important e că mergem !"

Altă dată, în altă ţară, mi se pare că într-una vecină cu noi, parcă Ungaria — da, aşa e, Ungaria ! — un băieţel a legat de piciorușul unui porumbel alb un bilet. A scris pe bilet : „Eu am plantat un puiet — voi ce-aţi făcut azi ?" Şi după o zi de călătorie, porumbelul s-a întors înapoi umplut cu zeci de rînduri scrise de copii : „Eu, Ilona, i-am împrumutat bicicleta mea lui Pişta". „Marika e bolnavă ; i-am dus lecţiile acasă." „Eu am reparat poarta grădinii." „Eu am luat doi de 10." Băieţelul s-a dus cu biletul la şcoală. Aici colegii i l-au cerut să-l pună la gazeta de perete. Şi nu oriunde : ci chiar în fruntea gazetei, sub ti-

tlul : „Pacea ne e dragă". De ce tocmai acolo ? Pentru că biletul vorbea despre hărnicie, despre prietenie. Or, e limpede : cei prietenoşi şi harnici iubesc pacea...

Am desenat un porumbel alb ca să-l trimit copiilor, tuturor copiilor de ziua lor. Prin el le-am urat : să fiţi sănătoşi şi voioşi, să creşteţi mari şi să trăiţi ani mulţi, plini de bucurii. A fost oare în stare porumbelul alb să le spună atît de multe ? Da, fără îndoială. El a spus cuvîntul „pace" — şi cuvîntul „pace" le-a tradus apoi, pe limba fiecăruia, întreaga urare. Ba, a mai adăugat şi de la el : să fiţi prietenoşi şi drepţi, inimoşi şi curajoşi... ce mai ! a adăugat de la el tot ce e mai bun şi mai frumos pe portocala asta mare, mare care se învîrteşte în jurul soarelui pentru că iubeşte nespus lumina şi care este pămîntul nostru, al tuturor...

Odată, băiatul sparse o farfurie. Cum, necum, o sparse. Cioburile farfuriei se uitară la el şi-l întrebară :

— Acum ce-o să spui mamei ?

— Nu-mi purtaţi voi de grijă, le răspunse băiatul. Ştiu eu ce trebuie să-i spun !

Auzindu-l, bătrînul căpitan de corabie oftă :

— Vai de bătrîneţele mele, îşi zise el. Credeam că o să apuc o sută de ani stînd la cîrmă şi pîcăind din pipă. Dar se vede că mi-am greşit socotelile. De bună seamă că băiatul o să-i spună mamei : „S-a deschis uşa, s-a făcut curent, şi corabia de pe poliţă a căzut pe masă. Pe masă era farfuria... şi... uite aşa s-a spart !" Iar mama o să spună ce-a mai spus : „Corabia asta nu mi-a plăcut niciodată. O s-o aruncăm în pod". Da, aşa o să se întîmple, şi eu o să-mi sfîrşesc zilele într-o ladă, vecin cu un sfeşnic ruginit şi cu o rîşniţă de cafea care nu mai face doi bani. Păianjenii o să mi se cuibărească pe punte şi şoarecii o să-mi roadă barba, bineînţeles, fără ca măcar să-mi ceară voie. Voi ajunge, corabia şi cu mine, ceea ce se cheamă două epave. Privindu-ne, nimeni n-o să mai creadă că, odată, corabia mea a fost o navă vestită şi eu un căpitan viteaz. Cui o să-mi mai povestesc amintirile ? Ce-o să priceapă sfeşnicul

cînd o să-i povestesc o bătălie cu piraţi ? Ca să nu mai vorbim de rîşniţă ! Moara este hodorogită, n-a auzit de cînd e ea de lupte cu rechinii !

— Te văicăreşti degeaba, îi zise căpitanului motanul. Ce uşă, ce curent, ce corabie care a căzut ? Ce rost are să inventeze povestea asta de necrezut ? Simplu ca bună ziua, băiatul o să spună : „Motanul s-a urcat pe masă şi a spart farfuria". Crede-mă, nu doresc nimănui ce-o să mi se întîmple mie. O să fiu luat de gît, dat cu nasul în cioburi şi poate chiar azvîrlit afară... Şi recunoaşte, n-am stat degeaba în casa asta. Tu, căpitane, vorbeai de nu ştiu ce şoareci pripăşiţi prin pod. Dă-mi voie să-ţi spun că de multă vreme n-a mai rămas unul. N-am dat niciodată greş la vînătoare, aşa cum niciodată n-am fost lacom şi nu m-am atins de bunătăţile din cămară. Nu-ţi spun asta ca să mă laud, ci numai că să te liniştesc pe tine. O să rămîi pe poliţă şi o să mai tragi din pipă încă mult şi bine. În schimb, eu cred că a venit vremea să-mi fac bagajele şi să-mi iau rămas bun...

— Mai uşor, mai uşor cu bagajele, îi ziseră motanului cioburile farfuriei. Băiatul n-are de ce să te amestece pe tine în povestea asta. Parcă-l văd ridicînd din umeri şi spunînd : „Nu ştiu, n-am văzut cine a spart farfuria". Şi cum, în afară de el, nu era nimeni acasă, asta ce înseamnă ? Nimic altceva decît că farfuria s-a spart singură. Şi dacă farfuria s-a spart singură, ce înseamnă ? Nimic altceva decît că a fost de mîntuială şi a crăpat, fie pentru că era prea cald, fie pentru că era prea frig, fie, naiba ştie de ce... Dar aici e aici : Cine a făcut-o de mîntuială ? Meşterul,

bineînţeles. Şi cine a spus : „Luaţi-o, e un lucru foarte bun ?" Vînzătorul, bineînţeles. Ei bine, eu îi cunosc pe oamenii aceştia. Primul e un meşter cum nu sînt mulţi, iar celălalt e un vînzător cum n-ar fi rău să fie toţi. Pacostea o să cadă pe ei. O să vină o vecină şi o să spună : „Parcă aveţi o farfurie cu floricele albastre. Vreau să cumpăr şi eu una. De unde aţi luat-o ?" „Lasă, nu mai cumpăra, o să-i răspundă mama, nu merită, e proastă, se sparge repede. O fi făcut-o un nepriceput, şi pe mine m-a dus cu vorba, ca s-o cumpăr, un om fără obraz." Şi uite cum doi oameni harnici şi cinstiţi vor fi ocărîţi pe nedrept. Nimic nu-i mai dureros.

— Adevărat, zise motanul. Decît să se întîmple una ca asta, mai bine să cadă vina pe mine. Eu n-o să mă pierd. La urma-urmei, n-au intrat şoarecii în sac...

— Prostii, zise bătrînul căpitan de corabie. Decît să se întîmple una ca asta, mai bine să cadă vina pe mine. Dacă e să stăm strîmb şi să judecăm drept, eu prea multe zile nici aşa nu mai am. Pe-o poliţă sau într-o ladă, undeva, trebuie s-o sfîrşesc...

Atunci intră mama şi văzu cioburile. Băiatul o ajută să le strîngă şi îi spuse :

— Eu am spart-o. Altă dată o să fiu mai atent.

Bătrînul căpitan de corabie stătea la cîrmă, pîcăia din pipă şi privea la vecina lui, o ramă de scoici. Scoicile mai miroseau încă a mare, şi pentru un bătrîn căpitan de corabie nici un miros nu-i mai îmbietor.

Motanul torcea. Cu ochii pe jumătate închişi, visa ceva mic şi cenuşiu, gîdilîndu-i mustăţile cu codiţa.

Meșterul de la fabrica de ceramică se afla acasă, în papuci și în halat, citea ziarul și bea ceai într-o ceașcă de porțelan.

Vînzătorul de la magazinul de farfurii vedea un film vesel și rîdea cu gura pînă la urechi. Pe urmă veni noaptea și toți adormiră !

Aici, copii, povestea ar trebui să se termine, dar eu am uitat ceva. Am uitat să vă spun cum îl cheamă pe băiat.

Poate vreți să-l cunoașteți ! Poate vreți să-i scrieți !

Ieri dimineață, am numărat pe un derdeluș zece săniuțe. Ba nu, greșesc. Erau numai nouă. A zecea era un ghiozdan pe care un școlar dintr-a doua îl prefăcuse în săniuță.

Întîmplarea mi-a stricat tot cheful. Ce greșeală de neiertat făcusem, numărînd zece săniuțe cînd, de fapt, erau numai nouă. Oricine avea voie să greșească, dar tocmai mie să mi se întîmple una ca asta ? Tocmai mie care, de cînd mă știu, am fost tare la aritmetică ? Nu mi-o puteam ierta. Cînd aveam vîrsta voastră, copii, eram atît de dibaci și de priceput, mă descurcam atît de bine la aritmetică, încît dacă mă trezeai noaptea și mă întrebai, de pildă : cît fac unu și cu unu, imediat, fără creion și hîrtie, fără bastonașe, și fără numărătoare cu bile sau cu castane, ei numai și numai din mintea mea isteață, răspundeam :

— Doi !

Faima mi se dusese peste șapte clase și șapte școli. Se spunea despre mine că voi ajunge departe.

Și uite că am ajuns !

Cred că ați aflat, nu se poate să nu fi aflat că de curînd am fost numit Mare Dregător, Mai Mare Peste Toți Dre-

gătorii, în Țara Aritmeticii, avînd dreptul de a aduna și a scădea, de a înmulți și a împărți tot ce-mi dorește inima.

De aceea și acum, în fiecare zi, vin la mine o mulțime de școlari cu probleme pe care nu le pot rezolva și-mi cer să-i ajut. Așa s-a întîmplat și ieri dimineață. Au venit vreo cîțiva școlari din clasa a doua, rugîndu-mă să le dezleg următoarea problemă :

„Dacă în clasa noastră sînt 40 de școlari și știm că fiecare școlar are un ghiozdan, răspundeți : cîte ghiozdane sînt în clasa noastră ?"

Mi-am prins tîmplele în palme și am început să mă gîndesc. Deodată, în fața ochilor mi s-a deschis, ca la cinematograf, priveliștea clasei a doua... Băncile aliniate ca la defilare... școlarii cu șorțuri pepit și gulerașe albe... pupitrele cu ghiozdanele în ele... Am început să număr repede ghiozdanele și la sfîrșit am răspuns :

— 39 ! Fix 39 ! Exact 39 !

Un murmur de admirație m-a învăluit din tălpi pînă în creștet. Care mai de care, școlarii se întreceau cu laudele :

— Uimitor ! Ce minte ascuțită ! Ce temeinică cunoaștere a aritmeticii ! Așa e ! Într-adevăr, așa e ! 39 ! Fix 39 ! Exact 39 de ghiozdane sînt în clasa noastră !

Murmurul de admirație n-a încetat decît în clipa cînd unul dintre școlari m-a întrebat :

— Și cum ați reușit să ajungeți la acest rezultat ? Cum, adică, ați judecat problema ? Ne roade curiozitatea întocmai cum roade un șoarece o carte de povești.

— Simplu, am răspuns. Oricine în locul meu ar fi fost gata să jure că în clasă sînt 40 de școlari și fiecare

are un ghiozdan, atunci în aceeași clasă trebuie să fie tot 40 de ghiozdane. Greșit ! Problema asta nu se judecă așa. Judecata trebuie începută cu întrebarea : Ce este un ghiozdan ? După părerea mea, și — trebuie să recunosc — a multor altora, un ghiozdan este un fel de cutie de piele, de material plastic sau de carton presat, care se prinde cu două curele de spatele școlarului, și în care acesta, școlarul adică, duce la școală și aduce de la școală cărțile, caietele, penarul și tartina cu marmeladă. Chiar în cazul în care tartina e cu unt sau cu șuncă. Această definiție a ghiozdanului rămîne neschimbată. Cînd însă ghiozdanul nu mai e ghiozdan ? După părerea mea, și, iar trebuie să recunosc — a multora, ghiozdanul nu mai e ghiozdan atunci cînd e prefăcut în săniuță. Toată lumea știe ce este o săniuță și de aceea un ghiozdan prefăcut în săniuță nu mai este ghiozdan, ci săniuță ! Și cum judecăm mai departe ? Așa : dacă într-o clasă sînt 40 de școlari și fiecare școlar are un ghiozdan, dar unul dintre școlari și-a prefăcut ghiozdanul în săniuță, atunci în clasa aceea vom găsi numai 39 de ghiozdane. Adică, în cifre :

$$\begin{array}{r} 40- \\ 1 \\ \hline 39 \end{array}$$

Simplu. Învățați să judecați așa, copii. În aritmetică, fiecare cifră poate ascunde o poveste. O poveste veselă, sau mai puțin veselă. Mie, nu vreau să vă ascund, îmi plac poveștile vesele și știu că voi sînteți în stare să-mi dați prilejul să scriu numai povești vesele. Pentru asta

vă mulțumesc și vă spun un secret : nu-i adevărat că am fost numit Mare Dregător, Mai Mare Peste Toți Dregătorii, În Țara Aritmeticii. Adevărul e numai că... ieri dimineață am numărat pe un derdeluș zece săniuțe. Ba nu, greșesc. Erau numai nouă. A zecea era un ghiozdan.

Ne-a rămas de la bunici o jucărie din alte vremuri — un prinț de catifea. În strădania de-a-l face să semene leit cu un prinț, meșterul păpușar nu uitase nimic : îi atîrnase la șold o sabie strălucitoare, îl încălțase în cizme cu pinteni auriți, dar, mai ales, îi înfundase în cap exact atîtea paie de cîte are nevoie orice cap de prinț adevărat.

Cînd stăteam în casa veche, prințul de catifea lenevea pe o pernă, în mijlocul unui divan. Cînd ne-am mutat, l-am închis într-o ladă cu vechituri pe care am suit-o în pod, și nimănui nu i-a mai trecut prin minte să-l scoată de acolo.

Așa a trecut un timp fără să mai știm nimic de el și poate că, peste cîțiva ani, l-am fi aruncat la gunoi. Dar, uite că socoteala din casă, despre care se zice că nu se potrivește cu cea din tîrg, la noi nu s-a potrivit cu cea din pod... Prințului nu i-a convenit tovărășia moliilor și a ieșit în lume.

Vi se pare de necrezut ?

Atunci, dați-mi voie să vă spun că noi am fost de-a dreptul uluiți.

Și mai cu seamă eu.

Pentru că eu, cu mîinile mele, îl încuiasem pe prinț în ladă — o ladă grea și groasă de stejar — și tot eu, cu mîinile mele, trăsesem de cîteva ori de lacăt ca să mă conving că nimeni și în vecii-vecilor nu l-ar putea desface.

Și, totuși de necrezut, uluitor — n-aveți decît să spuneți cum vreți — prințul a ieșit din ladă. Cum de ne-am dat seama? Iată! Într-o zi, pe cînd stăteam la masă, am auzit în curte un glas poruncitor:

— Vreau înghețată! Să-mi cumperi înghețată!

Am înlemnit cu toții. Ne-am uitat unii la alții și am rămas așa pînă cînd ni s-a sleit supa în farfurii.

Glasul auzit nu putea fi decît al prințului. N-avea cum fi decît al prințului. Spuneți și voi: oricine altul și-ar fi însoțit cererea măcar de un „te rog", măcar de un „dacă vrei" sau „dacă se poate". Dar noi eram siguri, am auzit numai atît: „Vreau înghețată! Să-mi cumperi înghețată!" Fără „te rog". Fără „dacă vrei". Fără „dacă se poate". Numai un prinț răzgîiat poruncește așa.

Dar, de unde și pînă unde, un prinț în curtea noastră?

Ne-am repezit la fereastră.

Prea tîrziu.

N-am mai văzut pe nimeni.

Doar cîteva clipe, pe un gard, umbra unui băiețel. Fără îndoială însă că umbra și cu atît mai puțin băiețelul nu avea nici în clin nici în mînecă cu glasul auzit de noi.

Atunci?

— Cred că n-ai încuiat bine lada...

— Am încuiat-o!

— Poate că are capacul vreo gaură...

— N-are!

— O fi fundul spart...

— Nu-i. Cu neputință!

Ne-am reașezat la masă, dar cred că e de prisos să mai adaug că numai masă n-a mai fost aceea.

Asta s-a întîmplat într-o zi.

A doua zi, tocmai ne pregăteam să deschidem televizorul ca să vedem un film, cînd am auzit același glas — de data asta însă poruncind astfel:

— Vreau un balon! Să-mi iei un balon!

Chiar dacă mă repet, copii, trebuie să spun că primul nostru gînd a fost tot la prinț. Oricine altul și-ar fi însoțit cererea măcar de un „te rog", măcar de un „dacă vrei" sau „dacă se poate". Glasul auzit de noi nu rostise însă decît atît: „Vreau un balon!" „Să-mi iei un balon!" Fără „Te rog". Fără „Dacă vrei". Fără „Dacă se poate". Numai un prinț răzgîiat poruncește așa. Dar ce să caute un prinț în curtea noastră? De unde și pînă unde un prinț printre atîția oameni cumsecade? Ne-am repezit din nou la fereastră.

Dar, din nou, prea tîrziu.

N-am mai văzut pe nimeni.

Dar, întocmai ca și prima oară, pe gard, am zărit îndepărtîndu-se umbra unui băiețel. Ei și? Ce legătură putea avea umbra unui băiețel sau chiar băiețelul însuși cu un prinț?

Atunci?

— O fi avînd lada fundul spart...

— N-are!

— Vreo gaură în capac...

— Cu neputință !

— N-ai încuiat bine lacătul?

— L-am încuiat !

Am deschis televizorul, dar, de asemenea, e de prisos să mai adaug că am văzut filmul fără nici un chef și n-am înțeles mare lucru din el.

Nici a treia zi, cînd am auzit :

— Vreau la cinema ! Să mă duci la cinema ! Fără „te rog". Fără „dacă vrei". Fără „dacă se poate"... Nici a șaptea zi cînd am auzit :

— Vreau o minge ! Să-mi aduci o minge !

...Fără „te rog". Fără „dacă vrei". Fără „dacă se poate"...

...Nici a zecea zi și nici pînă astăzi n-am putut dezlega taina.

Mereu ieșeam la fereastră prea tîrziu și mereu vedeam îndepărtîndu-se umbra unui băiețel care, firește, nici ea și nici băiețelul nu puteau avea nici o legătură cu prințul.

Și așa se face că la întrebările celor din casă am început să răspund altfel.

— O fi avînd capacul lăzii o gaură...

— Da. Cred că are.

— Sau o fi fundul spart...

— Posibil,

— Ori n-am încuiat bine lacătul...

— Așa cred și eu !

Dar nu m-am suit niciodată în pod, să controlez.

Și, ca să fiu sincer, nu m-am suit de teamă. Ce m-aș face dacă aș găsi capacul și fundul lăzii întregi, iar lacătul bine închis ? Mi-aș spune că prințul n-ar fi avut cum să

iasă din ladă, și pacostea ar fi căzut pe un băiețel ca tine... sau ca tine...

Așa încă mai cred că prințul nostru de catifea a ieșit din ladă și toată vina o port numai eu. Trebuie să fiu atent. Să găsesc o ladă mai trainică și să răsucesc cheia în lacăt, nu o dată, nu de trei ori, ci de trei sute treizeci și trei de ori. Ca să fiu sigur !

UN BĂRBAT LA CASA OMULUI

„Bună seara, stimaţi telespectatori, mîine o să fie vreme frumoasă, lăsaţi-vă acasă umbrela şi galoşii şi fîş-fîşul, plecaţi fără grijă, îmbrăcaţi numai în cămaşă ; soarele o să ardă toată ziua, o să fie cel puţin un milion de grade, aşa, nu mai staţi pe gînduri, duceţi-vă la ştrand sau la pădure sau unde vreţi, e păcat să staţi în casă pe o vreme atît de frumoasă, bună seara, stimaţi telespectatori, şi la revedere, ne vedem mîine la aceeaşi oră, ca să vă mai spun ce-a mai fost şi ce-o să fie !"

Cam asta voia să spună tovarăşul acela de la televizor : ţinea un băţ în mînă şi vorbea cam aşa, numai că, bineînţeles, cu alte cuvinte, nişte cuvinte de-ale lui, anume făcute ca să nu pricepi chiar tot ce spune, dar era şi aşa foarte limpede că ziua de mîine o să fie o frumuseţe ; masele de aer oceanic n-or să îndrăznească să pătrundă nu ştiu unde, iar maximele şi minimele din cursul nopţii vor fi cuprinse între nişte cifre foarte drăguţe. Aşa că, auzindu-i, mama a plecat de acasă cu umbrela, tata cu fîş-fîşul şi amîndoi i-au spus băiatului să rămînă în casă, că vine o ploaie de la Cluj, aoleu ce ploaie vine de la Cluj !

Şi ploaia chiar a venit, însă mult mai tîrziu ; cînd a venit ea, totul se rezolvase, vreau să spun că băiatul nu mai avea nici o problemă, se uita pe fereastră cum plouă, ca şi cum s-ar fi uitat la un film, putea să toarne cu găleata, că nici nu-i păsa. Înainte de ploaie, însă, s-a întunecat deodată, s-a făcut întuneric ca în cămară sau ca sub pat, adică un întuneric nu ca noaptea şi nu ca în tunel, ci unul prin care mai vezi cîte ceva. Şi a început să fulgere şi să trăsnească, mamă-mamă ce mai fulgera şi mai trăsnea ! Şi bunicăi îi era frică, mamă-mamă, ce frică îi era, şi lui Inimioară îi era frică, se băgase cu capul sub bibliotecă şi nici din coadă nu îndrăznea să mişte. Băiatul era singurul bărbat din casă, pentru că bunicăi, cum am zis, i se făcuse frică şi deci nu mai putea fi socotită bărbat, iar Inimioară, de vreme ce avea coadă, nu putea să fie altceva decît căţel sau pisic, dar el era căţel. Ei bine, asta voiam să spun ; mare lucru un bărbat la casa omului ! Poate să se întunece afară cît poftește, poate să fulgere şi să tune o mie de ani, cu un bărbat la casa omului crezi că-i o zi ca oricare alta, n-ai probleme.

Dacă eşti, să zicem, bunică şi mori de frică şi te învîrţi prin casă şi-ţi frămîntă mîinile şi spui tot timpul „Vai, Doamne, ce prăpăd !" vine bărbatul de la casa omului şi-ţi spune : „Linişteşte-te, bunicuţo, că nu se întîmplă nimic, de trăsnet nu trebuie să te temi, pentru că avem paratrăsnet, l-am văzut eu cînd m-am suit cu nea Fane pe bloc să legăm antena ; toate trăsnetele se lovesc de paratrăsnet şi se sparg ca ouăle, apoi se scurg frumuşel în pămînt ; e o plăcere să le vezi cum se scurg. De tunete nici nu mai vorbesc. Tunetele sînt un fel de zgo-

mote, nimic mai mult, așa ceva ca și cum n-ar fi, zău nu merită să te plimbi prin casă din cauza lor, uite, ți-ai pierdut și papucul pe care ți l-a cumpărat tata de ziua matale, vreau să spun papucii pe care ți i-a cumpărat tata, că tare te mai dureau bătăturile. Nu-i nici un prăpăd, pe cuvînt că nu-i, am o revistă extraordinară, ți-o dau să te uiți la poze, are un milion de poze cu mașini, rîzi de te prăpădești să vezi cum aveau, odată, mașinile claxonul afară și roțile cu spițe, ca la bicicletă, rîzi de te prăpădești, nu alta !"

Și dacă, să zicem, ești Inimioară, cel mai slab și mai zbîrlit cățel din cartier, care acum, din cauza fulgerelor și tunetelor, te-ai băgat cu capul sub bibliotecă, vine bărbatul de la casa omului și te ia în brațe, și-ți suflă în ochii speriați și te scarpină după ureche...

Și uite-așa fulgerele se răresc, tunetele se aud din ce în ce mai departe și începe să plouă. Atunci sună telefonul și cînd duce receptorul la ureche, băiatul aude glasul mamei, care întreabă ce mai e pe acasă și dacă s-au speriat de ploaie. „Pe acasă, răspunde băiatul, totul e în regulă." Cine și de ce să se sperie de ploaie ? Bunica se uită la mașini, rîde de se prăpădește văzînd cum aveau mașinile claxonul afară, ca să nu mai vorbim de roțile cu spițe ca la bicicletă. Și Inimioară e cuminte, a adormit, probabil că visează că s-a găsit mingea verde cu care îi plăcea lui să se joace, dar nu s-a găsit și nici n-o să se găsească, pentru că a furat-o cineva, mă rog, asta nu mai trebuie să afle Inimioară. „Bine, spune mama, mare lucru e un bărbat la casa omului !"

Și plouă, și plouă, și băiatul deschide televizorul și iarăși apare tovarășul acela cu bățul în mînă și spune că plouă, spune ca și cum n-ar vedea toată lumea că plouă, dar mai cu seamă ca și cum nu tot el ar fi spus ieri că n-o să plouă. Ca să vezi !

Ce să mai vorbim ? ! Cui îi place să se rîdă de el ? Spunîndu-vă că mie îmi place, mai întîi o să vă uitați la mine să vedeți dacă glumesc sau dacă — lumea asta e mare și multe se mai petrec în ea ! — nu cumva, vorba tatii, am sărit de pe șină !

Și totuși...

Și totuși, băieți, pe cuvîntul meu de elev, de băiat mare, doisprezece ani împliniți în aprilie, și pe deasupra pionier dintr-a treia, că sînt cîțiva capsomani care rîd de mine — și mie nu numai că nu-mi pasă, și eu nu numai că nu mă supăr, dar îmi place, mă bucură, abia aștept să-i aud rîzînd !

Hm ? Ce ziceți de chestia asta ?

Acum poate că nu ziceți nimic pentru că nu știți încă despre ce e vorba, însă, la sfîrșit, precis că o să spuneți ceva și, zău, cred că aș fi în stare să umblu o zi întreagă într-un singur picior, ori să-mi dau mașinuța „Schuco" cu toate cele patru cauciucuri de rezervă, numai să vă aud.

Teribil aș vrea să vă aud ce ziceți despre un om care se bucură cînd se găsesc unii care rîd de el.

Acești *unii*, în cazul meu, se numesc Costi, Radu și Victor, cel poreclit „Năsel", pentru că are cel mai... vizibil (observați cît de fin mă exprim !) nas din cartier.

Și azi-dimineață, cînd am ieșit în fața blocului, i-am auzit șușotind :

— Sst, vine domnu' „Da, vă rog !"

Eu sînt domnu' „Da, vă rog !" și tot eu, domnu' „Cu plăcere !", domnu' „Trag o fugă !", domnu' „Mă întorc îndată !" Așa mi se spune. Așa mi se spune cînd sînt — cunoașteți expresia — „luat peste picior". Cînd Costi, sau Radu, sau Năsel, ori Costi, și Radu și Năsel laolaltă rîd de mine, iar pe mine mă bucură, abia aștept să-i aud rîzînd.

„Da, vă rog !" și „Cu plăcere !" și „Trag o fugă !" și „Mă întorc îndată !" sînt, bineînțeles niște cuvinte pe care le rostesc eu, ați sesizat cred, nu-i mare lucru.

Mă strigă, de exemplu, un vecin de pe balcon :

— Mișule ! (așa mă numesc : vine de la Mihai.)

— Da, vă rog !

— Mișule, du-te te rog și ia-mi și mie o pîine !

— Cu plăcere...

— Nu te supăra, dar acum m-am întors de la uzină și...

— Nici o supărare. Trag o fugă...

— Mulțam, Mișule, prinde banii !

— I-am prins. Mă întorc îndată.

Asta se întîmplă mai cu seamă acum, în vacanță, de două-trei ori pe zi, și, firește, de fiecare dată mă strigă altcineva. Mama, vecina de la 4, bunica, nea Sandu (montorul care a lucrat pînă și în India), nea Barbu, tanti Matilda (mama gemenilor), mă rog, are cine să mă strige,

stau într-un bloc cu opt etaje și cu patru apartamente la fiecare etaj. Lume, berechet.

„Cei trei mușchetari" (cum s-au numit ei înșiși, Costi, Radu și Victor) rîd de mine de cîte ori mă aud răspunzînd așa.

Habar n-am ce vor, ce-o fi în capul lor. Poate că ar vrea să mă audă așa :

— Mișule !

— Greșeală ! Mai formați o dată numărul !

— Mișule, fii băiat bun, ia-mi și mie o pîine.

— Confuzie !

— Abia m-am întors, Mișule, de la uzină și...

— Nu ține, dom'le. Vezi de altul !

Ei bine, mie așa ceva, cum se spune, nu-mi stă în caracter. Ce, mi se tocesc picioarele dacă trag o fugă pînă la alimentara, pînă la farmacie sau pînă la chioșcul cu ziare ?-!

Rîd de mine :

— Ssst, vine domnu' „Da, vă rog !"

Sau :

— Salutare, domnu' „Trag o fugă !"

Îi las să rîdă.

Mie nu numai că nu-mi pasă și eu nu numai că nu mă supăr, dar îmi place, mă bucură, abia aștept să-i aud rîzînd.

Pe cuvîntul meu !

— La tine plouă ? mă întreabă la telefon deșteptul de Victor, mă întreabă de parcă n-am sta în-același cartier, la nici două stații de autobuz.

— Nu, îi răspund, la mine e cald și frumos. Chiar mă gîndeam să ies cu bicicleta.

— Minți !

— Bineînțeles. Cine te pune să mă întrebi tîmpenii ?

— Mă plictisesc. Casc și dau telefoane.

— E o idee, spun. Poate că o folosesc și eu.

Închid și alerg în bucătărie. Apa pentru ceaiul lui bunicu' încă n-a fiert, dar nici nu mai are mult. Iau ceașca lui din dulăpior, o clătesc, arunc în ea două linguriță pline vîrf cu zahăr, tai o feliuță subțire de lămîie — o tai cu ochii închiși, că altfel mi se strepezesc dinții. Mă duc la bunicu și-l întreb dacă să-i aduc la ceai biscuiți.

— Ce fel de biscuiți ? ridică nasul din carte.

— Speciali pentru criza dumitale de reumatism, îi răspund. Cu salicilat și spirt camforat.

— Iar ești spiritual ?

— Iar, spun. Așa-s eu cînd plouă.

— Poate stă, spune el.

— Poate, dar ar fi păcat.

Îi îndrept perna, îl înfăşor mai bine în pled şi iar alerg la bucătărie. Umplu cu apă fiartă ceaşca, adaug cîţiva stropi de esenţă (ceaiul prea tare nu-i face bine la inimă), aşez ceaşca şi cîţiva biscuiţi pe o tăviţă. Pe urmă, ca s-o fac pe nebunul, îmi atîrn un şervet de braţ, ca ospătarii, intru la bunicu deschizînd uşa cu piciorul şi purtînd tăviţa în vîrful degetelor.

— Domnul e servit, spun. Trustul vă urează poftă bună.

Îl simt că ar vrea să zîmbească, dar se abţine. Nu vrea să mi-o iau în cap. Ţin neapărat să-l fac să rîdă şi adaug :

— Dacă mai doriţi ceva, sunaţi. Tot nu funcţionează soneria.

Ies repede, fără să mă mai uit la el. Se topeşte după mine, însă niciodată nu vrea să-mi arate. Seamănă cu tata, adică tata seamănă cu el, au amîndoi un haz nebun, ştiu că i-am moştenit în privinţa asta, dar nu vor să-mi arate. Foarte bine, prefaceţi-vă, tovarăşi, de voi credeţi că-mi arde mie acum ?

E zece. Îi rad lui ăla micu' două mere, alerg după el toată casa, pînă îl fac să le înghiţă, îl mînjesc pînă şi pe ochi. Îl iau de guler şi-l duc la baie, se smiorcăie, îmi cere răţuşca de plastic să se joace în cadă, îi spun că îi arăt eu răţuşcă dacă nu se duce să se culce, urlă, îi spun că n-are decît, am mai auzit eu urlete şi mai şi, pe urmă adoarme sugîndu-şi un deget. Nu i-l scot din gură, ca mama, mie nu mi-e teamă că o să-şi sugă degetul pînă la adînci bătrîneţe, încă nu am văzut oameni serioşi sugîndu-şi degetul.

Mi-ar plăcea să scriu ceva în jurnalul meu, am chef să mă aiuresc, îmi vin în minte nişte cuvinte care n-au nici un înţeles şi le-aş scrie tocmai pentru că n-au nici un înţeles, dar, cum zice tata, mă *presează* timpul. Mătur balconul — iar au aruncat vecinii de sus hîrtii ! — îi spăl tatii cîrpele maşinii şi le pun la uscat, le spăl de mîntuială, fără „Alba" şi după ce le agăţ în cîrlige, iar le duc la baie să le frec, chestia mă distrează, păcat că nu mă vede mama, mi-ar ţine o cuvîntare, despre treaba pe care o faci de mîntuială şi se răzbună etc. etc. Ăla micu' a împrăştiat în toată casa jucării, i le strîng, şi mie mi le strîngea aia mare, uşa de la debara scîrţîie, îi ung balamalele cu ulei, nu mai scîrţîie, intru iar la bunicu, îi îndrept iar perna, îl înfăşor iar în pled.

— Văd că ţi-au plăcut biscuiţii, îi spun. O să-ţi mai cumpăr cînd iau prima leafă.

— Mai va pînă atunci. Nu mai apuc eu ziua aia.

— O apuci, îi spun. Nu uita că am doisprezece ani.

— Şi ce să nu mai uit ?

— Să-ţi iei pastilele.

„Să-ţi ei pastilele" e un fel de a vorbi. I le dau eu, el numai le înghite şi se strîmbă.

— De ce te strîmbi ? îl întreb. Te alinţi ?

Iar se preface. Acum se preface că n-a auzit ce l-am întrebat, n-a auzit tocmai el, care într-o hală de cincizeci de strunguri auzea cînd stătea unul. Îl văd uitîndu-se spre măsuţa unde i-a lăsat mama o sîn-gu-ră ţi-gă-ră şi acopăr repede măsuţa cu spatele.

— Bine te-a învăţat cine te-a învăţat, spune.

— Bine, rău, asta-i situația. Îți urez somn ușor și să-ți crească pensia.

Pe urmă citesc vreun ceas, mîzgălesc cîteva rînduri în jurnal, ascult la radio o emisiune pentru automobiliști, împrumut unei vecine un pahar de ulei, se scoală ăla micu' și introduc în el niște brînză cu smîntînă.

Pe la trei vine mama, îi scutur fîșul, îi pun umbrela la uscat, în balcon, ea vede că n-am dus gunoiul și oftează:

— N-am nici un ajutor în casa asta...

— Bine, spun, n-ai, de la cine să ai ? !

Îmi fac un coif dintr-un ziar, să nu mi se ude partea mea cea mai reușită, duc gunoiul, mă întorc în casă și mă așez cu mîinile în șold în fața mamei :

— Sărăcuța de tine, îi spun, nimeni nu te ajută în casa asta.

— Mare caraghios ești, rîde ea.

Sună telefonul. E tot deșteptul de Victor.

— Mă, tu nu te plictisești ? mă întreabă.

— Ba da, îi răspund, casc și dau telefoane.

— Minți.

— Bineînțeles. Cine te pune să întrebi tîmpenii...

STRÎNGEȚI PUMNII PENTRU MINE, BĂIEȚI !

— Dragi tovarăși, situația e albastră, mă mir că vă mai vine să rîdeți. Ieri, un deștept a pus sare în compotul celei mai frumoase fete din Vaslui, azi, nu se știe cine a uns clanțele cu marmeladă. Ce-i aici, tabără sau circ ? Vă rog să vă potoliți, sînteți băieți mari, ar trebui să vă gîndiți un pic !

Și, spunînd acestea, comandantul unității ieși din dormitorul nostru. Cele de mai sus sînt rezumatul meu la cuvintele lui, un rezumat exact în esență, înțelegeți, limbajul îmi aparține în întregime. Comandantul e profesor de limba română, vă dați seama că a citit cîteva biblioteci, probabil că nici prin somn n-ar spune „situație albastră" și celelalte pe care eu mi le permit, pentru că-mi face plăcere să cred că e cine știe ce de capul meu. Bineînțeles, el n-a zis nici „cea mai frumoasă fată din Vaslui", sînt tot vorbele mele, *vasluianca* e slabă ca o scobitoare și cînd duce paharul la gură ridică degetul cel mic în sus, „frumoasă" am făcut-o eu, de șmecher ce sînt, zău, de-ar trece odată timpul să mă fac și eu om serios, numai de prostii mă țin, toată ziua o fac pe nebunul.

Dar să lăsăm autocritica, la mine se vede că nu ajută. Ei bine, deșteptul care a pus sare în compotul *vasluiencei* și cel care a mînjit clanța (nu clanțele ; e totuși o diferență) cu marmeladă sînt una și aceeași persoană, adică eu, n-aș mai fi ! Am vrut să-i distrez pe băieți, grozav îmi place cînd o fac pe bufonul, și acum nu știu unde să mă mai ascund, m-aș duce în pădure și n-aș mai ieși pînă la primăvară.

— Lasă, spune Manole, trece și asta, se uită.

— Trece pe naiba, răspund, cum o să treacă ? Abia a început.

— Fii serios, spune frate-su geamăn, Călin ; comandantul e om cumsecade.

— Este, răspund, el este, dar acuma e vorba de mine.

— Ai aerul că-ți pare rău, spune matematicianul, nu știu cum îl cheamă, are un nume de împărat roman, mi se pare că Octavian sau Cezar, în fine, ceva pe aici.

— Chiar îmi pare rău, răspund, ar trebui să fac ceva și nu știu ce.

— Lasă-te de glume, spune matematicianul-împărat, hai să ne culcăm, o să visezi că ești un îngeraș și mîine o să-ți treacă.

— Nici nu mă gîndesc să mă culc, răspund, noaptea dorm buștean și mîine mă scol tot un nătărău.

— Bine, fă ce vrei, dar lasă-ne pe noi să dormim.

— Noapte bună, le strig și ies pe coridor.

Lumina e aprinsă pe coridor. Mă plimb o vreme cu mîinile în buzunare, mă uit la fotografiile înrămate, una e de la Bicaz, alta de pe Valea Oltului, a treia înfățișează o cabană mică în vîrful unor munți înzăpeziți ;

e o poză foarte nu știu cum, de cîte ori o privesc mă ia cu frig.

Ies pe alee, fac la stînga, ajung la vila fetelor. Încă nu s-au culcat, abia a sunat gornistul stingerea, le aud cum rîd și vorbesc tare. Nu prea am curaj să le bat în geam, astea sînt în stare să arunce în mine cu toate pernele, dar trebuie să am curaj, n-au decît să arunce și cu scaune. Bat. Iese una, Corina, o fată foarte simpatică.

— Ce poftești ? mă întreabă.

— Cheam-o pe *vasluianca* ! o rog.

— Pe care din ele, că-s două ?

Era să-i spun că pe cea care, cînd duce paharul la gură, ridică degetul mic în sus.

— Cea înaltă.

— Amîndouă sînt înalte.

— Atunci cheamă-le pe amîndouă.

Nu trece mult și apar *vasluiencele* la fereastră.

— Cu tine, îi spun uneia dintre ele, n-am treabă, scuză-mă că te-am deranjat.

Ea mă face necioplit și se retrage. Rămîne numai cea căreia i-am deșertat solnița în compot.

— Am venit să-ți spun că eu ți-am pus sare în compot.

— Mulțumesc pentru informație.

— Și-am mai venit să te rog să mă ierți.

— Ești un...

Nu spune ce sînt. Îi răspund :

— Sînt tot ce vrei, dar iartă-mă !

— Mai bine du-te și te culcă !

— Nu pot. Mi se întîmplă ceva nemaipomenit.

— Ce ?

— Habar n-am. Probabil vreau să mă fac băiat de treabă.

— Era și timpul.

— Crede-mă, e o chestiune foarte serioasă. Mi se întîmplă ceva nemaipomenit ! Mă ierți ?

— Mă mai gîndesc și-ți spun mîine.

— Mi-ai face un mare serviciu dacă m-ai ierta acum.

— Bine, du-te !

— N-o să te mai necăjesc, îți promit !

— Am auzit, du-te !

— Noapte bună. Adică...

— Ce mai vrei ?

— Lasă... Noapte bună.

Voiam să-i mai spun să nu mai ridice degetul mic cînd duce paharul la gură, dar mi-am dat seama că nu era momentul.

Plec spre vila comandanților. Îi găsesc în fața ușii stînd în fotoliile de paie și fumînd. Cineva tocmai spune că nu crede în farfuriile zburătoare. Altul îi răspunde că el crede. Și eu cred, dar acuma părerea mea nu face doi bani. Dau bună seara și-l rog pe tovarășul Adamescu să vină puțin cu mine.

— S-a întîmplat ceva ? sare el.

— S-a întîmplat.

— Ce ? întreabă tovarășa de muzică.

— Nu vă speriați, răspund, e ceva care s-a întîmplat azi-dimineață. O iau înainte și tovarășul Adamescu vine după mine. Aș merge așa pînă la capătul pămîntului, dar mă opresc deodată și spun :

— Eu am pus sarea în compot și tot eu am uns clanța cu marmeladă.

— Foarte urît, mă întrerupe el.

— Dacă era frumos, nu veneam să spun. Vreau să vă cer scuze.

— Asta mai merge, spune el. Dar cum de ți-a venit ?

— Cred că era timpul, spun.

— Și eu cred, spune el.

— Eu nu prea obișnuiam să-mi cer scuze, mai spun. Acum mi s-a întîmplat ceva nemaipomenit. Mă întreb însă dacă mîine n-am s-o iau de la început.

— M-ar bucura să n-o iei.

— Dar dacă o iau ?

— Ce să-ți spun ? Numai de tine depinde.

— Bine, spun, vă mulțumesc că m-ați ascultat.

— Ești grozav de protocolar, rîde el.

Ne spunem noapte bună și plec.

Băieții s-au culcat. Mă dezbrac pe întuneric, îmi pun pijamaua și mă sui în pat. „Totul e ca mîine să n-o iau de la început, îmi spun. Ar fi păcat. Ar fi păcat, așa, în general, dar și pentru că, poate, vasluianca și comandantul se gîndesc acum la mine, le-a plăcut chestia cu scuzele, și-au zis că viața e frumoasă, că oamenii au obraz. Ar fi păcat să creadă asta numai o noapte. Și totul depinde numai de mine. Strîngeți pumnii pentru mine, băieți !“

NU FUGI, ZIUA MEA FRUMOASĂ !

Totul era limpede. Însuşi acest cuvînt *limpede*, pe care îl rostea din cînd în cînd cu inima uşoară, îi suna ca un pahar de cristal a cărui buză ai atins-o cu un bobîrnac, sunet straniu care parcă nu se adresează auzului, ci privirii, şi-ţi aduce în faţa ochilor strălucirea limpede a unui ţurţure de gheaţă, şi cerul limpede aşa cum n-a fost decît o dată, atunci cînd ai vrut *tu* să fie aşa, şi ai rugat toţi norii să se destrame, şi ei te-au ascultat. Totul era limpede, avea ceva din clipocitul izvorului acela de la Cheia, pe care, cînd îl descoperise, chiuise atît de tare, încît a văzut cu ochii lui cum se desprinde o aşchie de stîncă.

„Ce te-a apucat, mă ?" îl ghiontise atunci Valeriu. „Mi-e bine, mi-e grozav de bine, răspunsese, nu mă întreba mai mult, că nu ştiu ce-i cu mine ; îmi vine să strig... orice... dacă vrei strig că urîţica de Paula e cea mai frumoasă fată de pe pămînt... că la tine ţin mai mult decît la fratele meu... că-mi plac clătitele cu magiun... Heeeei ! Ascultaaaaţi ! Cine nu ştie ce-i fericirea să mă întrebe pe mine. Dau lecţii graaaatis !" Atunci, ca şi acum, exista un singur motiv ; nimic nu-l apăsa, toate gîndurile îi erau drepte, luminoase, semănau cu nişte

lumînările proaspăt prinse în brad. Totul era limpede. Toate erau în ordine. Mă rog, atunci, în excursia de la Cheia, găsise stării sale o explicaţie firească. Se ştie... şi dacă nu se ştie, se învaţă la şcoală, de asta nu scapă nimeni, că măreţia naturii îţi strecoară în suflet un fel de... cum se zice ?... în sfîrşit, n-are importanţă numele exact, îi stă pe limbă, o să-l găsească el odată şi odată, important este că sufletul ţi se umple cu ceva care te face mai bun, mai înţelegător, poate chiar mai uşor în sensul cel mai exact, adică îţi pierzi din greutate, îţi vine să pluteşti, să zbori... Dar acum ? Acum, în apropierea lui, nu se află nici izvorul acela învăluit într-o lumină misterioasă, viorie, nici aşchia de stîncă desprinsă după milioane de ani, pentru că i-a plăcut cum chiuie el, care şi-a părăsit după milioane de ani locul pentru el. Măreţia şi toate celelalte rămăseseră acolo, la Cheia, făceau, probabil, poezii, lingeau, probabil, prima zăpadă, aprindeau, probabil, cozile veveriţelor, ca să vadă cum ard iarna nişte flăcări roşii. Acum el era acasă singur, stătea în mijlocul camerei, pe burtă, plimbîndu-şi un deget printre frunzele verzi, şi gri, şi negre ale covorului, nu auzea decît ticăitul înăbuşit al ceasului de pe masă şi, din cînd în cînd, trîntindu-se uşa liftului. Ce explicaţie ar fi putut găsi acum faptului că-şi simţea inima ca un fulg, că-i venea mereu să se ridice şi să se aşeze în faţa oglinzii ca să se privească cum surîde, să vadă cum îi stă cînd surîde, aşa firesc, precum respiră sau doarme ? Ce explicaţie ar fi putut găsi acum faptului că se trezea rostind : „E limpede... limpede...", cuvîntul însuşi sunîndu-i cum nu se poate mai limpede ?

„E posibil, își zise, să se întîmple așa, cînd te gîndești că a trecut o zi, la capătul căreia nu numai că n-ai prea multe să-ți reproșezi, dar — la naiba cu prefăcătoria! modestia e un lucru minunat, nu însă cînd ne mințim cu ea — ești chiar mîndru de tine, ai făcut ceva care te ridică în fața propriilor ochi, ți-ai strînge parcă singur mîna și ți-ai promite niște ghete cu patine. E posibil, își zise, să se întîmple așa cînd pentru prima oară un cuvînt, cum e acesta: d e m n i t a t e — adică demnitate rostit rar, fără grabă, pe silabe — un cuvînt, dealtfel, destul de des întîlnit, fără nici un mister, îți apare deodată cu o explicație mult mai profundă decît ar fi cineva în stare să ți-o dea, mult mai corespunzătoare și mai exactă decît ai găsi-o în dicționar." Și e bine. E neînchipuit de bine. Îți vine să chiui și apoi să-i dai un telefon lui Valeriu și să-l rogi: „Valeriule, Valerică, suflete, nu te supăra, mai întreabă-mă o dată, ca atunci, la Cheia, ce-i cu mine, ce m-a apucat? Am un chef nemaipomenit, Valerică, suflete, să-ți răspund că mi-e bine, mi-e grozav de bine... tu ești un om extraordinar.. Paula e frumusețea întruchipată... i-am bătut pe englezi și pe brazilieni la fotbal cu trei mii patru sute douăzeci și șapte la zero!"

D e m n i t a t e... Doamne, frumos mai sună! Și adevărat mai sună! Sună așa, *cam așa*, pentru că frumusețea și adevărul sînt atît de greu de exprimat cu precizie, of!... Domnul Dănuț, din ultima bancă, n-are altceva mai bun de făcut și se apucă să guițe în ora de istorie. Domnul Dănuț este atît de laș, încît cînd întreabă profesorul cine a fost neobrăzatul, nu se ridică, se apleacă

și tace, se preface că-și leagă un șiret. Profesorul insistă „Cine?" Și din nou: „Cine?" Și iarăși: „Cine?" Domnul Dănuț a sfîrșit cu legatul șiretului și acum se uită în plafon. Atunci te ridici și tu și spui:

— Eu.

— Ce tu?! ești întrebat.

— Eu sînt neobrăzatul.

— Pe tine te cunosc. Ești un băiat liniștit.

— Vă rog să mă iertați! Azi mi-am dat în petic.

— Stai jos! Te cunosc destul de bine.

— Vă rog să mă iertați! Eu am guițat, adică vreau să spun că în clasă s-a auzit un guițat, și cum nimeni nu și-l recunoaște, s-ar putea ca eu... Cineva trebuie să fi făcut asta.

— Îți convine să te notez în condica clasei ca nedisciplinat?

— Nu-mi convine, dar asta-i situația. Dumneavoastră ați auzit un guițat. N-a venit din altă clasă. Și nici nu și-l recunoaște nimeni. *Cineva trebuie să și-l recunoască.*

— Bine, stai jos, o să mă plîng tovarășei dirigintă de comportarea ta. Și ora se sfîrșește și vine recreația. Și vine recreația, și odată cu ea vine și Dănuț care îți arde două palme zdravene, că-ți mai țiuie și acum urechile.

— Ce? O faci pe zmeul cu mine? Faci eroism ieftin cu mine? Acum du-te și mă reclamă, du-te și mă reclamă, ai motiv să mă reclami! Dacă nu te duci, îți mai trag cîteva.

— Mai ușor, mai ușurel cu amenințările. Aste două palme o să ți le înapoiez cu prima ocazie, dar nu obișnuiesc să pîrăsc.

— Despre ce primă ocazie vorbești ?

— Ce, ești grăbit ?

— Sînt.

— Regret. Eu nu. Am o groază de treburi. Prima ar fi că aștept să mă cheme tovarășa dirigintă și să mă certe că sînt neobrăzat în clasă.

— Eu am guițat, nu tu !

— Acum nu mai are însemnătate cine. Faptul s-a consumat.

Și sună de intrare. Și urmează ora de matematică, și ora de desen, și ora de franceză... Trei ore și între ele încă două recreații, și în aceste ore și în aceste recreații primești din partea colegilor biletele cu același conținut : „Dănuț e un măgar : dacă tovarășa dirigintă te va certa pe tine, noi ne vom ridica și vom spune că n-ai făcut nimic. La toate, firește, răspunzi categoric : Nu !"

Și vine ora de dirigenție și nimeni nu te mustră, și mai e un minut pînă la sfîrșitul orei, și exact atunci cînd te așteptai mai puțin, ca la teatru, sau ca la fotbal, golul egalizator din minutul 90, cineva din ultima bancă se ridică și spune ceva din care tu nu reții decît că există pe lume și fapte necugetate, că tot pe lumea asta există și regrete, că nu și-a dat seama, că altă dată n-o să se mai întîmple.

Dar pentru tovarășa dirigintă lucrurile astea par să fie mai puțin importante. Ea vrea să știe de ce această recunoaștere a venit atît de tîrziu, *cui i se datorează* această recunoaștere.

Și atunci auzi tot din ultima bancă :

— Nu știu... Poate pentru că s-a purtat Vlad Cosfescu foarte demn... Vlad Costescu ești tu. Foarte demn ești tu.

„Heeeei ! Ascultaaaați ! Mi-e bineeee ! Mi-e grozav de bineeee !"

Se face seară. Dar totul încă se vede, totul încă e limpede, limpede.

Nu fugi, ziua mea frumoasă !

CARNAVAL

Știu încă de anul trecut. Dacă vrei să te distrezi bine la carnaval trebuie să te costumezi așa, încît nimeni să nu te recunoască. Altfel îți strici tot cheful. Cînd ți-e lumea mai dragă vine Sandu și-ți amintește că ai să-i dai cincizeci de bani — „de la sucul ăla, mă, care l-am băut jumajuma și tu ai luat și căpăcelul de la sticlă și ai zis că-i minge și ai început să dai cu piciorul în el, și te-a văzut domnu Irimescu, administratorul de la M. 21, și a zis că așa nu se mai poate trăi, copiii de azi sînt ceva de speriat, în loc să învețe dau cu piciorul în căpăcele..." — sau vine Violeta și te întreabă de ce dansezi mai mult cu Paula — „tocmai cu Paula care s-a îngrășat ca un butoi și la geografie a zis că lacurile vulcanice sînt acelea în care, în loc de pești, trăiesc vulcani..." — sau vine Dinu și te trage într-un colț să-ți arate pixul cu douăsprezece culori — „pe care mi l-a adus tata și mama a zis că nu trebuia, pentru că e prea scump, și tata a zis că numai un băiat au, și mama a spus că el mă strică, și tata a zis că-i treaba lui..." Ce mai, dacă la carnaval te recunoaște cineva, ești pierdut.

Uite de ce îmi sparg capul și mă tot gîndesc cum să arăt anul ăsta la carnaval, ca să nu mă mai recunosc nici măcar eu.

Ce-ar fi, îmi trece prin minte, să mă costumez în pirat ? Să-mi leg un ochi cu pînză neagră, să-mi pictez pe bluză două oase încrucișate, să merg șchiop, sprijinîndu-mă într-o cîrjă, și cînd trec pe lîngă cineva să spun misterios : „Fac prinsoare pe un hurduf cu rom și pe o coadă de balenă că tot eu voi ajunge primul la comoară ! Hai ! Hai ! Hai !" Ar fi ceva, dar de unde să iau cîrja ? Și bastonul bunicului nu are nici un haz ; e un baston de pensionar ; ce poți găsi fioros la el ?

O idee ar fi să apar la carnaval deghizat în fratele meu Mircică. Cu bonețica lui albă pe cap, cu babețica lui la gît, trăgînd după mine căluțul lui cu roate. Invit o fată la dans, și deodată, încep să țip : „Vleau globul ăla !" sau „Vleau acasă". Nu-i rău, dar babețica lui Mircea nu-mi vine și dacă îi iau căluțul e în stare să urle o săptămînă.

Poate ar fi nostim să mă costumez ca fetele, într-o floare. Una de mușețel. Trece cineva și mă întreabă : „Ce mai faci, Floare de mușețel ?" „Bine, răspund, fac ceai ! Știți ce bună sînt cînd te doare o măsea ?" Bîrrr. Nu merge...

Dar ce-ar fi dacă m-aș costuma în administrator de bloc, ca domnul Irimescu de la M 21 ? În mod special nu mi-ar trebui decît o mustață și o pălărie caraghioasă. M-aș pricepe să vorbesc ca el — nu m-aș mai pricepe : „Nimeni n-are voie în fața blocului ! Nimeni n-are voie în spatele blocului ! Vă iau mingea și o fac pifie (Cum o fi oare pifia de minge ? Îi pui și usturoi la fiert ?) Cine a adus

pisica asta ? Vreţi să umpleţi blocul de purici ? Tatăl tău munceşte şi tu te joci cu pisica ?“ Mă rog, îi cunosc — nu i-aş mai cunoaşte — tot repertoriul. Nu ! Măcar la carnaval să scap de domnul Irimescu...

Să-mi iau rucsacul, ghetele cu ţinte, să fac rost de o pălărie cu pană de păun şi să mă costumez într-un excursionist care întreabă mereu : „Nu vă supăraţi, mai e mult pînă la cabană ? Nu vă supăraţi, urşii muşcă sau numai zgîrie ? Nu vă supăraţi, la radio s-a spus că nu plouă, atunci de ce plouă ?“ N-ar fi rău, dar nici prea grozav.

Îmi trece prin cap să mă costumez într-un detectiv particular. Ca Manix. Văd o fată mîncînd o prăjitură, mă reped la ea, îi smulg linguriţa şi îi spun îngrozit : „Nu mai mînca, vrei să te otrăveşti ? Nu ştii că doctorul acela, care e de fapt contabil, şi e mîna dreaptă a banditului cu chelie, vrea să te ucidă fiindcă sora ta, care e de fapt frătele tău, vrea să-l moştenească singur pe unchiul tău, care e de fapt bunica ta ?“ Sau văd un băiat cîntînd, mă apropii de el tiptil şi-i şoptesc : „Nu avea încredere în ochelaristul de la tobă. Cînd era la grădiniţă cînta la saxofon, dar a jurat să treacă la tobă fiindcă vrea să se răzbune pe dirijor care i-a furat, cu ani în urmă, biberonul plin cu lapte pasteurizat !...“ M-aş pricepe grozav, dar ce să mă fac, dacă mă pufneşte rîsul.

Nu, fraţilor, pierd prea mult timp cu treaba asta şi carnavalul bate la uşă ; mă costumez cum o fi şi în ce oi găsi. Cu atît mai bine dacă mă recunoaşte Sandu. Îi fac cinste cu o sticlă întreagă de pepsi, să vadă cu cine are de-a face, că nu sînt zgîrie-brînză. Şi dacă Violeta o mai

bîrfeşte pe Paula îi spun să se uite în oglindă, că nici ea nu-i mai slăbuţă, iar în ce priveşte nemaipomenitele ei cunoştinţe şcolare, să-şi amintească dacă îi face plăcere de ziua cînd a răspuns că derivatul principal al laptelui e cafeaua cu lapte. Şi n-are decît să-mi arate Dinu un pix şi cu o sută douăzeci de culori ! Pe al meu, cu una singură, nu l-aş schimba pe nimic în lume. Nu mi l-a dat nimeni. L-am cîştigat singur, împreună cu servieta şi cărţile, la Olimpiadă. Las' să mă recunoască toţi, am un chef de rîs şi de dans, de două persoane — cum spune tata — şi nu mi-l poate strica nimeni.

Hei, dragi tovarăşi şi tovarăşi dragi, cine are poftă de rîs să stea la carnaval pe lîngă mine. N-o să-i pară rău. O ştiţi pe aia cu elefantul şi şoricelul ? V-o spun între două dansuri.

SEARA ÎN CARE A FOST ZIUA BUNICULUI

Sînt fel de fel de bunici, se gîndea Ducu, şi e foarte bine că lucrurile stau aşa, pentru că ar fi nu ştiu cum dacă toţi bunicii ar semăna între ei, ar avea toţi acelaşi reumatism şi, cînd ar lua pensia, ar cumpăra aceleaşi bomboane cu gust de portocală. Nimic nu i se părea mai frumos şi mai drept decît că bunicii se deosebesc unul de altul şi mai cu seamă că bunicul lui se deosebeşte de toţi ceilalţi.

Uite, pînă şi ziua bunicului lui în loc să înceapă dimineaţa, ca la alţii, a început abia seara, cînd de fapt trebuia să se sfîrşească. Cum e la alţii, la toată lumea, copii, taţi, mame — se ştie : ziua lor începe de dimineaţă. Ziua lui a început chiar cînd nici nu se luminase bine afară şi prin fereastră intra în cameră lumina aceea un pic cenuşie şi un pic violetă, venind de departe, strecurîndu-se parcă prin perdele de ploaie şi prin păduri. Atunci l-a trezit tata, mai bine-zis bărbia aspră a tatii şi mirosul lui de tutun.

— Stimate tovarăşe, află că azi e ziua ta. Împlineşti şapte ani, primii şapte ani din cei şapte mii şapte sute şaptezeci şi şapte de ani, cîţi vei împlini peste şapte mii şapte sute şaptezeci de ani. Dacă n-ai nimic împotrivă, te

rog să creşti mare, să fii sănătos şi vesel şi patinelor să nu le faci duş, că ruginesc.

— Care patine ? a întrebat Ducu.

— Să zicem astea !

Şi tata a despachetat o pereche de patine cu rotile, care începură să strălucească în lumina aceea un pic cenuşie şi un pic violetă, adăugîndu-i şi un strop de argint verde.

Şi ziua mamei a început tot dimineaţa, nu chiar atît de devreme, dar tot dimineaţa, să fi fost zece sau unsprezece cînd tata i-a telefonat mamei să pregătească un milion de vaze, pentru că îi aduce el *ceva* ca să pună în ele, nu poate să spună ce, e secret.

Ziua tatii a început şi mai tîrziu, cînd a venit el acasă, la prînz, şi mama i-a pregătit plăcintă cu caise, care era să se ardă în cuptor, noroc că a venit o vecină şi a spus : „Mm, ce frumos miroase !“, şi mama a sărit şi a spus : „Vai, plăcinta !“

Numai ziua bunicului a venit cînd se înserase de-a binelea şi, dacă mai întîrzia un pic, pleca fără să mai vină.

El, nepotul, s-a jucat toată ziua, mama a avut de făcut toate treburile de pe pămînt, tata a venit obosit şi s-a culcat.

Şi bunicul ? Bunicul a făcut ce face în fiecare zi. S-a dus să cumpere pîine, a trecut pe la chioşc şi a luat ziarul, din care a citit şi i-a plăcut foarte mult că un alt bunic, din altă ţară, face înconjurul lumii într-o barcă singur-singurel, doar cu o pisică şi un papagal. A ascultat pe urmă ştirile de la radio, şi iar a citit, şi iar a plecat să mai cumpere ceva, poate cafea, poate unt, cine mai ţine minte ?

Cînd s-a înserat de-a binelea și băiatul a venit în casă, și tata spunea despre o față care cînta la televizor că-i zgîrie urechile, atunci mama a întrebat din bucătărie :

— În cîte sîntem azi ?

— Poate vrei să știi în cîte vom fi mîine, i-a răspuns tata, pentru că azi aproape că a și trecut.

— Bine a spus mama, în cîte sîntem mîine ?

— În 21 !

— Cum ? ! a țipat mama. Va să zică azi e 20 ?

— Așa s-ar părea, dacă între timp nu s-a schimbat numărătoarea.

— Vai ! Vai ! Atunci azi e ziua bunicului !

Și mama a venit să-l sărute pe bunicul și au sărit să-l sărute și tata și nepotul.

— Vai, cum am uitat, a spus pe urmă mama, ce rău îmi pare că am uitat ! Bunicul a rîs și a spus că nu-i nimic, bine că mama își amintise totuși, nu de alta, dar ar fi trecut ziua lui, așa fără s-o bage nimeni în seamă.

Sînt fel de fel de bunici, se gîndea băiatul, dar bunicul lui nu seamănă cu nimeni — pînă și ziua sa a venit într-o seară.

Radu fu cel dintîi care veni să-l liniștească.

— Lasă, mă, o să treacă și asta !

Pe urmă veni Lia :

— Hai, capul sus !

Apoi Ion.

— Nu te mai necăji. Se întîmplă.

Acum, rămas singur în clasă, se gîndește la ei cu duioșie. Ce prieteni buni. Toată clasa s-a grăbit să iasă în recreație, numai ei, ei trei, au simțit cîtă nevoie are el de un cuvînt de mîngîiere, și s-au oprit să i-l spună. Ei bine, da, abia acum își dă seama cine îi sînt adevărații prieteni și cine nu. Piatra de încercare a fost acest nenorocit de 4, pe care l-a primit la aritmetică. Cei cărora le pasă de el, cei care îi sînt prieteni adevărați nu s-au grăbit s-o zbughească la joacă, ci au venit lîngă el și i-au spus : „Lasă, mă, o să treacă", și „Capul sus !" și „Nu te mai necăji"...

...Dar Barbu ? Barbu, pe care-l socotea mai mult decît un prieten, poate chiar mai mult decît un frate, ce-a făcut pentru el ? A fost primul care a țîșnit pe ușă. Ca din pușcă. Nici n-a întors capul spre el... Păi sigur, de ce să-l

întoarcă ? Ce avea de văzut ? Un om necăjit. Şi puţin îi pasă lui Barbu de un om necăjit. S-a dus glonţ să joace bîza, sau leapşa sau — de ce nu — să rîdă cu fetele de necazul lui. Bine, domnule Barbu, bine... Va să zică aşa ştii, aşa înţelegi tu să te porţi după o prietenie de aproape patru ani, asta ca să nu-l mai socotim pe cel de la grădiniţă ! Poate că o să mai vii la mine să împrumuţi pompa de bicicletă. Şi poate că o să îndrăzneşti să vii şi la televizor, cînd joacă Rapidul... Pompă n-am. Nu mai am. Ba ca să nu mint, am, dar n-o mai dau. De ce ? Uite-aşa. Se strică. Se consumă. Nici tu n-ai vrut să-ţi strici, să-ţi consumi recreaţia ca să te opreşti lîngă un prieten, şi să-i spui un cuvînt, un cuvîntel de mîngîiere. Atît voiam de la tine : un „Lasă mă, o să treacă", un „Capul sus !" un „Nu te mai necăji !" Nu-ţi ceream să plîngi pe umărul meu. Nici să-ţi smulgi părul din cap. Un cuvînt, un cuvîntel, îmi era de-ajuns... Vrei să vii duminică la televizor ? Nu se poate. De ce ? Uite-aşa. Nu-l deschid. Nu mai pot să sufăr Rapidul. Nu mă interesează cînd şi cu cine joacă. Eu de azi ţin cu Butoiul-Rahova. Echipă mare. Numai internaţionali. Bate pe Rapid cînd vrea, cum vrea, şi la ce scor vrea. N-are probleme. Şi cînd o să-i bată, eu o să rîd cu gura pînă la urechi, o să mă tăvălesc pe jos de rîs. Că şi tu rîzi acum, nu te doare că eu mă perpelesc aici. Îţi arde de leapşă ? Bine, domnule Barbu, bineee... Pentru tine aproape patru ani de prietenie au fost nimic — asta ca să nu-l mai socotim şi pe cel de la grădiniţă. I-ai pus în cîntar alături de douăzeci de minute de recreaţie şi recreaţia a atîrnat mai greu. Mă rog. Fiecare cu cîntarul

lui, cu obrazul lui. Eu, cel puţin, n-am ce să-mi reproşez. Poate doar că am fost atît de naiv să cred în prietenia ta... Cu ce ţi-am greşit eu ? Hai, spune cu ce ? Nu-i aşa că taci ? Şi de ce taci ? Poate că mă vezi necăjit şi nu vrei să mă contrazici ? Nu. Nu te doare pe tine de necazul meu. Taci pentru că am dreptate. Şi pentru că veni vorba de dreptate. Am de la tine nişte timbre. Două Australii ştampilate, din seria cu canguri. Ţi le-am lăsat. Spuneai că-ţi plac cangurii, că au buzunar. Ei, să nu-ţi mai placă. Să nu mai aibe buzunar. Că nici mie nu-mi place cum te porţi tu cu mine... Cuţitul pe care ţi l-am dăruit de ziua ta, n-avea grijă, n-o să ţi-l cer înapoi. Eu însă îţi stau la dispoziţie oricînd, cu cartea pe care mi-ai dat-o tu de ziua mea, şi ai scris pe ea : „Cu prietenie". Ai scris cea mai mare minciună. De ce să ţin în casă o minciună ? Ca s-o pot răsfoi ar trebui să-mi îmbrac mănuşile şi pe urmă să mă spăl pe mîini în zece ape. Da, domnule Barbu, da... Trădarea prieteniei se plăteşte scump ! Nu mai eşti un puşti. Ai ajuns într-a patra, eşti pionier, te-am ales comandant de detaşament. Ai putea să ştii, şi încă prea bine, cum trebuie să se poarte un prieten. Fiindcă, repet, nu-ţi ceream nimic deosebit. Un cuvînt doar, un cuvîntel. Radu, Lia, Ion, cum au găsit ? Numai tu...

Uşa trîntită îl face să tresară. A intrat Barbu transpirat, gîfîind :

— S-a făcut. Totul e în regulă. Record mondial la sprint. Am alergat pînă la tata să-i spun să nu mă mai aştepte la trei, ca să mergem să-mi ia pantofi. Vin după masă la tine şi pînă nu-ţi intră în cap descompunerea

numerelor, nu mă las. Se poate, mă ? Patru ? Tu şi patru ? Păi nu-ţi crapă obrazul ? Ce faci mutra asta ? Poate că ai vrea să-ţi spun : „Lasă, o să treacă, nu te mai necăji !“ Ba necăjeşte-te, frăţioare, necăjeşte-te, că n-ai nici un motiv să sări în sus de bucurie... Ai mîncat ? Nu ? Hai că am o tartină. O facem juma-juma...

Sus, în stînga, dulapul are o ferestruică. Mama îi spune vitrină, dar băiatului îi sună mai frumos ferestruică şi-i spune aşa cum îi sună lui mai frumos.

Dulapul — fără ferestruică — e al tuturor : şi-al tatei, şi-al mamei, şi-al băiatului. Ferestruica e numai a tatii. Aici păstrează el o sumedenie de lucruri despre care — dacă ai şapte ani, cîţi are băiatul — e destul să ştii că n-ai voie să te joci cu ele. Firește, poţi să-ţi tragi un scaun lîngă dulap, să te urci pe el şi cu nasul turtit de geamul ferestruicii să priveşti înăuntru. Nimeni n-o să te împiedice. Printre lucrurile pe care le păstrează tata în ferestruică se află şi o cutie roşie. E cît palma băiatului, nici mai mare, nici mai mică, de parcă ar fi fost făcută înadins, pe măsura palmei băiatului. În cutiuţa roşie se află decoraţia tatei. Decoraţia se numeşte „Medalia Muncii“ şi despre ea — chiar dacă n-are decît şapte ani — băiatul ştie mai mult decît despre toate celelalte lucruri din ferestruică. Tata a socotit că despre decoraţie nu-i destul să-i spună doar că n-are voie să se joace cu ea. Atîta ar fi fost prea puţin.

I-a povestit băiatului tot ce se putea povesti...

...Și uite că de aici, de la povestea tatei despre decorație, a început o altă poveste, cea pe care o citiți acum.

Va să zică n-ați uitat — sus, în stînga, dulapul are o ferestruică, și-n ferestruică, tata păstrează cutiuța roșie, mare cît o palmă mică, în care se află „Medalia Muncii".

Băiatul stă în pat și se uită la ferestruica dulapului. Nu-i acasă decît el. Mai întîi a plecat tata pe șantier, pe urmă a plecat mama la fabrică. Poate să fie ora șapte sau șapte și un sfert — sigur e însă că nu-i încă opt. La opt fără zece, colega lui de bancă va trece sub fereastră și-i va striga : „Hai la școală !"

Băiatul stă în pat și se uită la ferestruica dulapului. Trebuie să se spele, să se îmbrace și să-și strîngă patul. E băiat mare. Într-a-ntîia. Poate să se spele singur, să se îmbrace și să-și strîngă patul singur. Poate, dar uite că azi n-are poftă de toate astea. N-are poftă și gata ! Ce-o să se întîmple ? O să vină colega, o să-l strige, dar el o să-și tragă plapuma peste cap și n-o să-i răspundă. Fetița o să-l mai strige o dată și poate de zece ori. El nici n-o să se miște de sub plapumă. O să-și spună încet, încet de tot, poezia despre „Zdreanță — cel cu ochii de faianță". Nici n-o să ajungă bine la jumătatea poeziei și fetița o să plece. Așa o să scape de tot ce n-are poftă în dimineața asta. O să scape și de spălat și de îmbrăcat și de strîns patul ! N-o să-i pară rău însă de socotelile cu bile, de cuburile cu litere ?...

Băiatul stă în pat și se uită la ferestruica dulapului. Nu n-o să-i pară rău de nimic.

O să ia din ferestruica dulapului cutiuța roșie cu decorația tatei, o să se întoarcă în pat și o să se joace de-a zidarii care primesc decorații.

S-a trezit cu gîndul ăsta, poate chiar a visat că așa o să facă ; nu, n-o să-i pară rău de nimic !

Se dă jos din pat, apucă un scaun și-l tîrîie pînă la dulap. Aici însă, deodată se oprește.

Încercînd să se sprijine de spătarul scaunului, pentru a se ridica — și-a văzut mîinile. Ar fi putut spune orice despre ele, numai că sînt curate nu ! Pe dreapta — o pată verde, pe stînga — o pată verde și una vișinie de la acuarelele cu care a desenat aseară. A uitat să se spele aseară. A uitat și mama să-l întrebe dacă s-a spălat. Ce-i de făcut acum ? Să apuce cu mîinile astea cutiuța roșie ?... Își privește mîinile nemulțumit. Strîmbă din nas. Pe dreapta — o pată verde ; pe stînga — o pată verde și una vișinie...

La baie ! Repede, la baie ! În mîinile astea nu poate să stea cutiuța cu decorația tatii !

În baie, își potrivește apa, apoi își freacă bine mîinile cu săpun. Cîțiva stropi îi ating fața. Ce-ar fi să se spele și pe față ? Și dacă tot dă cu apă pe față, mare lucru e să-și săpunească și gîtul și urechile ? !

Se întoarce în cameră îmbujorat. Acum n-are ce să-l mai oprească în fața ferestruicii dulapului. O să se urce pe scaun și...

Nu-și duce gîndul pînă la capăt. Pe scaunul tras lîngă dulap și-a văzut hainele. Mama i-a schimbat cămașa cu una proaspătă, albă.

Pantalonaşii sînt aşezaţi „pe dungă", ca ai tatei. Alături, ciorapii care se întind ca o praştie. Se uită la haine, se uită apoi la ferestruică...

Cînd îşi pune tata decoraţia e întotdeauna sărbătoare. Mama îi scoate din dulap costumul cel nou, cafeniu, pe care tata şi-l îmbracă încet, privindu-se în oglindă şi alungînd cu cîte un bobîrnac fiecare firicel de scamă care i se pare că s-a prins de stofă. Abia pe urmă, da, abia pe urmă, îşi pune decoraţia.

Băiatul îşi scoate pijamaua, o împătureşte şi o aşază sub pernă. Se îmbracă apoi pe îndelete, privindu-se mereu în oglindă şi alungînd cu cîte un bobîrnac fiecare firicel de scamă care i se pare că s-a prins de cămaşă...

Acum poate să ia din ferestruica dulapului cutiuţa roşie cu decoraţia ! Decoraţia pe care a primit-o tata pentru că e unul din cei mai harnici zidari de pe şantier. Ehei ! Cum lucrează tata, ar vrea mulţi să lucreze ! Pac, pac, pac, a şi aşezat un rînd de cărămizi ! Dacă te uiţi un sfert de ceas cum îi aleargă mîinile — nu mai mult — te dor ochii ! Aşa o să lucreze şi el cînd o să fie mare. Şi tot zidar o să se facă. Pac, pac, pac, un rînd de cărămizi ; pac, pac, pac, altul. Într-o lună, o stradă ! Într-un an, un oraş !

Se repede la pat şi începe să strîngă aşternutul. Pac, pac, pac, bate pernele şi le aşază una peste alta. Pac, pac, pac, acoperă totul cu cuvertura şi, cu degetele făcute greblă, piaptănă franjurii cuverturii, ca să nu se încalece unul peste altul, ci să cadă drept, în jos, ca nişte lumînări...

În clipa cînd termină aude de afară strigătul cunoscut. Răspunde grăbit : „Vin îndată !" Apucă ghiozdanul, încuie

uşa, scoate cheia din broască, o bagă sub preş şi aleargă în stradă.

Sus, în ferestruica dulapului, cutiuţa roşie, cu decoraţia tatei, nu ştie nimic din tot ce s-a întîmplat, şi de fapt nici n-are ce să ştie, pentru că nu s-a întîmplat nimic. Un băieţel de şapte ani s-a sculat, s-a spălat, s-a îmbrăcat şi şi-a strîns patul — iar cînd a fost gata cu toate a venit colega lui de bancă şi l-a luat la şcoală.

Atît şi nimic mai mult !

MAI E MULT PÎNĂ DISEARĂ ?

Mă uitam la soare, mă uitam la el cum mă uit eu, cu ochii închiși, ca să-l văd roșu, un fel de roșu care nu se poate vedea decît așa. Stăteam pe banca din fața blocului, Pif dormea la picioarele mele și doar din cînd în cînd scotea cîte un scîncet, probabil visa că iar i-am ascuns mingea. Aveam pe genunchi o carte pe care încă n-o începusem, nu mă înduram s-o încep, că era prea subțire și mă temeam că o să se termine prea repede, iar eu voiam să înțeleg atunci, nu a doua zi, nu altă dată, ce se întîmplase cu Sandu, mi se părea că dacă va veni seara, fără să înțeleg, n-am s-o mai pot face niciodată.

Pe scurt, băieți, că n-avem timp, mai trebuie să-mi fac și lecțiile, mai am destule treburi.

Sandu — Băcăuanu I. Alexandru — e prietenul meu, colegul meu de bancă, cel care știe despre mine poate mai multe decît știu eu, cînd cumpărăm o gogoașă o împărțim așa încît nici un fir de praf de zahăr să nu cadă mai mult la altul, stăm amîndoi în fotoliu, cînd vine la mine la televizor, cînd mă duc eu la el, mama lui ne prăjește ouăle în aceeași tigaie, tata rîde de mine zicînd că sînt umbra lui, iar el într-o zi m-a întrebat, rîzînd : „Ce crezi că a zis tata despre mine ? A zis că sînt umbra ta..."

Pînă aici totul e bine și frumos, o să spuneți toți că am de gînd să vă povestesc o chestie leșinată, numai bună pentru adormit fetițele cu fundițe, care merg de mînă cu bunicile la cinematograf și seara se gîndesc la săraca Scufița Roșie, vai, vai, vai, cum o s-o mănînce măgarul ăla de lup. Vă înșelați. Dacă pînă aici a fost bine și frumos, de aici încolo nu mai e.

Cunoașteți, cred, că doar nu sînteți de pe altă lume, vorba „a fost pus la mijloc". Tata zice că vine de la jocul de oină. La oină, cînd ești pus la mijloc, încasezi toate loviturile. Ei, azi mi-a venit mie rîndul să fiu pus la mijloc. Am ieșit în recreație și, cînd ne-am întors, am găsit canadienele, și fîșurile, și pardesiurile fără nasturi : mai exact, cu nasturii tăiați și împrăștiați pe dușumea. Unul singur avea pelerina intactă. Eu ! De ce tocmai eu, de unde vreți să știu ? Era probabil mai pitită pe după altele. Dar convinge-i de asta pe detectivii din clasă ! Nu, că eu le-am făcut pocinogul, nu, că o să văd eu, că o să plătesc eu !

— Măi copilași, le spun, voi nu mă cunoașteți ? Mie nu-mi stă în caracter așa ceva. Eu am pretenția că-s băiat deștept și ăla care s-a apucat să taie nasturii e un rău. Nu mă acuzați pe degeaba, că mă bat cu toți și vă iau cu fărașul. Am fost, ca și voi, în curte. Nu știu ce naiba am făcut, dar am fost !

Puteam să le vorbesc pînă mîine. Ei știau una și bună : dacă pelerina mea era întreagă, eu am tăiat nasturii. Nu mai sînt niște puști, ziceau, n-au de gînd să mă pîrască tovarășei diriginte, dar în cealaltă recreație mă duc acasă, vin cu ață și ac și cos la nasturi, pînă în secolul viitor.

— Asta s-o credeți voi, le spun. În recreația cealaltă îmi mănînc liniștit sandvișul cu brînză, și arunc șervețelul la coș, ca un copilaș bine crescut ce sînt. Atît. Vizita la părinți se amînă. Cusutul nasturilor se suspendă.

Au hotărît să nu-și facă singuri dreptate, era și cam greu, nu sînt eu omul care să primească fără să dea, nu sînt sacul de antrenament al nimănui — dar mi-au promis că mîine o să mă bucur totuși de o oră de dirigenție foarte plăcută.

Am plecat ca de obicei, cu Sandu de la școală și, deodată, pe stradă, mi-a trecut prin minte ceva care mi s-a părut îngrozitor.

— Ascultă, Băcăuanu I. Alexandru, îi spun, tu unde ai fost cînd m-au pus la mijloc ? !

— Acolo. Unde să fiu ?

— Ai fost acolo și ai tăcut ?

— Ce voiai să spun ?

— Măi copilaș, ce-o fi în capul tău că mă mai întrebi ? Trebuia să spui tot. Să pui mîna în foc că eu nu sînt în stare de o tîmpenie ca aia.

— Ești caraghios, îmi spune. Dacă treizeci erau împotriva ta, mai conta la ceva cuvîntul meu ?

— Nu, spun.

— Atunci ?

— Tu știai adevărul despre mine. Știai că nu-mi stă în caracter. Înțelegi ?

— Nu. La ce naiba îți trebuia adevărul ăsta, dacă ei tot pe a lor o țineau ?

— Îmi trebuia. Nu ca să-i conving pe ei. Să știu eu că am un prieten.

— Îl ai.

— Nu. Nu-l mai am.

Și-am început să alerg, lăsîndu-l singur.

Acum mă uitam la soare, mă uitam la el cum mă uit eu cu ochii închiși.

Nimic n-ar fi mai frumos pe lumea asta dacă peste roșul soarelui s-ar suprapune o pată și cînd aș deschide ochii să-mi dau seama ce e cu pata, dacă e un nor sau altceva, l-aș vedea pe Sandu stînd în fața mea, acoperindu-mi lumina și spunîndu-mi :

— Hai să-ți explic ce s-a întîmplat cu mine, cum am fost eu, prietenul tău, laș.

Deocamdată nu venea nimeni și eu doream să nu se termine ziua, trebuia să înțeleg atunci, nu altă dată. Nu cumva știți ? Mai e mult pînă diseară ?

JOCUL CU UMBRA

Era încă iarnă, calendarul se încăpățîna să ne convingă de asta, arătîndu-ne, negru pe alb, că februarie nu se sfîrșise, dar nouă puțin ne păsa de calendar. Mihai și cu mine miroseam că primăvara e la doi pași.

— Hai să hoinărim, Mihai !

— Hai ! Fără căciuli ?

— Fără.

— Și fără fular ?

— Fără tot ce ne amintește de iarnă !

Ne scotea din casă mirosul primăverii. Mihai, fiul gazdei la care trăsesem în acele zile cînd niște treburi mă aduseseră în orășelul de pe malul Siretului, avea nouă ani și devenisem prieteni la cataramă din clipa cînd ne cunoscusem, pentru că ne lega ceva destul de greu de explicat, dar, poate, mai simplu de înțeles : el avea nouă ani și eu avusesem, de mult, vîrsta asta, o cunoșteam bine și știam ce preț are și mă străduiam din răsputeri s-o mai trăiesc ori de cîte ori aveam ocazia.

Pășeam alături pe o stradă nouă, largă, străjuită de blocuri în culori vesele. Călcam agale, fără grabă, tăcuți, ca și strada care își trimetea la culcare ultimii întîrziați.

Din loc în loc, deasupra noastră străluceau becuri fluorescente, învăluindu-ne într-o lumină alb-viorie, prelungindu-ne și micșorîndu-ne umbrele, pe măsură ce ne depărtam sau ne apropiam de raza lor.

Pe Mihai, după cum observam, îl atrăgea jocul acesta al umbrelor, în care siluetele noastre păreau, cînd ale unor pitici cu capetele teșite, lipite de umeri și cu picioarele retezate, cînd ale unor uriași spătoși, cu brațe de macara, cu glezne înfipte în catalige.

— Te distrezi, Mihai ?

— Ihî.

— De unul singur ?

— Pot să-ți spun și dumitale.

— Dacă nu-i secret.

— Nu. Mă joc cu umbra.

Mă opri, apucîndu-mi mîna :

— Uite, acuma mă arată așa cum sînt. Nici mai mare, nici mai mic. Un elev în clasa a patra.

— A patra A sau B ?

— N-are importanță.

Și împingîndu-mă cîțiva pași înainte :

— Acuma sînt mai mare. Așa cum o să arăt la sfîrșitul școlii.

— Exact. Parcă-ți și văd în buzunar certificatul de absolvire.

— Da. Mă uit la el și mă gîndesc încotro s-o apuc ! ? Adică... nu e bine „mă gîndesc", plec direct, da, plec direct !

— Unde ?

— La profesională. Tata e lăcătuș.

— Știu. Și vrea ca și tu...

— Asta-i bună ! Dar mai întîi vreau eu. Știu de pe acum să meșteresc o mulțime de lucruri. Mama îmi spune...

— Am auzit : „Drege tot al treilea !"

— Păi !

— Dar nu înțeleg de ce „al treilea". Primul doar e tata.

— Nu. Primul a fost bunicul. Tata e „Drege tot al doilea". Rîdem. Noi doi rîdem de orice. Uite — așa ne place nouă să rîdem, nu ne interesează că alții nu găsesc nimic de rîs.

— Și mai departe ? Mai departe ce-ți mai spune umbra ?

Mai facem cîțiva pași și ne oprim.

— Acum am terminat profesionala, intru în uzină și mă înscriu la seral !

Mi-o ia înainte, alergînd :

— Acum sînt student, ba poate chiar inginer. Îți place cum arăt ?

— Foarte mult.

Și iar rîdem.

— Hai să ne oprim puțin aici, îmi propune Mihai.

— De ce ? Ai înghețat ?

— Nu. Dacă mergem mai departe umbra mă face din nou mic.

— Bine. Dar rămîi tu aici. Eu mai merg și cînd o să mă arate ca la nouă ani te rog să mă strigi, ca să mă opresc. Eu acolo vreau să mă opresc.

— Te strig.

Pornii cu ochii închiși și deodată auzii :

— Stai !

Deschisei ochii și mă oprii. Nu mai țin minte cît. Poate o secundă. Poate un minut. Dar țin minte că în secunda aceea, în minutul acela, a venit cu adevărat primăvara.

— Simți, Mihai ? strigai. Simți ?

— Da, a venit, e aici. Mirosul nostru... nu ne înșeală !

Mie ideile îmi vin deodată. Şi uite aşa, deodată, mi-a venit şi ideea de a scrie un roman.

Vă vine să rîdeţi ? N-am nimic împotrivă. Primul care a făcut-o am fost chiar eu. Pe cuvînt. N-o să vă mint tocmai pe voi, întrebaţi-o şi pe mama, dacă vreţi, cum m-a pufnit rîsul chiar în clipa cînd am rugat-o să amuţească bîzîitul aspiratorului, pentru că aveam nevoie de linişte — voiam să scriu un roman şi tot ceea ce lipsea era liniştea... Bineînţeles că mama mi-a spus că ar fi bine să-mi pun termometrul, poate am febră şi aiurez, iar dacă tot n-am ce face, dacă stau la biroul tatii, muşc din lemnul creionului, scuip aşchiile pe covor şi doresc neapărat să fiu urecheat, mai bine m-aş duce să cumpăr un borcan cu muştar, ar fi timpul s-o mai ajut şi eu cu ceva, că aşa i-a fost ei soarta, nu putea avea o fată, de mine a avut parte...

Observaţi deci că nu aveam condiţii prea prielnice pentru a scrie un roman, dar mă hotărîi să-l scriu fără să mă mai gîndesc la condiţii.

Partea proastă, o spun din capul locului, era că nu ştiam cum să încep. Sfîrşitul, pe cuvînt, n-o să vă mint tocmai pe voi, îl ştiam literă cu literă, mă gîndeam la o

frază foarte bine adusă din condei, despre sfîrşitul vacanţei, ceva cu miros de toamnă, cu castane pocnind pe trotuare şi frunze purtate de vînt, mă rog, o descriere de nota 10. La descrieri de natură nu mă bate nimeni, le am în buzunarul de ceas : vînt, ploaie, nori, fac ce vreau cu ele, le sucesc şi le răsucesc, fără probleme. Numai că nu voiam să încep cu aşa ceva. Nu se mai poartă, am citit eu într-o revistă că nu se mai poartă.

Mi-ar fi plăcut să pornesc la drum cu portretul unui băiat, unul de vîrsta mea, poate ceva mai înalt şi cu urechile aşezate la aceeaşi înălţime, nu stînga mai sus şi dreapta mai jos, ca mine, poate ceva mai puţin somnoros, nu unul de care să tragă mama un sfert de ceas pînă să se trezească, dimineaţa, ca mine, poate mai serios — cum să vă explic eu cuvîntul ăsta serios ? — adică unul care, să zicem, cînd găseşte o pioneză se gîndeşte cum să prindă cu ea orarul şcolar, în perete, spre deosebire de mine pe care mintea nu m-ar duce decît la un scaun şi la pioneza aşezată cu vîrful în sus pe acel scaun... Vă daţi seama cam cine sînt. Săraca mama, dacă n-a avut parte de o fată !

Ei bine, mă gîndeam la un băiat cu care eu doresc din toată inima să fiu prieten, unul care, în recreaţie, să împartă cu tine tartina, să nu-i fie teamă că, împrumutînd de la el acuarelele, nu le mai aduci înapoi şi să nu-l vezi cum suferă cînd te lasă să faci o tură, două cu bicicleta lui. Nu ştiu ce părere aveţi voi, dar pe mine un roman fără un asemenea băiat nu mă interesează şi n-aveam de gînd să încep fără el. Ori eram în stare să-mi imaginez un erou ca el, ori...

Uite așa îmi frămîntam mintea, în timp ce aspiratorul bîzîia și borcanul cu muștar rămînea nevîndut în raft la Alimentara. Smulgeam cu dinții așchii din creionul „Student", numărul 2, dar eroul nici că dorea (fiți atenți la stil !) să încalece pe pana mea și să mi se înfățișeze în toată frumusețea lui. Trecu un ceas, și eu nu scrisesem un rînd. Am aruncat creionul, am făcut hîrtia cocoloș și am ieșit în stradă. Băieții erau toți în păr, jucau o miuță cu mingea lui Sile, mușcau din merele aduse de Gore de la bunică-sa, mai rîdeau încă de cele ce se întîmplase cu puțin timp înainte, cînd își întorseseră toți buzunarele pe dos ca să strîngă doi lei și cincizeci de bani cu care s-o împrumute pe Mariana, să vadă și ea filmul de la „Gloria" ; se bucurau că venisem și eu să joc mingea cu ei...

Și ce mai încolo și încoace, pe cuvînt n-am să vă mint tocmai pe voi, în clipa aceea îmi dădui seama că știu cum să încep romanul.

Eroul visat mă aștepta. Era acolo, în stradă, era unul dintre băieți sau mai exact, mie îmi plac lucrurile exacte, erau toți la un loc, plus Mariana.

Și eram și eu alături de ei, mă și vedeam mergînd alături de ei la Alimentara, o și auzeam pe mama spunînd :

— Ce-mi trebuie mie o fată, cînd am un băiat și jumătate ! ?

Odată a venit la mine un băiețel și m-a întrebat :

— Spune-mi, te rog, cît trebuie să mai aștept ca să ajung mare ? M-am săturat să tot fiu mic !

Să știți că n-ați ghicit dacă vă închipuiți că, în loc să-i răspund, pisălog cum sînt, m-am apucat să întreb la rîndu-mi de ce s-a săturat. Știam și fără să-mi spună el. Și eu am fost copil, pe cuvînt că am fost, și cunosc destul de bine cîte necazuri și numai din cauza tablei înmulțirii.

Asta fără să mai socotim problemele cu nuci și cu mere, subiectele care se prefac a fi predicate și predicatele care se deghizează în subiecte, numai și numai ca să te încurce.

Asta fără să mai socotim că pentru fiecare amărît de strănut de-al tău mama intră într-o panică :

— „Vai, n-o fi răcit băiețelul ! Vai, nu l-o fi tras vreun curent !" Tata telefonează la policlinică și bunica iese înaintea doctorului ca să-i explice, încă de la poartă, că de cînd e ea n-a văzut un strănut mai periculos.

Asta ca să nu mai socotim că un capăt de lumînare ai și tu și pe acela ți-l aruncă din buzunar, uite-așa,

de-aia, pentru că „cine a mai văzut un băiat care să țină în buzunar un capăt de lumînare ? !"

Asta...

Dar cred că v-am convins de ce nu l-am mai întrebat, la rîndu-mi, pe băieţel nimic, ci i-am răspuns, de îndată :

— Pînă o să fii mare mai ai foarte puţin.

— Crezi ? s-a bucurat băieţelul.

— Sînt sigur, i-am răspuns. Totul e să mai ai niţică răbdare.

— Ei vezi, a oftat băiatul, tocmai asta e ceea ce îmi lipseşte. N-am răbdare. De unde aş putea să fac rost măcar de un pic, de un vîrf de cuţit, ori de o firimitură de răbdare ?

— Îţi dau eu, i-am propus. Am destulă. Adică vreau să spun, am atîta cît îmi trebuie pentru nevoile mele şi pot să mai dau o parte şi altora. Nu un vîrf de cuţit sau o firimitură, cum crezi tu, ci un pumn întreg. Am destule păcate, dar zgîrcit nu-s.

— Şi cînd mi-l dai ? m-a întrebat băieţelul.

— Oricînd, i-am răspuns.

— Azi ?

— Ca să fiu sincer, aş prefera mîine. Azi am nişte treburi. Mi-ar conveni mai mult mîine.

— Bine, a spus băieţelul. Mulţumesc frumos şi o să vin mîine.

Dar mîine n-a putut veni, pentru că a avut de rezolvat o problemă cu mere şi cu nuci şi a mai avut de mustruluit subiectele, să stea la locul lor şi predicatele să-şi vadă de treaba lor.

Şi a venit iar un mîine, şi băiatul tot nu a putut veni, pentru că a strănutat şi strănutul s-a prefăcut în guturai, un guturai care de cînd e bunica n-a văzut altul mai periculos.

Şi iar a venit un mîine, şi băiatul tot n-a putut veni — i s-a întîmplat ceva cu un capăt de lumînare, nu ştiu exact ce, dar bănuiesc ceva ce se poate întîmpla cu un capăt de lumînare găsit în buzunar.

Şi uite aşa a trecut timpul şi văzînd că băieţelul nu mai vine la mine, m-am dus eu la el. L-am găsit un bărbat înalt şi voinic. Lucra nu mai ţin minte ce şi a trebuit să-l aştept ca să-i pot spune că i-am adus pumnul de răbdare făgăduit.

— Care pumn de răbdare ? m-a privit el mirat. Am destulă. Adică, vreau să spun, am atît cît îmi trebuie pentru nevoile mele şi pot să mai dau o parte şi altora. Chiar ieri o fetiţă mi-a cerut să-i dau un pic. A zis că vine azi, dar probabil s-a luat cu treaba şi n-a ajuns încă...

Mare şmecher mai sînt, copii ! N-am pereche de şmecher ce-s ! Eu ştiam că fetiţa n-o să vină, dar nu i-am spus.

Spun numai ce-mi place mie.

Nu vă supără, cred.

PRIMĂVARA ȘI TREI SUTE DOUĂZECI ȘI NOUĂ DE PISTRUI

— I-am numărat, îi spuse băiatul fetiței cu pistrui.

— Ce ? întrebă ea.

— Pistruii tăi. Sînt trei sute douăzeci și opt.

— Cînd i-ai numărat ?

— Aseară.

— Aseară nu ne-am văzut. Eu am stat în casă, m-am uitat la televizor.

— I-am numărat, fără să te văd. M-am gîndit la tine și i-am numărat. Sînt trei sute douăzeci și opt în cap.

— Rîzi de mine ?

— De ce să rîd ?

— Așa rîdeți voi, băieții, de toate fetele.

— Nu chiar de toate.

— De care nu rîdeți ?

— De cele ca tine.

— Ce am eu deosebit ?

— Pistruii.

— Mai au și altele pistrui.

— Dar n-au trei sute douăzeci și opt.

— Dacă mai rîzi de mine, plec.

— Dar nu rîd. Mai rămîi.

— Rămîn dacă vorbești serios.

— Vorbesc foarte serios. M-am gîndit la tine aseară.

— Și ce-i cu asta ?

— M-am simțit bine, cînd m-am gîndit. Mi-am spus ce grozav ar fi fost ca tu să fi stat în alt oraș.

— De ce ?

— Ca să-ți scriu.

— Ce să-mi scrii ?

— Nu știu. Aș fi știut, însă, dacă stăteai în alt oraș.

— Închipuie-ți că stau în altul.

— Nu vreau. Mi-ar părea rău.

— Dar spuneai că ar fi grozav.

— Ar fi, dar mi-ar părea rău.

— Nu-i prea ușor să te înțeleagă cineva.

— Ba da ! E destul să vrei.

— Vreau, dar nu înțeleg. Ce ți-a venit să te gîndești aseară la mine ?

— Mi-am adus aminte de pistruii tăi.

— Trei sute douăzeci și opt.

— În cap. Și ?

— Și atît.

— De ce nu ți-ai adus aminte de altceva ?

— Pentru că n-am vrut —, știu că stai la etajul patru, știu în ce clasă ești, știu că ai un cățel alb, știu că ai patine cu rotile, știu că nu-ți plac macaroanele. De ce să-mi aduc aminte de lucrurile pe care le știu ?

— Nu, zău, nu-i prea ușor să te înțeleagă cineva. Plec în casă.

— Bine. Plec și eu. Înveți ?

— Ihî !

— Și eu.

— La revedere !

— La... adică, mai stai un pic. Am mai văzut un pistrui. Unul pe care nu-l numărasem. Acum ai trei sute douăzeci şi nouă. La revedere !

Şi băiatul rîse pentru că era primăvară — şi cel mai bun lucru pe care îl ai de făcut primăvara este să rîzi...

Stăteau în balcon o fetiţă care se numea Maria şi un băiat care se numea Paul. O vreme se uitară amîndoi la nori şi Maria întrebă de ce toţi norii seamănă cu ceva. Paul nu ştiu ce să răspundă şi nici măcar nu avu vreme să se gîndească, pentru că pe stradă trecu o maşină de pompieri şi Maria îl întrebă unde arde. Paul nu ştiu nici asta, şi nu ştiu nici după aceea cîte frunze ar putea avea castanul de peste drum.

Şi uite aşa începu să-i pară foarte rău că nu ştie atîtea lucruri, că nu ştie tocmai el care o chemase pe fetiţă în balconul lui. Şi din clipa aceea se hotărî să ştie...

— Am glumit, spuse. Am glumit cînd ţi-am răspuns că nu ştiu. De fapt ştiu tot ce m-ai întrebat.

— Nu-mi mai aduc aminte ce te-am întrebat.

— Eu, da. Întîi m-ai întrebat de ce toţi norii seamănă cu ceva. Îţi aminteşti ?

— Da, rîse Maria. Dar era o prostie. Seamănă pentru că seamănă. Unul cu o pasăre, altul cu o corabie. Cine poate să spună mai mult ?

— Eu. Te interesează ?

— Dacă ştii...

— Ştiu. Norii vin de departe, nici ei nu se pricep bine

unde se duc. Şi tot mergînd aşa, se plictisesc. Şi atunci se joacă. Unul de-a pasărea, altul de-a corabia, altul de-a îngheţata cu frişcă... Eu am văzut odată un nor care se juca de-a calul, avea şi hăţuri, avea şi şa, numai coadă uitase să-şi pună.

— De ce uitase ?

— M-am gîndit şi eu şi mi-am spus că tot din joacă. Se juca de-a un cal fără coadă. Era mai caraghios aşa.

— Adevărat ?

— Păi să vezi ! Dar şi mai frumos e cu maşina de pompieri.

— Care maşină de pompieri ?

— Cea care a trecut şi tu ai întrebat unde arde. Vrei să ştii adevărul gol-goluţ ?

— Vreau.

— Ei bine, nu arde nicăieri. Maşina a ieşit la plimbare. A fost bolnavă, a trebuit să stea cîteva săptămîni în garaj şi cînd s-a făcut sănătoasă, doctorul i-a spus să se plimbe în fiecare zi o oră, două. Plimbarea face foarte bine. Mai vezi un om, mai vezi o casă... Interesant, nu-i aşa ?

— Foarte.

— Şi încă asta nu-i nimic pe lîngă povestea castanului. Are un milion două sute treizeci şi şapte de frunze.

— Ai stat tu să le numeri ?

— Eu nu. El singur şi le-a numărat. Cînd era mic şi învăţa la şcoala castanilor, la prima lecţie de aritmetică, i s-a spus : Număraţi-vă cu grijă fiecare frunză. Cine nu poate sau nu vrea e lăsat repetent. Fără discuţie : re-pe-tent !

Maria voi să rîdă, ori voi să se mire, îşi aminti pe urmă că ceva voise atunci, dar mama o strigă să vină acasă. Cînd se auzi strigată, Maria mai voi să întrebe de ce trebuie să vină atît de repede, cît e ceasul, că trebuie să vină, dar nu mai întrebă. Îi spuse doar lui Paul :

— E grozav în balconul tău. Cînd pot să mai vin ?

— Oricînd, răspunse Paul. Chiar cînd nu sînt eu acasă.

— Nu, spuse Maria. Cînd nu eşti tu nici nu mai există balconul. Nu mai sînt nori, nu mai trec maşini de pompieri, nu mai cresc castani...

După ce plecă Maria, Paul începu să cînte la muzicuţă. Avea o muzicuţă mică pe care o putea ascunde în palmă — şi el cînd cînta şi-o ascundea în palmă, se înveselea, gîndindu-se că nimeni nu ştie de unde vine cîntecul lui : poate are un greiere în buzunar, poate poartă un canar după ureche, poate ţine o privighetoare în sîn. Cînd va fi mare o să se facă ceva care să le aducă oamenilor măcar o întrebare, măcar o mirare, dacă nu o bucurie întreagă.

În dimineaţa aceea de noiembrie băiatul care se numeşte Radu nu întîrzie de la şcoală. Ei, şi ce-i cu asta ? o să mă întrebaţi. Ce ţi se pare atît de neobişnuit ca un băiat care se numeşte Radu să vină punctual la şcoală, într-o dimineaţă de noiembrie ? !

Da, aveţi dreptate, nu-i nimic neobişnuit, totul e limpede ca bună ziua — doar că mie, măcar cîteodată, îmi plac poveştile obişnuite, limpezi ca bună ziua. Ca asta, de pildă...

În vacanţă, într-o dimineaţă de iulie, Radu se trezi necăjit. Visase ceva frumos, visase că nu mai are opt ani, ci de trei ori pe atît şi, îmbrăcat într-un costum nou-nouţ, de cosmonaut, aşteaptă în cabina rachetei să zboare spre o stea, să zboare, să zboare... ei, aflaţi că tocmai din cauza zborului ăsta se trezi Radu necăjit. Tocmai cînd trebuia să se apropie clipa desprinderii de Pămînt, tocmai atunci, în clipa aceea nemaipomenită, Radu se trezi. Deschise ochii şi dădu de covorul înflorat, care acoperea peretele din casa bunicilor, simţi în nări mirosul acela fără nume, de soare şi zmeură, de vînt şi iar de soare. Pe urmă îl văzu chiar pe bunicul cu faţa în soare, cu barba zbîrlită de vînt şi trecîndu-i pe la nas un pumn de boabe parfumate de zmeură.

— Bunicule, de ce m-ai trezit tocmai aum ? se bosumflă Radu. Visam ceva atît de frumos...

— Te-ai trezit singur, răspunse bunicul. Dar n-ai decît să închizi ochii, să mai tragi un pui de somn şi să duci visul la capăt.

— Crezi că o să pot ?

— Încearcă.

— Nu, zise Radu, degeaba. Sînt treaz, nu mai pot adormi.

Şi dădu să sară din pat, dar bunicul se aşeză lîngă el şi începu :

— Aşa eram eu. Cînd eram ca tine şi mă trezeam dintr-un vis, făceam un bot, de aici pînă în fundul curţii. Odată, ţin minte, am visat că eram şcolar, că aveam trăistuţă şi în trăistuţă tot felul de cărţi şi de caiete. Aveam şi ghete şi ţopăiam cu ele prin zăpadă, bucuros, nevoie-mare, că sînt şi eu şcolar, că undeva, într-o bancă, am şi eu un loc. Cînd mă trezii, tocmai trebuia să intre învăţătorul nostru şi eu trebuia să mă ridic în picioare, să dau bună-dimineaţa şi să-i spun că ştiu să-l fac pe *o* ca un ou şi pe *e* ca o praştie... Îmi venea să plîng că tocmai atunci mă trezisem, pentru că n-aveam nici trăistuţă cu cărţi şi caiete, nici ghete n-aveam şi nici la şcoală nu mergeam, deşi trecusem binişor de şapte ani. Treaba mea era să păzesc raţele, nu să merg la şcoală... dar visul fusese atît de frumos, încît m-am hotărît să-l duc pînă la capăt. Am închis ochii şi... Minunaţie !... Eram iarăşi şcolar ! Învăţătorul mă ascultă o mie de lucruri şi-mi zise tot de vreo mie de ori „bravo !"... Tabla, băncile, pereţii clasei, totul se prinsese în horă în jurul meu.

Niciodată nu mai visasem ceva atît de frumos... Așa, nepoate, n-ai decît să încerci și tu...

Și bunicul împinse ușurel capul băiatului pe pernă și ieși tiptil din odaie.

Asta, va să zică, se întîmplase cu o jumătate de an în urmă, în vacanța de vară, prin iulie, la bunici.

Într-o zi de noiembrie, una înainte de ziua *Aceea* de noiembrie, cu care am început povestirea, Radu, ieșind de la școală, văzu sus pe o schelă lucrînd un zidar. Era tînăr și cînta strașnic. Cînd tînărul coborî de pe schele, Radu mai era tot acolo, privind.

— Îți place ? îl întrebă tînărul.

— Mult.

— Ai vrea să ajungi și tu ca mine ?

— Mai întrebi ?

— Atunci visează. Visează să fii și o să fii !

Noaptea, Radu visă că se află pe cea mai înaltă schelă și construiește cel mai înalt bloc. Dar... Dar tocmai în clipa cînd blocul atingea norii și saluta aviatorii, tocmai în clipa aceea sună ceasul și Radu se trezi.

Să se culce la loc și să încerce să continue visul ? O, ce frumos ar fi !

Să se culce la loc și să întîrzie de la școală ? ! Nu. Se va scula imediat și primul clopoțel îl va găsi în clasă. Sînt vise și vise. Pe cel al lui, pe cel de acum, trebuie să-l viseze cu ochii deschiși.

Iată de ce nici în dimineața aceea de noiembrie, băiatul care se numește Radu nu întîrzie de la școală.

Deschise ochii mari, de cum se trezi. Îi deschise ca să poată visa.

POMUL CARE FACE CIORI

Să vă spun de la început, ca să n-avem vorbe pe urmă : aceasta este o poveste despre un băiat care, într-o zi, a fost tare prostuț : într-o zi, în loc să înghită pilulele de deșteptăciune, așa cum face fiecare copil, el a înghițit celelalte pilule, acelea care sînt interzise copiilor.

Cînd l-am întîlnit eu, băiatul tocmai se întreba cum se numește pomul care face ciori. Cel care face mere se numește măr, cel care face prune se numește prun, ba nostimada e că pînă și cel care face portocale se numește portocal ; de ce oare n-o fi știind el sau n-o fi avînd nume și pomul care face ciori ? Că de existat există, îl văzuse el plin cu ciori, fusese pesemne un an bun și pomul aproape că se apleca de atîtea ciori.

— A, i-am spus eu, care mă pricep deopotrivă de bine și la pomi și la ciori, pomul acela nu face ciori, ciorile vin doar și se așază pe crengile lui.

— Și cad cînd se coc ? m-a întrebat băiatul.

— Nu, i-am răspuns eu, care, pe lîngă pomi și ciori, mă mai pricep și la coaceri. Ciorile nu se coc.

— Rămîn verzi ? m-a întrebat băiatul.

— Nu, i-am răspuns eu, care, pe lîngă pomi, ciori și

coaceri, mă mai pricep și la culori. Ciorile sînt negre, numai negre.

— Cît de negre ? m-a întrebat băiatul.

— Foarte negre, așa cam ca o locomotivă neagră ce trece noaptea printr-un tunel, i-am răspuns eu, care pe lîngă pomi, și ciori, și coaceri, și culori, mă mai pricep și la locomotive, nopți și tuneluri.

— Am înțeles, a spus băiatul, dar tot nu m-ai lămurit cum se numește pomul care face ciori...

— Asta pentru că, i-am spus eu, una e pomul și alta ciorile ! Pomul nu face ciori. Ciorile vin doar cîteodată în vizită la pom.

— Da' merele cînd vin în vizită la măr ? m-a întrebat băiatul.

— Cu merele e altceva, i-am răspuns eu, care, pe lîngă pomi și ciori, și coaceri, și culori, și locomotive, și nopți, și tuneluri, mă mai pricep și la mere. Cu merele e cu totul altceva. Ele chiar cresc în măr !

— Și după ce cresc zboară ? m-a întrebat băiatul.

— A, nu, i-am răspuns eu, care, pe lîngă pomi și ciori, și coaceri, și culori, și locomotive, și nopți, și tuneluri, și mere, mă mai pricep și la zboruri. Merele nu zboară, ele cad.

— De unde cad, dacă nu zboară ? m-a întrebat băiatul.

— Din măr, i-am răspuns eu.

— Și ce fac merele în măr ? m-a întrebat băiatul.

— Fac ce fac și ciorile, i-am răspuns eu. Stau.

— Am înțeles, a spus băiatul, mi-ai explicat foarte bine și am înțeles. Te mai rog numai ceva...

— Ce ?

— Să-mi spui cum se numește pomul care face ciori..

...Cînd m-am trezit din leșin era a doua zi, și băiatul, a doua zi, n-a mai uitat să înghită pilulele de deșteptăciune — așa cum face orice copil — astfel că, de îndată ce m-a văzut, m-a întrebat :

— Știi să ții un secret ?

— Știu, i-am răspuns eu, care, pe lîngă că mă pricep la pomi și ciori, și coaceri, și culori, și locomotive, și nopți, și tuneluri, și mere, și zboruri, știu grozav de bine să țin un secret.

— Bine, a spus băiatul, atunci află că nu există pomi care fac ciori.

— Îmi pare foarte rău, i-am răspuns eu trist. Dacă nu există, despre ce-o să mai stăm de vorbă ! ?

VINE, VINE, PRIMĂVARA !

Unii scot poveștile din buzunar, alții din burtă, mă rog, fiecare este liber să le scoată de unde vrea.

Eu — să se știe — nu le scot de nicăieri. Poveștile vin singure la mine, fără să le pese de vreme (odată o poveste a venit cînd ploua cu găleata și ea nici măcar n-avea umbrelă), fără să-și aleagă ziua (o istorioară mi-a deschis ușa chiar într-o marți, cînd sînt trei ceasuri rele) ba uneori mă pomenesc cu ele și noaptea (ca să mă trezească, mă trag de nasturii de la pijama, ori îmi turtesc nasul, apăsîndu-l ca pe un buton de sonerie).

Ieri, tocmai cînd îmi rădeam barba și fredonam minunatul cîntec „Vine, vine primăvara" (afară era un ger de crăpau pietrele și, cîntînd, eu mă prefăceam că nu-l bag în seamă), ieri, spun, pe la șapte dimineața mă trezesc că vine la mine povestea cu bulgărele de zăpadă. Mă salută, mă întreabă ce fac (parcă n-ar fi văzut că mă rad), îi răspund că fac bine, atît doar că lama e cam uzată și-i propun să mă aștepte puțin în birou, să mă aștepte să luăm ceaiul împreună. N-am timp, îmi răspunde, și, dealtfel, ceaiul îmi dă palpitații ; rade-te, nu te sfii, eu îți povestesc repede ce am de povestit, pe urmă plec și n-ai decît să așterni pe hîrtie povestea mea, s-o publici,

ori să o arunci la coș, pe mine nu mă mai interesează.

Și, așezîndu-se pe policioara de la oglindă, călare pe coada periuței mele de dinți, cu picioarele sprijinite de o coajă de săpun și cu un cot înfipt în tubul de cremă de față, povestea cu bulgărele de zăpadă începu :

A fost odată un bulgăre de zăpadă. Se pitise după un bloc, și cînd o fetiță vru să intre pe ușa blocului, el îi strigă :

— Hei ! Oprește-te ! Nici un pas înainte ! Dacă nu mă asculți, vin spre tine cu toată viteza, îți intru în păr, mă bag pe sub gulerul paltonului, îți închid ochii și-ți astup urechile cu zăpadă !

Și, cu toate că fetița voia să intre, pentru ca să-și vadă o colegă răcită, să-i ducă lecțiile și să-i spună, în cazul cînd va strănuta : „Sănătate !" nu mai avu curajul să intre, nu-și mai văzu colega răcită, nu-mi mai duse lecțiile și nu-i mai spuse „Sănătate !" — fiindcă nu mai avu prilejul să o audă strănutînd.

Pe urmă vru să intre în bloc o bunică. Tocmai luase pensia și venea să aducă unui nepot o sută de grame de bomboane umplute cu alune și să-l întrebe dacă îi plăcuseră bomboanele umplute cu cremă, pe care i le cumpărase tot din pensie, dar din cea de luna trecută !

Dar bulgărele de zăpadă îi strigă și ei :

— Hei ! Oprește-te ! Nici un pas înainte ! Dacă nu mă asculți vin spre tine cu toată viteza, îți intru în păr, mă bag sub gulerul paltonului, îți închid ochii și-ți astup urechile cu zăpadă !

Bunica se sperie și spuse tristă : „Iată cum arată un bulgăre de zăpadă din ziua de azi !" și făcu calea întoarsă,

fără să-i mai ducă nepotului bomboanele umplute cu alune și fără să-l mai întrebe dacă i-au plăcut cele umplute cu cremă, și unele și altele cumpărate din pensie ; este un amănunt care e păcat să fie uitat.

Mai încolo trecu prin fața blocului un geamgiu. Pășea încet ca să nu alunece și să spargă geamurile și striga din cînd în cînd : „Geamuuuri", nu de alta, dar să nu creadă cineva că duce în spate uși.

Cum îl văzu, bulgărele de zăpadă se legă de el :

— Hei ! Oprește-te ! Nici un pas înainte ! Dacă nu mă asculți, vin spre tine cu toată viteza, îți intru în păr, mă bag sub gulerul paltonului, îți închid ochii și-ți astup urechile cu zăpadă, iar pe deasupra îți mai sparg și geamurile !

Geamgiul nu era un om fricos (intra singur în pivniță, cînd vedea un șoarece nu se suia pe masă), dar acum se temu pentru geamurile lui și se înapoie din drum.

Peste vreun ceas, soarele își făcu loc printre nori și, văzînd ferestrele blocului, vru să intre prin ele. Era un soare de sfîrșit de iarnă sau de început de primăvară — asta nimeni nu știe exact și poate că e mai bine așa ; îmbătrînim prea repede cînd le știm chiar pe toate — era un soare foarte frumos, semăna cu un pepene galben, numai că era mult mai mare, îți făcea o poftă grozavă să-l mănînci presărat cu zahăr, era un soare pe care mi-ar fi plăcut mult să-l vedeți, v-ar fi bucurat și pe voi să vedeți cît de bine îi stătea așa de frumos și de galben.

Numai bulgărului de zăpadă nu-i păsa de soarele acesta frumos și, cum îl zări, îl și amenință :

— Hei ! Oprește-te ! Nici un pas înainte ! Dacă nu mă as...

Dar în clipa aceea bulgărele de zăpadă simți cum își pierde glasul, simți cum își pierde greutatea, simți cum își pierde îndrăzneala. Și, uite-așa tot începînd să piardă cîte ceva, își pierdu și numele de bulgăre de zăpadă, rămase un biet ochi de apă, atît cît să încapă într-un ibric.

Sfîrșind ce avea de spus, povestea se dădu jos de pe policioară, mai bine-zis sări de pe coada periuței mele de dinți pe robinet și de pe robinet pe vîrful papucilor mei. Am vrut s-o opresc să bem ceaiul împreună, însă n-am mai găsit-o.

Probabil că de pe vîrful papucilor sări pe fereastră și de pe fereastră în stradă.

N-am băut totuși ceaiul de unul singur. Cînd m-am așezat la masă, a intrat soarele, i-am dat și lui o ceașcă de ceai, și, dacă mai țin bine minte, mi se pare că a gustat și un pic de pîine prăjită cu unt.

BANCA

Vara s-a sfîrşit. De mult. Şi ea a uitat de cînd.

Au căzut şi castanele din castan. Prunele sînt marmeladă de prune. Plouă de sus în jos şi, cîteodată, plouă atît de tare încît puţin îţi pasă dacă nu plouă de jos în sus.

Dacă întrebi cocorii, îţi vor spune că e toamnă, numai că au plecat şi cocorii şi n-ai pe cine întreba.

În curtea taberei nu mai e nimeni. Nimeni, aşa cum visa tovarăşul comandant-instructor să fie astă-vară după-amiază, în orele de somn.

Zilele numără (pînă în iunie) zilele.

Iar la bucătărie e o adevărată tragedie : nu mai miroase nici a iahnie, nici a sarailie. Doamne doar într-un colţ o uitată gulie.

Aici, în curtea taberei, a fost o bancă. De ce nu mai este ? N-o fi vreo poveste ?

Ba este !

... Cu patru veri în urmă, un băiat a scrijelit cu briceagul în lemnul băncii :

„Aici a stat
un elev din Rîmnicu-Sărat."
Şi s-a semnat.

Cu trei veri în urmă alt băiat a scrijelit cu briceagul în lemnul băncii :

„Pe-aici a trecut
un băiat de la Sascut,
drept care vă salut !"

Cu două veri în urmă, alt băiat a scrijelit cu briceagul în lemnul băncii :

„Pe-aici şi eu am fost
şi nu m-am simţit prost,
ba chiar aflaţi de la mine
că m-am simţit foarte bine !"

În sfîrşit, vara trecută alt băiat a scrijelit cu briceagul în lemnul băncii :

„Pe banca asta am citit
din scriitorul meu iubit,
Cartea s-a terminat şi eu am plecat
la Calafat.
V-am salutat !"

Acum, toamna, în tabără nu mai e nimeni. Nici banca. Cineva, poate vîntul, poate ploaia, poate şi vîntul şi ploaia au scris pe nisipul de sub ea :

— Aici a fost o bancă. Ţi-era mai mare dragul. Ce-a făcut, ce-a dres, a înghiţit-o briceagul..."

Vara s-a sfîrşit. De mult. Şi eu am uitat de cînd...

CĂȚELUL LATRĂ LA SFÎRȘIT

Povestea asta e cu trei băieți și un cățel, adică să nu mint, cățelul n-are cine știe ce treabă în poveste — o singură dată va face „ham !", dar asta se va întîmpla mult prea tîrziu, atunci cînd totul se va termina. Cu alte cuvinte, cățelul face parte doar din decor.

Așa ca soarele acelei dimineți de ianuarie. Așa ca pomul firav, care tremură de teamă că n-o să mai vină primăvara. Așa ca banca de sub pom, pe care stăteau de vorbă trei băieți.

Și tot vorbind despre multe, unul dintre băieți spuse :

— Tata e șofer. Conduce un camion. Într-o mașină mică nici n-ar încăpea. Chiar și în cabina camionului de de patru tone stă puțin aplecat. Dar el nu crede că stă aplecat pentru că e înalt, ci pentru că așa s-a obișnuit. Îi place să stea puțin aplecat cînd citește. Vreau să spun, cînd învață. Anul ăsta termină liceul la seral. Învață și duminica, pe cuvînt ! Dacă în casă e prea multă gălăgie, își trage o căciulă pe urechi și învață.

— Și tata învață, spuse al doilea băiat. E medic de cincisprezece ani, dar tot învață. Vine acasă cu zeci de cărți și de reviste. Mama, la început, se supăra : — „Mergi la cinema ?" — „Nu, trebuie să învăț !". „Ne-au invitat

Dumitreștii la masă !" — „Eu n-o să pot veni. Trebuie să învăț !" Acum îl lasă în pace. Dacă-i place lui să învețe !

— Voi o cunoașteți pe mama, spuse al treilea băiat. Cînd m-am născut eu era îngrijitoare la grădina botanică. Nu terminase decît patru clase. Acum e tehnician horticol. Și încă mai învață. De cîte ori întreabă : „Să vă fac o ciulama ?" tata rîde și răspunde : „Da, ciulama cu asparagos !" Asta pentru că odată, cînd gătea ciulama și în același timp citea ceva despre planta asta, a scăpat cartea în cratiță... Cînd n-are timp ziua, învață, noaptea, zău !

De undeva sună sirena unei fabrici.

— Ia te uită ! S-a și făcut douăsprezece ! spuse primul băiat. Ce repede a trecut dimineața...

— Da, spuse al doilea băiat, și noi care ne speriasem... Ne gîndeam că dacă chiulim de la școală n-o să avem ce face...

— Dar uite că nu ne-am plictisit deloc, spuse al treilea băiat...

Abia acum — acum, la sfîrșitul poveștii — cățelul făcu „ham !" De ce atît de tîrziu, nu știu. Și nu cred că știa prea bine nici el. Era un biet cățel zgribulit. Nu i se putea cere prea mult. Să-i fi lătrat oare pe cei trei băieți ? În povești totul e cu putință...

A fost odată un cireş care s-a săturat să mai facă cireşe. Lîngă el, în livadă, prunul făcea prune, mărul făcea mere, ba pînă şi zarzărul care era abia un pui, nici măcar nu mergea la grădiniţă, credea că avioanele sînt nişte ciori mai mari şi muştele nişte avioane mai mici, da, pînă şi el, zarzărul, făcea cîteva zărzărele. Doar cireşul se săturase să mai facă cireşe. Vestea, bineînţeles, se răspîndi foarte repede, şi îngrijoraţi alergară la cireş mai mulţi oameni importanţi.

Alergă la cireş însuşi bătrînul academician-doctor-profesor-docent, şeful catedrei de clătite cu dulceaţă de cireşe şi autorul de faimă mondială al studiului intitulat : „De ce se fac cercei din cireşe şi nu se fac cireşe din cercei." Bătrînul academician avu o lungă discuţie cu cireşul care se săturase să mai facă cireşe şi plecă clătinînd din cap foarte amărît. Îl întrebase pe cireş de ce nu mai vrea să facă cireşe şi acesta îi răspunsese mai mult decît mulţumitor :

— Uite-aşa : nu mai vreau şi gata !

— Bine, nu se lăsă cu una, cu două, bătrînul academician ; dar ce-ai să faci dacă nu vrei să mai faci cireşe ?

— Nimic. O să stau !

Răspunsul acesta îl îngrozise cel mai tare pe bătrînul academician. Auzise el multe pînă atunci, dar una ca asta nu. Nu dormi cîteva nopţi, frămîntîndu-se : „Cum adică nu mai vrea să facă nimic ? Asta nu se poate. Toţi trebuie să facem ceva !" Pe urmă — aşa-i viaţa, fiecare are treburile lui — bătrînul academician se apucă să scrie o nouă carte, una despre importanţa gemului de cireşe şi uită de cireşul care se săturase să mai facă cireşe.

Aşa cum spuneam, însă, la cireşul care se săturase să mai facă cireşe mai alergară încă mulţi oameni foarte importanţi. Este o adevărată plăcere pentru mine să-l amintesc aici pe cunoscutul om de ştiinţă Abe Cede Efghehaş, cel dintîi în lume care a observat că sîmburii de cireşe amare, cînd îi presezi sub talpă, fac altfel de „poc" decît sîmburii de cireşe albe sau roşii — şi este, de asemenea, o rară bucurie pentru mine să-l mai amintesc aici şi pe ilustrul savant Icsigrec Zet, cel care a demonstrat deosebirea esenţială dintre tartele cu cireşe şi tartele fără cireşe, ori cu prea puţine cireşe. Tuturor, cireşul le-a spus că el s-a săturat să mai facă cireşe, că intenţia lui este să stea să nu mai facă nimic. Discuţiile dintre toţi aceşti oameni importanţi şi cireşul care se săturase să mai facă cireşe nu duseră, din păcate, la nici un rezultat.

Atunci m-am hotărît să-l vizitez şi eu pe cireşul care se săturase să mai facă cireşe. Nu sînt specialist în cireşe, recunosc, eu viaţa mi-am dedicat-o studierii compotului de vişine — ceea ce e cu totul altceva — dar m-am dus la el, în simpla mea calitate de om care nu poate accepta ca cineva să stea fără să facă nimic.

A, dar am uitat să vă spun că nu m-am dus cu mîna goală, ci înarmat cu un topor, poate nu grozav de ascuțit, dar numai bun pentru a tăia un cireș care s-a săturat să mai facă cireșe. Convorbirea noastră a fost foarte scurtă. O țin minte cuvînt cu cuvînt, dar ea nu prezintă mare însemnătate pentru cititori decît din clipa cînd i-am spus :

— Știi cum se numește unealtă asta pe care am adus-o cu mine ?

— Nu.

— Se numește topor.

— Și la ce slujește ?

— La tăiatul cireșilor care s-au săturat să mai facă cireșe. Asta știe el să facă și asta face. Uite, ți-l las și dacă îl convingi tu să nu mai facă ce știe, așa cum te-ai săturat tu să mai faci cireșe, scrie-mi !

Am plecat și a doua zi am primit o telegramă :

„Nu l-am convins. Drept care m-am hotărît să fac din nou cireșe. Semnat : Cireșul !"

Asta-i toată povestea. Mi-a venit s-o scriu pentru că mi s-a făcut poftă de niște cireșe mari și dulci — sau poate că din alt motiv, poate că la altceva m-am gîndit cînd mi-a venit s-o scriu, dar asta e altă poveste.

Pe vremea cînd eram copil — adică mai ieri, mai azi, sau mai mîine — cineva, nu spun cine fiindcă m-a rugat să nu spun, mi-a dăruit un măr. N-am nici un interes să-l înșel pe cititor și să spun că era un măr de aur, unul fermecat, ori măcar unul copt. Era, nici mai mult, nici mai puțin decît un măr, adică ceva oarecum rotund, care mirosea a ceva rotund, și, cum nu putea fi decît un măr, eu l-am luat drept un măr, deoarece, firește, în primul rînd, semăna cu un măr.

Îl purtam la mine în fiecare zi.

Îl purtam cam așa :

Lunea, cu gîndul că o să-l mănînc marți.

Marțea, convins că a doua zi va fi miercuri ; recunoașteți că era păcat să-mi spun că miercuri voi mînca un măr.

Miercuri, ah, miercuri și întotdeauna miercuri îmi plăcea să aștept joia cu mărul meu în mînă, ca nu cumva să mă prindă joia fără mărul meu, să-mi pun în gînd trei dorințe : prima, mai mică, a doua, mai mare și a treia, cum o fi, dar necontenit trei dorințe. De pildă, să zbor. De pildă, să zbor pînă cînd, de jos n-o să mai văd deloc, așa cum nu se mai vede nimic de jos cînd totul

e foarte sus. Or, de pildă, să nu zbor, ci doar să doresc mult aceasta, să doresc atît de mult încît să mi se prefacă însăşi inima într-un măr.

Joi mă bucura să mă gîndesc că a doua zi nu va exista vineri. De ce să existe ? Cui îi trebuia ? Cine are nevoie de ziua care se numeşte aşa ? Ce mare scofală că există o zi cu numele ăsta ?

Şi venea vineri şi mă bucuram grozav că există vineri, că soarele răsare în fiecare vineri, că primăvara în fiecare vineri răsare o floare albă, că vara în fiecare vineri s-ar putea să plouă dacă nu cumva va fi senin, că toamna, în fiecare vineri, castanele vor crede că e duminică şi că iarna, în fiecare vineri, cineva, măcar cineva pe lumea asta se va gîndi că într-o zi va sosi primăvara. Mai cu seamă, însă, vineri îmi trecea prin minte — şi, zău, nu mă laud cu asta — că a doua zi nu are voie să nu vină sîmbăta, ziua cea mai şmecheră (iertaţi-mi cuvîntul !) pusă pe tot felul de giumbuşlucuri, gata să ţină o minge în echilibru pe nas, gata să facă tumbe, gata să nu facă nimic şi tu să rîzi cu gura pînă la urechi.

Bineînţeles că pe urmă venea o sîmbătă tristă, o sîmbătă smiorcăindu-se că cineva i-a tras o „subţiriică" şi, pe deasupra, i-a ciufulit părul ei frumos, strălucind de briantină. Totul era însă că sîmbăta aşteptam duminica — şi numai eu ştiu cum o mai aşteptam — te uitai la mine şi ziceai că aştept cel puţin o zi de luni, plină de promisiuni şi de visuri.

Duminica — şi asta, acum, mi se pare, culmea ! — mă gîndeam dacă o să pot face ceva luni cu mărul meu,

dacă o să am poftă să-l mănînc, sau dimpotrivă, să-l păstrez.

Şi, în fiecare luni, îmi păstram mărul pentru marţi.

Mă simţeam fericit că marţi mă trezeam cu mărul în mînă, că nimeni nu mi-l luase, că, deşi era o zi de marţi ca toate celelalte, nimeni nu tînjea după el, ori măcar nu-mi arăta mie că tînjea.

Aşa venea miercuri — de obicei, de marţi pînă miercuri nu-i decît o singură noapte, şi eu nu mă speriam de o singură noapte ! — venea miercuri, cum spun, săream din pat, mă apucam de o mie de treburi, uitam că e miercuri, pentru ca să mă pot trezi joi şi s-o iau de la capăt, uitînd că e joi, dar ţinînd foarte bine minte că a doua zi va veni vineri.

O frumuseţe era vinerea ! Totdeauna cea mai frumoasă vineri din cîte poartă numele ăsta — şi-mi plăcea să învăţ cu sîrg că numele ăsta îl poartă toate zilele, chiar şi acelea care nu se numeau vineri, pînă şi acelea care se numeau sîmbătă.

Nu era, vă daţi seama, deloc greu astfel să ajung şi ziua de sîmbătă. Sîmbătă, cînd te simţi niţel ostenit, cînd descoperi în palme ceva care seamănă cu nişte bătături şi înţelepţii n-au chiar nici o îndoială că sînt nişte bătături, cum să fie altceva cînd ziua următoare e duminică, înţelegeţi ? — du-mi-ni-că !

Mărturisesc cinstit ; duminică nici în ruptul capului n-aş fi mîncat mărul, n-aş fi gustat din el dacă m-aţi

fi plătit cu aur, nu i-aș fi rupt și nu i-aș fi îndoit codița nici dacă mi l-ați fi dat gratis !

Cineva, pe vremea cînd eram copil, mi-a dăruit un măr.

Hai să fim serioși ! Ei, cum vă închipuiți să nu-l mai am și azi ? !

A fost odată un elefant, că dacă n-ar fi fost nu mă apucam eu să scriu despre el.

A fost odată un elefant care trăia în grădina zoologică de la Băneasa ; vedea de acolo aeroportul, învățase cînd pleacă avionul la Iași și cînd sosește cel de la Arad, vedea chiar și antena din vîrful turnului televiziunii și se întreba și el, ca mulți alți elefanți, de ce sînt așa de puține emisiuni pentru copii ; era foarte plăcut impresionat de tot ce vedea, mînca bine, dormea bine, avea amintiri frumoase despre savana Africană unde se născuse și unde, la grădinița pentru puii de elefanți de acolo, învățase două adevăruri de netăgăduit, primul : că palmierii nu fac maimuțe, al doilea : că girafele au gîtul lung ca să poată ajunge la cap. Restul școlii îl făcuse la Băneasa, profesor de aritmetică îi fusese un papagal, care număra foarte corect pînă la nouă, pe zece însă nu-l putea pronunța, spunea în locul lui : „knock-out", căci trăise mulți ani în casa unui boxer și boxerii așa-i spun lui zece cînd rămîn pe podea și văd stele verzi ; la botanică se descurca ceva mai greu, obișnuit ca mai întîi să înghită fînul și morcovul, abia apoi să le descrie și să arate din ce familie de plante fac parte ; în schimb la geografie primea notele cele mai

mari, firește, direct proporționale cu mărimea sa și cu convingerea sa că Polul Sud trebuie să se afle la sud iar Polul Nord s-ar fi făcut pur și simplu de rîs dacă nu se afla la nord. Era, cu alte cuvinte, un elefant care avea cu ce se lăuda, dar, uite, lui nu-i plăcea niciodată să se laude, nu-i plăcea, deloc nu-i plăcea.

Veneam eu la el și începeam să mă laud :

— Am scris o poveste formidabilă, rîd copiii ținîndu-se de burtă cînd o citesc, se transmite în fiecare zi la radio, apare în „Luminița", directorul editurii îmi telefonează din cinci în cinci minute să mi-o ceară ca s-o tipărească, traducători din 101 țări telegrafiază în 101 limbi : „Dați-ne povestea, ardem de nerăbdare s-o traducem, să facă înconjurul pămîntului." Ei, ce spui ?

Elefantul se uita la mine și nu spunea nimic.

Venea la el un băiat și se pornea să turuie :

— Azi iar am luat un zece, dar profesorul plîngea de mama focului că nu putea să-mi dea 11 sau 12, colegii m-au fotografiat cu carnetul în mînă, iar directorul școlii păstrează fotografia mea în buzunarul de la piept. Ei, ce spui ?

Elefantul se uita la el și nu spunea nimic.

Venea pe urmă o fată și începea :

— Am cea mai frumoasă rochiță ! Am cea mai frumoasă hăinuță ! Am cea mai frumoasă codiță ! Am cea mai frumoasă fundiță ! Ei, ce spui ?

Elefantul se uita la ea și nu spunea nimic.

De ce nu spunea nimic ?

Pentru că lui nu-i plăceau lăudăroșii. El nu se lăuda niciodată. Și cu cîte încă nu mai avea el să se laude !

Era harnic, era drept, era foarte înțelept. Știa multe și-i plăcea să mai asculte. Mînca fîn și dormea dus pînă în zori, de la apus. Vedea cerul, vedea norii, număra cînd vin cocorii. Trompă avea, era înalt, era strașnic elefant !

Cu mine, băiatul și cu fetița despre care vorbeam, nu s-a împrietenit, și-acuma tuturor ne pare rău, și toți știm de ce ne pare rău, și toți o să facem ceva să nu ne mai pară rău.

A fost odată un elefant și noi n-am știut să-l facem să vorbească.

Păcat, păcat, de trei ori păcat !

S-ar putea să fi început septembrie, cum tot atît de bine s-ar fi putut să nu se fi sfîrșit august. Am obiceiul să încurc lunile, nu de alteeva, dar și ele grozav mă încurcă pe mine. Sigur este că mă întorceam acasă de la mare, așa cum mă întorc întotdeauna de la mare, cu geamantanele burdușite de soare, de meduze, de căpitani de vapoare, de castele de nisip, de albul pescărușilor, de verdele depărtărilor, de scoici, de urmele tălpilor mele pe nisipul ud, în sfîrșit, cu geamantanele burdușite de MARE.

Mă întorceam acasă fluierînd, și pe cuvînt, nici măcar nu-mi dădea prin minte că, așa cum mi se întîmpla întotdeauna cînd mă întorceam de la mare, nu voi găsi nici cheia în broască, uitînd că de cînd mă știu, încă din prima zi de plajă, arunc cheia casei în valuri și, cu ochii închiși și nemișcat aștept valurile s-o înghită, mestecînd-o încet, bucățică cu bucățică, ștergîndu-se apoi pe buze cu un șervețel de vînt. În tot acest timp, adică atunci cînd stau cu ochii închiși și nemișcat, cînt încetișor, numai și numai pentru mine :

„Du-te, cheie,
prin Marea Egee

și tot așa,
prin Marea Marmara,
pînă-n Insula Mea
de care, de pe cînd eram mic,
și eram pirat,
mi-a fost dor un pic,
de-adevărat...“

Tocmai stînd în fața ușii închise, ajunsesem cu fluieratul la o notă înaltă (foarte greu de ajuns dacă țin seama de faptul că mă trăgea în jos greutatea geamantanelor), la o notă care seamănă leit cu o prună ascunsă pe creanga cea mai de sus a unui prun — cînd îmi ieși în întîmpinare bunul, și dragul, și negrul meu pian cu coadă.

— Te-ai întors ? mă întrebă, dînd bucuros din coadă bunul, și dragul, și negrul meu pian cu coadă.

— M-am, răspunsei. Toate au un sfîrșit.

— Ai fost pe insula ta ?

— Am fost, minții. Sau, mai exact, am fost, dacă ții neapărat să te mint.

Totdeauna cînd vii de la mare vii mincinos, observă el, scoțînd un oftat pe două clape, un fa și un si, cred. De ce ?

— Nu știu, răspunsei încurcat. Poate din cauza cailor de mare. Rar auzi un adevăr din gura lor ; o gură destul de mică, dealtfel. Chiar mai zilele trecute, unul dintre ei mi-a turnat vreo duzină de minciuni. Se jura că totul e adevărat dar, bineînțeles, n-am crezut o iotă. Nici măcar povestea băiatului de ciocolată.

— Care băiat de ciocolată ?

— Unul. Nu-i mai ţin minte numele. Cică a venit la mare, s-a bronzat mai întîi ca ciocolata cu lapte, apoi ca ciocolata cu alune, în fine, ca ciocolata amăruie — şi toată lumea care dorea ciocolată venea la el să-i ceară ciocolată. „Un deget de ciocolată, te rog !“ „Un nas de ciocolată, dacă eşti bun !“ „O ureche de ciocolată, dacă nu te superi !“ Cum să crezi una ca asta ?

— Nu cred ! spuse bunul, dragul, şi negrul meu pian cu coadă. Lasă caii de mare. Nu de la ei ai învăţat tu să minţi.

— Dacă nu de la ei, spusei, atunci desigur că de la scoicile trandafirii. Mamă, ce mincinoase sînt ! Una mi-a spus că înainte de a fi scoică trandafirie fusese lup de mare, fuma din pipă, vîna balene, purta şapca pe o sprînceană, rodea ca pe morcovi cozile de urşi albi şi cînd i se scufunda corabia, ceea ce i se întîmpla aproape în fiecare joi, juca şah cu rechinii.

— Cum să crezi una ca asta ?

— Nu cred, spuse bunul, dragul, şi negrul meu pian cu coadă. Lasă scoicile trandafirii. Nu de la ele ai învăţat tu să minţi.

— Dacă nu de la ele, spusei, atunci nu-mi rămîne să mă gîndesc decît la Fetiţa Aceea. Nici ei nu-i ştiu numele. Îi spun, uite-aşa, Fetiţa Aceea.

— Ei, ce-i cu ea ?

— Nimic. Spunea că tatăl ei e un vestit profesor, iar eu l-am cunoscut pe tatăl ei, am jucat table, am băut bere, ne-am făcut măşti de nămol, am vorbit despre peşti, am privit farul, ne-am bucurat cum învăţa un pui

de pescăruş să zboare, am făcut schimb de cravate. Era muncitor la o uzină dintr-un oraş cu mai multe uzine.

Bunul, dragul şi negrul meu pian cu coadă tăcu ; tăcu atît de mult, încît, între timp, eu schimbai de vreo două, trei ori geamantanele, dintr-o mînă în alta. Pe urmă zise foarte trist :

— Să nu-mi mai povesteşti nimic despre Fetiţa Aceea. Te rog.

În casă intrai răsucind în broască o cheie de sol, pe care mi-o împrumută bunul şi dragul şi negrul meu pian cu coadă.

Cum spuneam, era pe la începutul lui septembrie, sau la sfîrşitul lui august, nu ştiu, am obiceiul să încurc lunile, am eu, dealtfel, destule obiceiuri proaste, dar, cînd mă roagă ceva bunul, dragul şi negrul meu pian cu coadă, nu uit niciodată.

O mai fi mult pînă la anul, cînd marea e Mare ? !

Nu vă mai spun cum a fost cu fetița care avea un buzunar la șorț și în buzunarul de la șorț avea o cheiță de aur.

N-aș putea să vă spun nimic mai mult decît știți. Și voi știți tot.

Știți mai întîi că toate fetițele și toți băieții au cîte o cheiță de aur și cu cheița asta deschid tot ce pe lume nu se poate deschide decît cu cheița asta.

De pildă, poarta care dă în livada unde trăiesc, laolaltă și-s prieteni la toartă, cai adevărați și cai de lemn, elefanți ca toți elefanții și elefanți de catifea, cîini vii care latră și dau din coadă și cîini de gumă, care abia pot să scoată un biet sechelălăit, broscuțe care se bălăcesc în lac și broscuțe de tablă, care fug de apă ca să nu ruginească etc.

Sau, de pildă, deschid poarta care dă în grădina culorilor, unde, dimpotrivă, trăiesc despărțite și duc o gîlceavă creioanele verzi și cele galbene, tuburile roșii și sticluțele de cerneală albastră, unde liliachiul se bate cu negrul, iar albului puțin îi pasă, ba spune chiar : „Dă-i una după ceafă !“ sau : „Trage-i un pumn în nas !“

Știți, pe urmă, că fetița care avea un șorț și în buzunarul de la șorț avea o cheiță de aur a vrut într-o zi să deschidă cu cheița ei de aur poarta care se deschide cu orice cheie ruginită, poartă care, dealtfel, nici măcar nu-i închisă și toți oamenii mari trec prin ea, fără ca măcar să-și dea seama că acolo e o poartă, fără ca măcar să dea bună ziua portarului, pentru că oamenii mari, foarte neștiutori sau numai foarte grăbiți, nici nu știu că există un portar care stă de pază lîngă poarta aceea.

Fetița bagă cheița ei de aur în broasca porții aceleia și cînd s-o răsucească îl auzi pe portar că o întreabă :

— Hei, domnișoară, ce cauți aici ?

— Faci o greșeală, spuse fetița, eu nu sînt o domnișoară, eu sînt doar o fetiță.

— Îmi pare foarte rău, domnișoară, spuse portarul, îmi pare foarte rău că ești doar o fetiță. Sau poate că, tocmai invers, îmi pare foarte bine, fetițo, spuse portarul, îmi pare foarte bine că nu ești o domnișoară. Totul e grozav de încurcat, mai spuse portarul.

— Pentru mine e simplu, spuse fetița.

— A, nici vorbă, spuse portarul, nu-i simplu deloc. N-am văzut de cînd sînt ceva mai complicat.

— Ce anume ? întrebă fetița.

— Asta, spuse portarul, asta și nimic altceva. Ai vrut sau n-ai vrut să deschizi cu cheița ta de aur o poartă care se deschide cu orice cheie ruginită, o poartă care, dealtfel, nici măcar nu-i închisă și toți oamenii mari trec prin ea fără ca măcar să-și dea seama că aici e o poartă, fără ca măcar să-mi dea bună ziua, pentru că oamenii mari, foarte neștiutori sau numai foarte grăbiți,

nici nu știu că eu stau de pază lîngă poarta asta ? !

— Am vrut, spuse fetița, am vrut să deschid poarta asta și să ajung în lumea oglinzilor, să mă uit în oglinzi și să văd cum îmi stă șorțul meu nou, dacă nu cumva îmi stă și mai bine cu rochia mea portocalie, și-am mai vrut să văd dacă îmi stă bine cu codițele mele galbene și dacă nu cumva ar trebui să-mi cumpere mama niște codițe albastre, și-am mai vrut să văd dacă genele mele au crescut îndeajuns sau trebuie să le rog să mai crească, și, dacă nu înțeleg de vorbă bună, dacă nu înțeleg cînd le rog, să le pun la colț sau să nu le mai las la televizor dacă nu mai cresc.

— Atunci înseamnă că n-am greșit, spuse portarul, îmi pare foarte rău, domnișoară, că ești doar o fetiță. Sau poate că, tocmai invers, îmi pare foarte bine, fetițo, spuse portarul, îmi pare foarte bine că nu ești o domnișoară. Dar totul e grozav de încurcat, mai spuse portarul, e grozav de încurcat, pentru că tu ești o fetiță care vrei să fii o domnișoară. Și eu, care sînt un portar care vrea să fie portar pînă la capăt, n-o să te las să intri, n-o să te las să deschizi cu cheia ta de aur o poartă care se deschide cu orice cheie ruginită.

De asta nu vă mai spun cum a fost cu fetița care avea un buzunar la șorț și în buzunarul de la șorț o cheiță de aur.

N-aș putea să vă spun nimic mai mult decît știți.

Și voi știți tot.

Cum a fost cu portarul, cum a fost cu toate.

Dacă știți, ce rost mai am eu ? !

— Ziceam că eu eram un avion, și era noapte, și nu vedeam unde să cobor ca să iau castanele, care ziceam că erau portocale. Tu aprindeai lanterna și făceai așa, uite așa cu ea, și atunci eu vedeam lumina, și coboram, și încărcam portocalele, și tu făceai așa ca lanterna, și pe urmă eu plecam să duc portocalele undeva. E bine ?

Era foarte bine. La asta se gîndea și el. Cînd e seară și ai o lanternă sau, mai bine-zis, cînd tata nu se supără că i-au luat lanterna pentru că bunica nu-i pe aproape ca să-i spună : „De ce îl lași s-o ia ? O s-o țină în gură, asta o să se întîmple", cel mai bine este să te joci de-a aeroportul. Aprinzi lanterna, faci cu ea semnale și avionul le vede și știe că acolo e aeroportul.

Dar tocmai atunci îl strigă mama să vină acasă și el, în loc să-i spună fetiței că e bine, îi răspunse mamei că vine îndată.

— Ne jucăm mîine dimineață ? întrebă aviatoarea.

— Mîine dimineață nu se poate, răspunse comandantul aeroportului.

Fetița crezu că nu se poate pentru că dimineața e lumină și spuse că nu-i nimic, o să se joace și pe lumină :

deşi n-o să mai fie aşa de frumos, *ea o să vadă şi pe lumină* ca să coboare.

— Nu, spuse el. De altceva nu se poate mîine dimineaţă. O să vezi. Să te scoli devreme şi să ieşi în faţa blocului.

— De ce ?

— Aşa. O să vezi.

Şi fugi spre casă. Fugi şi fetiţa, dar n-ar fi putut să-l prindă dacă nu s-ar fi oprit el o clipă ca să aprindă lanterna. O îndreptă spre faţa fetiţei şi întrebă :

— Tu ştii cum mă cheamă pe mine ?

— Ştiu cum îi cheamă pe toţi copiii din bloc.

— Lasă-i pe ceilalţi. Spune cum mă cheamă pe mine.

— Ducu.

— Nu mă mai cheamă aşa. Ce-mi dai să-ţi spun ?

— Ducu te cheamă. Nu-ţi dau nimic.

— Gata, s-a terminat cu Ducu. De mîine mă cheamă altfel.

— Îţi dau castana aceea mare, ştii tu care.

El rîse :

— Nu-mi trebuie nimic. Am vrut să te încerc. Vino să-ţi spun la ureche. Ţine lanterna.

Fetiţa luă lanterna şi el făcu din palme o pîlnie, apropie pîlnia de urechea fetiţei şi suflă în ea ceva care încălzi urechea şi suna aşa :

— Dumitrescu Radu.

Pe urmă luă repede lanterna şi întrebă :

— Ai înţeles ?

— Da.

— E frumos ?

— Da.

— Şi lung, nu-i aşa ? Du-mi-tres-cu Ra-du. Spune şi tu !

— Du-mi-tres-cu Ra-du.

— Ei, cum e ?

— E bine.

— E grozav, spuse el.

Şi iar fugi, dar nu se opri pînă în casă.

Toată casa era luminată. Era lumină pînă şi în baie, pînă şi în cămară. Şi era o forfotă cum nu mai fusese din ziua cînd se pregăteau să plece la mare. În bucătărie, mama călca şi vorbea cu tata, care nu era acolo şi, de bună seamă, se bucura că nu era acolo, pentru că mama îi spunea că de o mie de ori l-a rugat să repare cordonul de la fierul de călcat, dar nici pînă azi nu l-a reparat şi ea de fiecare dată se chinuie cînd calcă. Hai, ar mai înţelege, s-ar fi dus la o cooperativă ca să-i repare cordonul, ar fi rugat pe un vecin să îl repare, dar îi e ruşine să facă una ca asta pentru că bărbatul ei nu-i muzicant, nici actor ca să nu se priceapă la nimic, e maistru, m-a-i-s-t-r-u şi ea trebuie să-i spună de o mie de ori ca să-i repare un fleac de fier electric. Tata era însă departe, într-a treia cameră. Împrăca nişte caiete în hîrtie albastră şi se sfătuia cu mătuşa Niculina unde să lipească etichetele : la mijloc sau în colţul de jos ?

— În colţul de sus, spunea mătuşa Niculina.

— N-are nici un rost în colţul de sus, spunea tata.

— Ba, tocmai acolo are rost, spunea mătuşa Niculina.

Bunica era în baie şi potrivea apa în cadă.

— Dezbracă-te repede și treci la spălat. Lasă lanterna aceea și treci la spălat, îi spuse ea. Și pe urmă strigă spre mama : Îl spăl și pe cap ?

— Sigur, spală-l bine, bine, îi strigă mama.

— Să știi că omul are și urechi ! strigă și bunicul din cămară.

— Lasă, dumneata nu te mai amesteca, îi strigă bunica. Stai la locul dumitale, citește-ți „Informația" și nu te mai amesteca.

— Sînt în cămară, strigă bunicul, cum vrei să citesc ziarul în cămară ? Unde ați pitit cutia aia de aluminiu ? În ce-o să-și ia băiatul mîncarea ? !

— N-ai dumneata grijă, n-o să rămînă el flămînd, îi strigă bunica.

Toată casa forfotea.

— Și asta s-a întîmplat seara. Dar să vedeți a doua zi dimineața !

— E tîrziu, dați-i zor, zicea bunicul. E șapte și paisprezece !

— Nu, zicea tata, e numai și unsprezece. L-am pus aseară după radio. M-am învoit și eu de la uzină pînă la opt și jumătate.

— N-o să-l bată ghiozdanul în spate ? se întreba mătușa Niculina.

— Gulerașul nu-i prea bine călcat, zicea mama. Dacă-i stricat cordonul și nimeni nu-l repară...

— I-am făcut tartine și cu brînză și cu dulceață, să fie, zicea bunica.

— Pune-i o batistă în buzunar, zicea bunicul.

— Lasă, dumneata nu te mai amesteca, zicea bunica. I-am pus și batistă și de toate.

— Cred că ar fi mai bine să facem două buchete, zicea mătușa Niculina. Trandafirii într-o parte și crizantemele în altă parte. Așa e prea varză.

— Cum adică varză ? întrebă buncul supărat că mătușii nu-i plăcea buchetul făcut de el.

— Așa, spuse mătușa Niculina. Varză !

— Pentru varza asta am alergat toată piața ! spuse bunicul. Și dacă vreți să știți, este șapte și treizeci și două.

— Nu, spuse tata, e numai și douăzeci și nouă. Al dumitale e înainte. Dar tot trebuie să ne grăbim.

Numai el, Du-mi-tres-cu Ra-du, stătea în mijlocul camerei, îmbrăcat în uniformă, cu ghiozdanul în spate și mirosind a săpun și nu spunea nimic.

— Gata, zise mama, haidem !

Și plecară grăbiți. Bunicul în frunte, după el bunica, apoi mătușa Niculina, mama, și la urmă tata. Se apropiau de ușă, cînd mama dădu un țipăt :

— Am uitat băiatul !

Lui Du-mi-tres-cu Ra-du îi veni să rîdă, dar cum nu mai rîdea nimeni, nu mai rîse și spuse doar zîmbind :

— Ați uitat tocmai ce era mai important !

— Da, spuse și tata, mi se pare că el este cel care începe azi școala. Noi, dacă ne gîndim bine, numai îl conducem...

Și îl lăsară toți să treacă înainte, cu ghiozdanul în spate, în uniformă nouă și mirosind a săpun.

Din ușa blocului se vedea școala și era curios că se vedea mult, mult mai aproape ca altădată. Era foarte curios, foarte, foarte curios.

Fetița cu care se jucase aseară stătea în mijlocul trotuarului.

— Te duci la școală, îi spuse fetița. Și eu o să merg, la anul !

— La anu' cine nu poate ! Acum să te văd ! rîse el.

— Dacă n-am șapte ani ! spuse fetița. Numai cei care au șapte ani merg la școală !

— E adevărat, spuse el și începu să rîdă, pentru că îi veni în minte că, mergînd odată cu el la școală și bunicul, și bunica, și mătușa Niculina, și mama, și tata, toți aveau în ziua aceea șapte ani.

Liana făcea plajă, se bronzase ca o ciocolată cu lapte și cu alune, iar acum își făcea tocmai socoteala că în cîteva zile va arăta ca o ciocolată amăruie.

Nu băgă de seamă cînd veni lîngă ea meduza sau mai bine-zis, își dădu seama că venise cineva lîngă ea, dar crezu că e gemul de pere. Drept care îl și salută :

— Bună dimineața, gemule de pere !

— Îmi pare rău, spuse gemul de pere, dar să știi că eu sînt o meduză.

— O meduză ? ! se bucură Liana. Ce bine îmi pare că, în sfîrșit, cunosc personal o meduză.

— Și eu, spuse meduza, sînt încîntată că te cunosc personal. Deși, ca să fiu sinceră, simt față de tine un pic de invidie.

— Dacă îți place costumul meu de plajă, crezu Liana că e invidiată pentru costumul ei de plajă, te las să copiezi modelul.

— Ah, ah ! făcu meduza, nu la costum mă refeream, deși e foarte simpatic : are, după cîte număr eu, 143 de buline albastre, grozav de albastre... mă refeream la faptul că tu ești în plină vacanță, pe cînd noi, meduzele, sîntem la mijlocul anului școlar...

— Cum ? se miră Liana, voi învățați vara ?

— Bineînțeles, răspunse meduza.

— Și iarna ce faceți ?

— Ce să facem ? Cînd nu patinăm, stăm de vorbă, croșetăm, bem ceaiuri...

— Ceaiuri sărate ? întrebă Liana.

— Numai atît cît trebuie, răspunse meduza.

— Aha, făcu Liana, și în ce clasă ești ?

— Într-a-ntîia B.

— Știi cît fac unu și cu unu ?

— Azi nu mai știu, regretă sincer meduza, dar ieri făceau foarte bine, erau sănătoși și veseli.

— Dar de citit ai învățat să citești ? o întrebă Liana.

— Sigur. Mă mai încurc numai la literele mari și la cele mici. Pe cele mijlocii le știu la perfecție.

— Aveți și ore de gimnastică ? se interesă Liana.

— Avem. Numai că noi le spunem ore de muzică.

— Poate, fu de părere Liana, asta se întîmplă pentru că n-aveți ore de muzică.

— Ba avem și ore de muzică, dar pe acestea noi le numim de gimnastică.

— Învățați să înotați ?

— Nu. Înotăm ca să învățăm. La noi toate sînt ciudate. Uite, vezi corabia aceea în zare ?

— O văd, spuse Liana.

— Eu n-o văd, spuse meduza. Dar vezi pescărușul acela care zboară ?

— Îl văd, spuse Liana.

— Eu nici măcar nu-l zăresc, spuse meduza. Nu-i așa că-i ciudat ?

— Foarte, recunoscu Liana.

Cînd se făcu ora zece meduza întrebă dacă e ora zece și Liana îi răspunse că e ora zece.

— Asta înseamnă că recreația mare s-a terminat și trebuie să te părăsesc. La revedere, Liana. Pot să vin și mîine la tine ?

— Sigur. Să vii în fiecare zi !

Și meduza veni în fiecare zi, în afară de o joi cînd, nu se știe de ce nu putu veni, și nenorocirea e că nici n-o să se știe vreodată.

Între timp, Liana se bronză atît cît își dori și ajunse ca o ciocolată amăruie. Pe meduză n-o uită și-i scrise de cîteva ori pe adresa : „Meduzei din clasa întîia B, Marea Neagră, Mamaia, Post-restant !"

IEDUL CU TREI CAPRE

Povestea asta nu s-a întîmplat chiar pe vremea cînd se potcoveau puricii, ci mult mai aproape, cînd puricii au devenit tare nesuferiți — iar eu, copii, vă doresc să n-aveți de-a face cu ei...

...Cică nu departe de casa caprei cu trei iezi își avea casa un ied cu trei capre. Era un ied ca toți iezii : nici mai mare, nici mai mic, nici mai frumos, nici mai urît. Cum s-ar spune : nici prea-prea, nici foarte-foarte. Numai că el în loc de o capră avea trei : o capră-mamă, o capră-mătușă și o capră-bunică.

Grozav de bine o mai ducea iedul !

Maică-măiculiță, ce mai trai !

Dimineața, nici nu apuca bine să deschidă ochii că și începea să poruncească :

— Capră-mamă !

— Spune, fiul meu iubit !

— Îmbracă-mă ! Nu pot singur...

Capra-mamă nu aștepta să-i spună de două ori. Se apleca să-i caute opincile sub pat, se urca pe dulap, să-i găsească nădragii și se băga după cuptor, să-i afle cămeșuica.

Capra-mamă îi aduna toate straiele și se căznea să-l îmbrace ; îi lega opincile — oh ! îi trăgea nădragii și cămeșuica — vai ! să-i înfășure brîul — uf !

Cînd se vedea îmbrăcat, iedul iarăși poruncea :

— Mătușă-capră !

— Spune, nepoțelul meu drag !

— Ospătează-mă ! Nu pot singur...

Fără să mai zăbovească, mătușa-capră se repezea în bucătărie, turna într-o ulcică lapte dulce și așeza într-o strachină mămăliguță caldă. Apoi punea ulcica și strachina pe un ștergar și le aducea fuguța la patul iedului. Și rupea mătușa-capră din mămăliguță și îndesa în gura iedului ! Și ține-i mătușă-capră ulcica la gură, să soarbă iedul laptele. Și uite așa, pînă isprăvea iedul toată mămăliguța din strachină și tot laptele din ulcică. Ba, îi mai aducea mătușa-capră și cîte o plăcintă, că era meșteră la copt, iar iedul mare meșter la înghițit...

Zburda iedul toată ziulica pe afară, iar seara cînd se întorcea acasă, se întindea pe pat și poruncea :

— Capră-bunică !

— Spune, nepoțelul meu scump !

— Adoarme-mă ! Nu pot singur...

Cît ai clipi, capra-bunică venea lîngă ied și se pornea să-i cînte și să-l legene. Hei — așa trai ca al iedului mai zic și eu !

— Capră-mamă, îmbracă-mă !

— Mătușă-capră, ospătează-mă !

— Capră-bunică, adoarme-mă ! Nu pot singur !

Și capra-mamă, și mătușa-capră, și capra-bunică lăsau toate treburile și veneau fără zăbavă la porunca iedului.

Lăsa capra-mamă rufele în albie, abia avea răgaz să-şi usuce mîinile, dar venea într-un suflet să-l îmbrace pe ied. Lăsa mătuşa-capră cămaşa necîrpită, în grabă se înţepa la deget, dar alerga să-l ospăteze pe ied ! Lăsa capra-bunică andrelele, scăpa în fugă ochelarii şi le spărgea lentilele, dar nu întîrzia să-l adoarmă şi să-l legene pe ied !

— Capră-bunică, adoarme-mă !

— Mătuşă-capră, ospătează-mă !

— Carpă-mamă, îmbracă-mă ! Nu pot singur !

Aşa viaţă, să tot trăieşti o sută de ani şi încă ai zice că n-ai trăit destul !

Dar într-o seară, după ce capra-bunică îl adormi pe ied, bătu în poartă vecina lor, capra cu trei iezi.

— Scumpele mele surate, zise ea caprei-mamă, mătuşei-capră şi caprei-bunici, după ce trecu pragul, am intrat cu o mare rugăminte în casa domniilor voastre. Mîine seară mi se însoară iedul cel mare. Tare aş vrea să-i pregătesc un ospăţ să i se ducă vestea. Mă rog domniilor voastre, fiţi bune şi poftiţi la mine să-mi ajutaţi la înfăşuratul sărmăluţelor, la împletitul colacilor, ori la ce-o mai fi de trebuinţă. O să vă mulţumesc şi o să vă răsplătesc, aşezîndu-vă în capul mesei, ca pe cei mai de seamă oaspeţi. Vă învoiţi ?

— Se poate să nu ne învoim ? Mîine în zori sîntem la dumneata, surato ! Te ajutăm cu dragă inimă, îi răspunse capra-mamă. Cît priveşte răsplata, de-o să ne aşezi în capul mesei cinstea ne-o fi prea mare şi noi îţi cerem să nu-ţi baţi capul cu ea.

A doua zi, în zori, pe la ceasul cînd soarele încă îşi mai freacă ochii de somn, plecară cele trei capre ale iedului la vecina capră cu trei iezi.

După vreo două-trei ceasuri se trezi şi iedul.

Şi aşa cum îi era obiceiul, strigă :

— Capră-mamă, îmbracă-mă !

Dar nu veni nimeni să-l îmbrace. Capra-mamă, precum se ştie, era plecată. Atunci iedul începu să se tăvălească prin pat şi să urle ca vai de lume :

— Îmbracă-mă ! Îmbracă-mă ! Îmbracă-mă ! Nu pot singur !

Vulpea tocmai trecea pe acolo şi auzind urletele iedului, curioasă din fire, băgă capul pe geam ca să afle ce se întîmplă. Numai că, pe lîngă că era curioasă, vulpea asta mai era pe deasupra şi tare hoaţă. Fura de stingea !

— Nu mai striga atîţa, iedule, îi vorbi ea mieros. Dacă nu poţi să te îmbraci singur, te ajut eu... Aruncă-mi hainele şi numaidecît te îmbrac !

Bucuros, iedul îi azvîrli nădragii şi cămeşuica. Una cîte una, vulpea le prinse, le vîrî într-un sac şi... pe-aci ţi-e drumul !

Mare amărăciune îl cuprinse pe ied şi multe lacrimi grele vărsă. Dar tot plîngînd şi văicărindu-se, îl apucă foamea. Atunci strigă :

— Mătuşă-capră, ospătează-mă !

Dar nimeni nu veni să-l ospăteze. Şi mătuşa-capră, precum se ştie, era plecată.

Se porni iar iedul să se tăvălească şi să urle :

— Ospătează-mă ! Ospătează-mă ! Ospătează-mă ! Nu pot singur !

Cînd țipa el așa, trecu pe acolo ursul. Eu, copii, am văzut mulți urși în viața mea, unii mai mari, alții mai mici, alții... de ciocolată; dar mîncăcios ca ursul ăsta n-am mai văzut. Mînca de rupea !

— Nu mai striga atîta, ieduțule, îl potoli ursul. Mai bine spune-mi unde e mîncarea, ca să te ajut eu... Te ospătez pe cinste !

De bună seamă că iedul îi spuse. Și intră ursul în bucătărie și începu să înfulece cît șapte. Înfulecă toată mămăliga, sorbi și ultimul strop de lapte, ba de lacom ce era înghiți și ceaunul și făcălețul.

De-abia acum se puse iedul și mai vîrtos pe plîns. Și plîngi, și plîngi. Răsuna casa de zbieretele lui ! (Voi, copii, pun rămășag, oricît ați încerca, nu l-ați putea întrece, dar mai bine nu încercați !) Toată lumea însă știe că după plîns ți se face somn.

Strigă iedul :

— Capră-bunică, adoarme-mă !

Dar nimeni nu veni să-l adoarmă — căci și capra-bunică, precum se știe, era plecată.

Și din nou începu iedul să se tăvălească și să urle.

— Adoarme-mă ! Adoarme-mă ! Adoarme-mă ! Nu pot singur ! !

Lupul tocmai ieșise la plimbare. Se afla nu departe și-l auzi.

— Nu mai striga atîta, ieduțule, glăsui răgușit lupul. Lasă că vin eu să te adorm...

Intră lupul în casă, se așeză lîngă ied, legănîndu-l și cîntîndu-i :

„Nani nani, nani,

am să-l mănînc
pe iedul cel răsfățat,
răzgîiat și alintat,
nani, nani, nani..."

Iedul se înspăimîntă — și nici eu nu pot să vă spun de unde mai găsi putere să se smulgă de lîngă lup și s-o rupă la fugă încotro vedea cu ochii.

Se înapoie acasă gol, flămînd și ostenit abia spre seară. Și cum intră pe ușă, zise :

— Capră-mamă, mătușă-capră, capră-bunică, am să vă povestesc tot ce mi s-a întîmplat, dar mai întîi să-mi caut niște haine ca să mă îmbrac și apoi să mănînc ceva, că tare mi-e foame !

Se îmbrăcă iedul, mîncă ce mai găsi prin oale, dar înainte de a-și începe povestea adormi buștean...

PARCĂ ÎȚI MAI RĂMÎNE CEVA...

Se poate întîmpla oricui. Oricine se poate lovi sau înțepa la un deget.

Doare un pic și trece.

Mai neplăcut este că un ceas, două, ori o zi, două, îți vine mereu să ții degetul în sus. Un ceas, două, ori o zi, două, parcă mereu ai vrea să arăți ceva cu degetul acela.

Vine la tine Violeta și te întreabă :

— Ce ?

Te uiți la ea și nu înțelegi nimic.

— Ce să văd ? spune Violeta.

— Cum, ce să vezi ?

— Ce-mi arăți cu degetul ?

— Nu-ți arăt nimic.

— Atunci de ce îl ții așa ?

— Nu-l țin eu. Stă singur.

— Vrei să țin și eu un deget așa ?

— N-ai decît.

— Crezi că e mare lucru să ții un deget în sus ?

— Cine a spus că-i mare lucru ?

— Văd că te făleşti cu el.

Ce să-i răspunzi ? Ce poți să-i mai răspunzi ? Cu Violeta asta n-o scoți la capăt. E destul să ții un deget în

sus ca să vrea și ea să țină un deget în sus, ori ca să-ți arunce în față că te făleşti cu degetul tău ținut în sus.

Te duci la mama și o rogi să-ți bandajeze degetul.

— Te doare ? se sperie mama.

— Nu.

— Nu-i nevoie atunci să-l bandajez. Nu curge nici sînge. Nu-i nevoie.

— Îmi vine mereu să-l țin în sus.

— Foarte bine. Ține-l în sus și nu mă mai plictisi, vezi că am destulă treabă.

— Pot să mi-l bandajez singur ?

— Fă ce vrei, numai nu întoarce casa cu dosul în sus. Abia am strîns după tine.

Intri în baie, deschizi dulăpiorul alb și găsești un bandaj. Începi să-l răsucești pe deget, dar nu merge. Cu o singură mînă nu merge.

Te duci cu bandajul la mama.

— Nu pot singur.

— N-am timp de fleacuri, spune mama.

— Te rog să mă ajuți numai un pic.

Pînă la urmă îți leagă degetul. Face la sfîrșit chiar și o funduliță. Dar ca să ajungi să vezi și fundulița făcută, trebuie să asculți în tăcere niște lucruri care numai plăcute nu-s.

— Mereu mă sîcîi cu cîte ceva, spune mama ; ai jucării, ai creioane, mai spune mama, poți să te duci afară să te joci cu copiii, spune mai departe mama, dar tu nu mă lași să-mi văd de treburi, spune și spune mama și tu taci, trebuie să taci, că altfel rămîi fără deget bandajat. Cine a mai văzut joacă cu bandaje, spune mama, îți trec

prin minte tot felul de năzdrăvănii, spune mai departe mama, numai taică-tu e de vină că-ţi caută în coarne, spune şi spune mama şi tu taci, că altfel rămîi fără deget bandajat.

Dar totul are un sfîrşit, mama face fundiţa, tu spui mulţumesc, mama se preface că nu te-a auzit şi nu-ţi răspunde „pentru puţin". Ieşi din bucătărie cu degetul bandajat. Eh ! Altă viaţă !

Suni la tanti Maria de la parter. Nici nu apuci să deschizi gura că ţi-a şi văzut degetul bandajat.

— Vai de mine, ce-ai păţit ?

— Nimic.

— Te doare tare ?

— Nu.

— Las' că-ţi trece. Intră să mănînci o dulceaţă de vişine.

Mănînci dulceaţa, dar oricum ai ţine degetul bandajat, nu se poate să nu intre puţin în farfurioară. Nu-i nimic. Aşa e chiar mai interesant.

Pe scară, după ce pleci de la tanti Maria, te întîlneşti cu nenea Manole.

— Ce-ai la deget ?

— Un bandaj.

— Asta se vede. Cu ce te-ai tăiat ?

— Nu m-am tăiat.

— Totuşi văd că-ţi curge sînge. A străbătut prin bandaj.

— Nu-i sînge. E un pic de dulceaţă de vişine.

— Parcă mi-ai cerut nu ştiu cînd nişte bile.

— Ţi-am cerut, dar nu mi le-ai mai dat, nene Manole.

— Hai să ţi le dau acum.

Ieşi de la nenea Manole cu un pumn de bile şi suni la tanti Lia. Tanti Lia nu vede prea bine, poartă ochelari, dar tot nu vede prea bine, aşa că te întreabă de ce ai sunat.

— Uite ce am !

Tanti Lia se apleacă şi vede bilele.

— Sînt frumoase, spune, dar acum am treabă, vino după masă ca să vezi papagalii.

Şi vrea să închidă uşa.

Vrea să închidă uşa, dar nu poate pentru că tu eşti în uşă.

— Nu de bile vorbeam. Am un deget bandajat !

Iar se apleacă tanti Lia şi acum vede şi degetul bandajat.

— Vai, ce-i cu degetul tău ?

— M-am lovit.

— Hai să te joci cu papagalii.

Poţi să refuzi ? Cum să refuzi cînd pentru papagali ai venit ?

Un papagal e galben cu verde şi se numeşte Coco. Alt papagal e galben cu verde şi cu puţin albastru la gît şi se numeşte Moco. Unul stă într-un colţ al coliviei şi ţine un ochi închis, altul ciuguleşte o coajă de măr. Încerci să bagi degetul bandajat printre sîrmele coliviei ca să atingi coada lui Moco, dar degetul nu intră. Noroc că omul are zece degete. ! Pe urmă îi înveţi pe Coco şi pe Moco să vorbească. Cauţi un cuvînt caraghios, de pildă conopidă, sau galoş, sau ostropel şi îl repeţi de un milion de ori. Coco şi Moco îl învaţă. Aşa spune tanti Lia.

Coco și Moco tac. Învață în tăcere. Niciodată nu spun ce-au învățat.

Pe urmă te întorci acasă și scoți bandajul. Nu-ți mai vine să ții degetul în sus. Uiți chiar că ai avut un deget la care te-ai lovit. Te joci cu bilele, te gîndești la papagali și simți în gură un gust dulce-acrișor de vișine.

Asta-i tot ?

Nu. Parcă nu.

Parcă îți mai rămîne ceva de la degetul lovit. Foarte greu de spus. De fapt nici nu se poate spune. Sau, se poate spune numai altfel. De pildă așa : tare ar fi greu să trăiești undeva, într-o căsuță din mijlocul unei păduri, și nimeni să nu fie pe aproape, și nimeni să nu te întrebe nimic și nimeni să nu vadă la tine nimic...

Pe unde trecea, pe oriunde trecea — hi, hi, ho, ho, ha, ha ! — fetița rîdea, hi, hi ! fetița rîdea, ho, ho ! fetița rîdea, ha, ha ! de parcă spunea : „Rîd mereu și rîd întruna, că de rîsul meu aluna se îngrașă, se mărește, crește și iar crește, pîn-ajunge cît e luna. Pot să rîd o zi și-o noapte, și trei zile, și nopți șapte, că de rîs, sus, luna crapă, cade bîldîbîc în apă, precum cade-o muscă-n lapte !“ Pe unde trecea, pe oriunde trecea — hi, hi ! ho, ho ! ha, ha ! — fetița rîdea.

Și iată că trecu, și iată că trecu fetița pe lîngă un băiat. (Aici rimele mi s-au terminat, dar nu-i nici un păcat !) Băiatul tocmai se gîndea că dacă doi pisoi și cu doi pisoi fac patru pisoi, de ce doi elefanți și cu doi elefanți (care sînt mult mai mari) fac tot patru elefanți ? ! Era o problemă complicată și băiatul se gîndea foarte tare la ea, astfel că nu văzu ghețușul de pe trotuar, alunecă și căzu. Căzu și se juli la un genunchi.

Văzîndu-l, fetița rîse : hi ! hi ! fetița rîse : ho, ho ! fetița rîse : ha, ha !

Băiatul se ridică, nu țipă, nu se văicări, nu plînse — și asta plăcu tuturor.

— Pe cuvîntul meu de arici, spuse ariciul, că băiatu ăsta îmi place foarte mult. Trebuie să-mi notez în agend ca să-i aduc ciuperci !!

— Sînt o veveriță umblată, spuse veverița, am fo și în Pădurea adormită, m-am suit și în brazi, de Anu nou, am cunoscut mulți băieți, dar ăsta îmi place foart foarte mult. Secretara mea va avea grijă să-i trimit niște alune !

— Sînt un iepure bătrîn, spuse iepurele bătrîn, a sute de nepoți și nepoate, am văzut fel de fel de morcov și de vînători, mă pricep, printre altele, și la băieți, da ăsta mi se pare un băiat și jumătate. Telefonez urgen să i se aducă un coțor de varză.

— Vă mulțumesc tuturor, le răspunse băiatul, da ciupercile nu-mi plac, alunele mi-au rupt un dinte, ia varză avem și acasă. Eu vă rog doar atît : să-mi spuneț de ce a rîs fetița cînd m-a văzut căzînd ?

— Sînt un arici înțelept, spuse ariciul, am scris și carte despre țepi, țepușe și țepoaie, am fost numit pro fesor titular la catedra de ghinde verzi, de la facultate de ghinde coapte, dar asta nu știu. Să mă tai și nu știu de ce a rîs fetița !

— Nici eu, veverița, spuse veverița, habar n-am. Știu de ce ursul n-are coadă, știu de ce nu cîntă bursucul, dar nu știu de ce a rîs fetița cînd te-a văzut căzînd !

— Eu, iepurele, spuse iepurele, nu știu nici atît. Întreabă-mă cine e campion mondial la 100 metri plat, întreabă-mă cîte foi are un trifoi cu patru foi, întreabă-mă, orice — dar de ce a rîs fetița, cînd te-a văzut căzînd, nu pot să-ți răspund !

Noroc că trecu pe acolo o broască țestoasă.

— Știu eu, spuse broasca țestoasă, știu eu de ce a rîs fetița cînd te-a văzut căzînd.

Dar nu se opri să spună ce știe. Plecă mai departe, așa cum pleacă broaștele țestoase : lipa-lipa, lipa-lipa, fără grabă, fără treabă.

O VESTE MARE DESPRE UN BĂIAT MIC

Vestea cea mare făcu într-o clipă ocolul pămîntului ! Nu trecură nici cinci minute de la aflarea veştii, că auzirăm ciocănituri în uşă.

— Cine e ?

— Eu, Iepuraşul-urechi-lungi-dar-la-fugă-nu-l-ajungi! Aici stă băieţelul Alexandru ?

— Aici. Poftim, intră !

Iepuraşul-urechi-lungi-dar-la-fugă-nu-l-ajungi aduse un buchet mare de flori şi zise :

— Am auzit şi eu vestea cea mare şi am venit să-l felicit pe Alexandru. Strînse cu lăbuţa mîna lui Alexandru şi o scutură de cîteva ori. Să trăieşti, băiete ! Aşa îmi placi !

Dar nu plecă bine Iepuraşul-urechi-lungi-dar-la-fugă-nu-l-ajungi că auzirăm soneria.

Alergarăm la uşă. Cine credeţi că venise, ducînd în spate un brăduţ ? Nimeni altul decît Ariciul-ţepi-o-mie-dă-mi-unul-şi-mie !

— Aici stă băieţelul Alexandru ?

— Aici. Poftim, intră !

Ariciul-ţepi-o-mie-dă-mi-unul-şi-mie intră şi zise :

— Am auzit şi eu vestea cea mare şi m-am grăbit să vin. Îl îmbrăţişă pe Alexandru şi-l sărută pe amîndoi obrajii : Bravo, băiete ! Să creşti mare ! Ţi-am adus şi ur brăduţ, să-l împodobeşti de Anul nou.

Dar abia ieşi Ariciul-ţepi-o-mie-dă-mi-unul-şi-mie că auzirăm telefonul : ţîrrr ! ţîrrr !

La telefon, o voce groasă şi răguşită :

— Alo ! Casa în care locuieşte băieţelul Alexandru ?

— Da !

— Aici e Ursul-labă-lată-cine-a-simţit-o-nu-mai-vrea-o-dată ! Alexandru e acasă ?

— Da.

— Daţi-mi-l la telefon !

Alexandru puse telefonul la ureche şi auzi :

— Noroc, băiete ! Am aflat şi eu vestea cea mare. Am nişte treburi şi n-am putut veni, aşa că m-am gîndit să-ţi telefonez. Bravo ! Dă-i înainte, aşa ! Am s-o pun pe Ursoaica-gospodină-mare-face-colţunaşi-şi-vărzare să-ţi coacă o plăcintă pe cinste...

Dar nu termină bine Alexandru de vorbit la telefon, că veni Poştaşul-iute-aduce-răvaşul cu o tolbă plină de scrisori, cărţi poştale, ilustrate şi telegrame.

O scrisoare venea tocmai din Africa şi suna aşa :

„Sînt foarte bucuros de ce am auzit. Te salut cu prietenie şi-ţi trimit cu primul vapor zece portocale şi una pe deasupra."

Şi iscălea : „Un-pui-de-crocodil-care-face-baie-în-Nil".

O carte poştală ilustrată înfăţişa un gheţar.

Pe spatele ei scria :

„Salutări de la Polul Nord. Am aflat vestea cea mare și-ți strîng mîna. Vei primi de la mine un butoi cu înghețată de vanilie".

Și semna : „Ursul-alb-ca-smîntîna-se-dă-pe-gheață toată-săptămîna".

O telegramă era trimisă din Asia cea îndepărtată :

„Să fii sănătos. Stop ! Sînt mîndru de tine. Stop ! Aș vrea ca și puii mei să facă așa. Stop ! Îți trimit orez, să-l mănînci cu lapte. Stop !"

Semnat : „Elefantul-cît-o-casă-dar-mie-nu-mi-pasă".

Dar nu apucă bine să plece Poștașul-iute-aduce-răvașul că intră pe fereastra deschisă Porumbelul-călător-cu-un-plic-legat-de-picior.

Desfăcurăm plicul și înăuntru ce era ?

„Să fii vesel și să trăiești o sută de ani, îți urează Zebra-cu-picioare-lungi-și-cu-pijama-în-dungi."

P.S. : Îți trimit o ciocolată, s-o mănînci sănătos."

Dar, cum zbură Porumbelul-călător-cu-un-plic-legat-de-picior, auzirăm la radio :

— „Atențiune, băiețelul Alexandru din București ! Atențiune ! Vorbește Australia ! Vorbește Australia ! Cangurii-cu-mic-cu-mare-n-au-un-ban-în-buzunare te felicită cu căldură și-ți dăruiesc două gheme de lînă, să-ți împletească bunica o flanea și mănuși — ca să-ți țină cald la săniuș. Atențiune ! A vorbit Australia ! A vorbit Australia !"

Toată lume știa, toată lumea aflase de vestea cea mare !

Numai leneșul Motan-blană-moale-nu-face-două-parale dormise după sobă, la căldurică, și nu aflase nimic.

Auzind larma și chiotele de bucurie din casă, se întinse, căscă, se scărpină după ureche și scoțînd botul de după sobă, întrebă :

— Dar ce se întîmplă ? Ce se întîmplă ?

— Cum ? Nu știi ? se miră un Șoricel-lasă-l-să-trăiască-și-el ! Alexandru s-a încălțat azi pentru prima oară singur. Fără ajutorul nimănui... Și fără să greșească. Cu gheata stîngă pe piciorul stîng. Și cu gheata dreaptă pe piciorul drept. Asta-i tot !

CASTANA DIN POVESTE

Astă toamnă, într-o dimineață, am plecat de acasă supărat. Băiatul meu cel mic rupsese o filă dintr-o carte, o făcuse ghemotoc și începuse să se joace cu el. Cîteva clipe după ce am ieșit pe poartă, în urma mea, din castanul nostru a căzut o castană. A căzut pentru că îi venise vremea să cadă și nu cum ar putea unii să creadă, pentru că s-a cățărat în castan iar de acolo a alunecat și a căzut. Nu. Castana nu și-a julit genunchii și nu și-a rupt pantalonii. Ajungînd pe pămînt, ea s-a întrebat doar ce era firesc să se întrebe :

— Ce-o să se întîmple cu mine, aici, pe pămînt ? Nu cunosc pe nimeni. N-am nici un prieten și fără prieteni e tare greu să trăiești ! Apoi, nu pot să stau așa, fără să fac nimic...

— Da... ai dreptate. Așa nu se poate ! îi răspunse cineva.

— Poftim ? ! se miră castana. Cu cine am onoarea să vorbesc ?

— Cu mine ! Îmi dai voie să mă prezint : Sînt ghemotoc. Un ghemotoc de hîrtie !

— Încîntată... Și tu de unde ai căzut ? Din ce copac ?

Deși așa cum se vedea — era tare necăjit, ghemotocul rîse :

— A ! Eu nu cresc în copac. N-am căzut. Am fost aruncat !

— Aruncat ? Interesant... zise castana. Și de unde ai fost aruncat ?

— De la o fereastră. Și adăugă : N-aș vrea să crezi că mă laud, dar n-am fost dintotdeauna un ghemotoc oarecare...

— Îmi închipui, îmi închipui... se grăbi să-l întrerupă castana. La început ai fost o sămînță de ghemotoc...

Ghemotocul rîse iar, deși — așa cum s-a văzut — nu avusese cînd să-i treacă necazul :

— A, nu... La început am fost o filă dintr-o carte. O carte foarte interesantă. Dar fila a fost ruptă și... Eh, mai bine să nu mai vorbim... Sînt în felul meu un înțelept. Știu multe, cunosc multe...

— Ce bine ! se bucură castana. Înseamnă că tu ai putea să-mi fii prieten, ai putea să-mi dai un sfat...

— Bucuros. Ce anume ai vrea să afli de la mine ?

— Nu pot să stau așa, fără să fac nimic. Ce sfat îmi dai ?

— Dar ce știi să faci ?

Castana răspunse repede :

— Cînd am căzut din castan, am făcut „pac !“ Se pare că, deocamdată, asta știu să fac : „pac !“

— „Pac !“ repetă ghemotocul. „Pac !“, după cîte știu, face pușca. Pe vremea cînd eram o filă dintr-o carte, cartea a fost împrumutată unuia care pleca adeseori la vînătoare și avea o pușcă. Iar pușca, țin minte, făcea „pac !“ Dacă și tu știi să faci „pac !“ cred că ar fi bine să te întovărășesc la vînător și să-l rogi să te ia la vînătoare...

— Da, zise castana. Ar fi bine. Întovărășește-mă !

Ieșiră din curte, o luară la dreapta, apoi la stînga — și nu mai țin minte dacă pe urmă o luară din nou la dreapta sau din nou la stînga. Important este că nimeriră casa vînătorului.

— Uite, aici stă, spuse ghemotocul. Sună la ușă și... seară bună ! Castana sună și după cîteva clipe îi deschise un ogar ușa.

— Dumneavoastră sînteți vînătorul ? întrebă castana.

— Nu, e o mică neînțelegere. Eu sînt cîinele lui de vînătoare... Vînătorul nu e acasă. Puteți însă să-mi spuneți mie ce doriți...

— Știți... începu castana... eu sînt o castană ! Am căzut din castan și, cînd am căzut, am făcut „pac !“

— Ca pușca ! zise ogarul.

— Întocmai ! Și cum nu vreau să stau de pomană, v-aș întovărăși cu bucurie la vînătoare... Ce părere aveți ?

— Îmi pare rău, îmi pare foarte rău, dar nu cred că

o să puteți. M-am cam pripit. Dumneavoastră nu știți să faceți „pac !“ ca pușca. Poate n-ați auzit bine...

— Poate... răspunse castana. Știu și eu ? Mi s-a părut că am auzit bine : „Pac !“

— Eu, zise ogarul, am auzul foarte bun, dar și mie mi se întîmplă să mă mai înșel cîteodată... Pușcă, vă repet, nu puteți fi... Mai gîndiți-vă, mai încercați în altă parte...

Și ușa se închise. (Eram gata-gata să scriu că se închise în nasul castanei.)

— Ei ? Ce-ai făcut ? o întrebă ghemotocul.

— Nimic... Mi se pare că m-am înșelat. Cînd am căzut din castan, n-am făcut „pac !“

— Dar cum altfel ?

— Nu-mi dau seama...

— Poate ai făcut „boc !“

— „Boc ?“ se gîndi castana. Se poate să fi făcut „boc !“... Dacă e așa, ce sfat îmi dai ?

— „Boc !“, după cîte știu, face ciocanul fierarului. Pe vremea cînd eram o filă dintr-o carte, cartea a fost împrumutată și unui fierar. El avea un ciocan care, țin minte, făcea „boc !“ Dacă și tu știi să faci „boc !“, cred că ar fi bine să-l rogi pe fierar să te ia în atelier...

— Da, zise castana. Ar fi bine. Întovărășește-mă !

Și plecară spre casa fierarului. O găsiră îndată. Castana bătu la ușă și un papagal îi răspunse :

— Cine e acolo ? Cine e acolo ?

— Dumneavoastră sînteţi fierarul ? întrebă castana.

— Eu, fierar ? Ha ! Ha ! Eu sînt un papagal. Dar tu cine eşti ? Tu cine eşti ?

— Sînt o castană. Am căzut din castan şi cînd am căzut am făcut : „boc !"

— Ca ciocanul ! Ca ciocanul ! zise papagalul.

— Întocmai ! De asta am şi venit : am venit să-l rog pe fierar să mă ia şi pe mine în atelier.

— Nu se poate ! Nu se poate ! Tu nu ştii să faci „boc !" ca ciocanul. Poate n-ai auzit bine.

— Poate... răspunse castana. Ştiu şi eu ?...

— Şi mie, mai zise papagalul, mi se întîmplă cîteodată să mă înşel şi să pocesc cîte un cuvînt. Mai gîndeşte-te ! Mai încearcă în altă parte ! În altă parte !

Şi, cînd mai tîrziu o întrebă din nou ghemotocul :

— Ei ? Ce-ai făcut ? castana răspunse :

— Nimic. Cred că iarăşi m-am înşelat. Cînd am căzut, n-am făcut „boc !"...

— Dar cum ?

— Habar n-am...

— Poate ai făcut : „toc !"

— „Toc ?" Nu ştia ce să mai creadă castana. Se poate să fi făcut „toc" ? Dacă e aşa ce sfat îmi dai ?

— „Toc", după cîte ştiu, fac tocurile ghetelor atunci cînd merg. Dar „toc" se mai numeşte şi unealta care la vîrf are peniţă şi cu care povestitorii scriu poveşti.

Adresa cizmarului n-o ştiu. Ştiu însă adresa povestitorului. De la fereastra lui am căzut eu. Băiatul lui cel mic, pe vremea cînd eram o filă, m-a rupt din carte, m-a făcut ghemotoc şi a început să mă arunce prin casă. Cred că ar fi bine să te întovărăşesc la povestitor şi să-l rogi să scrie şi despre tine poveşti.

— Da, zise castana. Ar fi bine. Întovărăşeşte-mă !

Şi uite aşa, a ajuns castana la mine. De data asta a intrat cu ea şi ghemotocul. N-a mai aşteptat-o afară. Eu însă nu eram acasă. L-a întrebat pe băiatul meu cel mic.

— Tata nu-i acasă, le-a spus el. E la grădiniţă !

— Curios... rosti ghemotocul. Firesc ar fi ca tu să fii la grădiniţă şi tata acasă.

— La noi, acum e invers. Eu stau acasă, pentru că sînt răcit, şi tata s-a dus la grădiniţă ca s-o anunţe pe tovarăşa educatoare...

— Aha ! se dumeri ghemotocul.

— Dar ce doriţi ? întrebă băiatul.

— Eu, vorbi castana, am căzut din castan şi cînd am căzut, am crezut că am făcut „pac !", apoi „boc !", dar pînă la urmă se pare că am făcut „toc !"...

— Toc ? Cu tocul scrie tata poveşti !

— Întocmai ! Am venit să-l rog să scrie şi despre mine poveşti...

— A, nu, clătină din cap băiatul, asta nu se poate. Tu n-ai peniţă şi nici n-ai încăpea în călimară. Poate că atunci cînd ai căzut ai spus altceva...

— Tot ce se poate... răspunse castana. Dar ce altceva puteam să spun ?

— Eu, se gîndi băiatul, cînd cad spun : „eh, lasă că trece !“ dar nu cred că tu ai spus așa...

— Nu, intră în vorbă ghemotocul. N-a spus așa. A spus ceva care seamănă cu „pac !“, cu „boc !“, cu „toc !“...

Băiatul se uită mai atent la ghemotoc și-l întrebă :

— Dar tu cine ești ? Parcă te-am mai văzut !

— Mă cunoști chiar bine, zise morocănos ghemotocul. Sînt fila pe care ai rupt-o din carte. Tu m-ai făcut ghemotoc și ai început să mă arunci ca pe o minge.

— Am vrut să mă joc cu ceva... îl văzu băiatul supărat și încercă să se scuze.

— Cărțile nu sînt făcute pentru joacă ! zise tăios ghemotocul. Cărțile sînt făcute ca să fie citite !

— Atunci o să te iau, o să te îndrept și o să te lipesc la loc, în carte... căută băiatul să-l îmbuneze.

— Mulțumesc. Mi-ai face un mare serviciu ! zise ghemotocul cu un glas ceva mai blînd.

Băiatul luă ghemotocul, îl îndreptă și cu gumarabică lipi fila acolo unde trebuia, în carte. Era bucuros, dar în același timp și nițel necăjit.

— Acum, zise el, nu mai am cu ce să mă joc !

— Cum ai spus ? îl auzi castana. Ai spus „joc“ ?

— Da...

— Oare nu s-ar putea ca...

— Ba da ! Ba da ! îi luă vorba fila din carte, care fu-

sese un ghemotoc. Aici rămîi, castano ! Aici trebuia să te aduc de la început... Cînd ai căzut, n-ai spus nici „pac !“, nici „boc !“, nici „toc !“ Cum de nu m-am gîndit ! Ai spus așa cum spune orice castană care cade într-o curte cu copii. Ai spus „joc !“

Așa s-a făcut că, atunci cînd am venit acasă, am găsit cartea întreagă și la locul ei, iar pe băiat jucîndu-se cu o castană !

— Dacă s-a spart, s-a spart, spuse Ducu.

— Văd că nici nu-ţi pasă, spuse băiatul care mesteca gumă. Poate că tatăl tău e bancher.

— Ce înseamnă bancher ? întrebă Ducu.

— Un domn gras, spuse băiatul care mesteca gumă. Un domn gras care are bani mulţi.

— Tata e maistru, spuse Ducu şi nu-i deloc gras. E tocmai aşa cum trebuie să fie un tată.

— Te bate ?

— La ce ?

— Te-am întrebat dacă te bate.

— Cînd jucăm Peter cel negru, nu mă bate. La loto o bate chiar şi pe tanti Minodora.

— Te-am întrebat dacă te bate, aşa : pac, pac...

— Păi, tata e de zece ori mai puternic decît mine !

— Şi nu te bate ?

— N-auzi că-i de zece ori mai puternic decît mine ? Ce, eu îl bat pe Dănuţ ?

— Cine-i Dănuţ ăsta ?

— Dănuţ ăsta e un băieţel. Are doi dinţi. Unul sus şi altul jos.

— Aha, făcu băiatul care mesteca gumă. De aceea.

— Ce ? întrebă Ducu.

— De aceea nu-ţi pasă. Pentru că tatăl tău nu te bate. Dar acuma tot o să-ţi tragă vreo două.

— De ce ?

— Pentru că ai spart sticla cu ulei. Ce-o să spui acasă ?

— O să spun că s-a spart. M-am împiedicat şi am căzut. Doar erai aici şi ai văzut şi tu.

— Dacă spui asta, capeţi imediat vreo două.

— Dar chiar aşa s-a întîmplat. M-am împiedicat de piatra asta şi am căzut.

— Trebuie să spui altceva, dacă nu vrei să o încasezi. Piatra şi căzutul n-ajută. Uite, întreabă-l şi pe el.

El era un alt băiat, un băiat care avea o bilă albastră şi care se uita la Ducu şi la băiatul ce mesteca gumă fără să spună nimic. Nici acum băiatul cu bila albastră nu spuse nimic.

— De unde ai luat bila ? îl întrebă Ducu.

— De bilă îţi arde ţie ? se supără băiatul care mesteca gumă.

— E frumoasă, spuse Ducu.

— Treaba ta. Eu vreau să te ajut.

— Sticla nu mai poţi s-o faci la loc, spuse Ducu.

— Dar pot să te învăţ ce să spui acasă !

— Asta pot şi eu, pot şi eu să-l învăţ, vorbi, în sfîrşit, băiatul cu bila albastră. Cel mai bine e să spui că ţi s-au furat banii.

— Cine mi i-a furat ? întrebă Ducu.

— Un hoț. Un hoț care avea un ochi legat cu o cîrpă neagră. Ți-a dat un brînci, tu ai scăpat banii din mînă și el i-a luat și a fugit.

— Povestea asta nu face doi bani, spuse băiatul care mesteca gumă. Trebuie să spui ceva mai frumos.

— Nimic nu-i mai frumos decît că a venit un hoț cu un ochi legat și i-a furat banii, spuse băiatul cu bila albastră. Era un pirat.

— Nu există piraţi în Bucureşti, spuse băiatul care mesteca gumă. Povestea asta nu face doi bani. Aici trebuie un cîine. Un dulău. A ieșit un dulău dintr-o curte, tu te-ai speriat, ai luat-o la fugă și cînd ai ajuns la băcănie, banii nu mai erau în buzunar.

— Dar unde erau ? întrebă Ducu.

— Nu știi. Ți-au căzut. S-au împrăștiat.

— I-a luat dulăul ca să-și cumpere oase, rîse băiatul cu bila albastră. De cînd sînt n-am auzit o poveste mai caraghioasă.

— Caraghios ești tu și cu bila ta albastră, spuse băiatul care mesteca.

— Și mai caraghios ești tu cu guma ta, spuse băiatul cu bila albastră.

Ducu era grăbit. Plecă acasă fără să mai aștepte ca să vadă cine era mai caraghios.

Acasă, intră în bucătărie și spuse :

— Mămico, te rog alege care poveste vrei. Întîia : m-am împiedicat de o piatră, am căzut și am spart sticla cu ulei. A doua : a venit un hoț legat la un ochi și mi-a furat banii. A treia : a ieșit un dulău dintr-o curte, m-am speriat, am luat-o la fugă, și cînd am ajuns la

băcănie, banii nu mai erau în buzunar.

— Ție care îți place mai mult ? întrebă mama.

— Toate sînt caraghioase, spuse Ducu.

— Prima poate că e mai puțin, spuse mama.

— Așa mi se pare și mie.

— Atunci să nu ne mai încurcăm cu celelalte, spuse mama. Te-ai lovit ?

— Un pic.

— Te doare ?

— Nu.

— Atunci du-te și cumpără altă sticlă.

Acolo, pe trotuar, în fața băcăniei, băiatul care mesteca gumă și băiatul cu bila albastră jucau șapte pietre.

— Ei, cum a fost ? îl întrebară amîndoi pe Ducu.

— Mama a ales povestea mea, spuse Ducu. Ale voastre erau prea caraghioase.

FETIȚA CARE L-A LUAT PE „NU“ ÎN BRAȚE

O poveste cît de bună sau cît de proastă este, la urma-urmei, este o îmbinare de cuvinte.

Asta se mai știe !

Dar de unde scot povestitorii cuvintele pe care le înșiruie și fac din ele povești (bune sau proaste) ?

Asta nu se mai știe !

Fiecare cu taina lui. Numai eu nu am taine.

Vă spun ca să știți și voi : cuvintele care îmi trebuiesc pentru povești le scot din călimară. Moi penița în călimară și scot orice cuvînt doresc. Am o călimară încăpătoare. Găzduiește toate cuvintele de care am nevoie. Și uite așa toate bune și la locul lor, pînă într-o zi. Pînă în ziua cînd un cuvînt nu vru să iasă din călimară. Aveam nevoie de el, dar lui puțin îi păsa.

Muiai penița o dată, o muiai de două ori, de trei și de zece ori, dar cuvîntul cu pricina nu se prindea de ea. Trăsei călimara mai aproape, și începui să-l rog :

— Hai, dragă, ce te codești atîta ?

Nimic. Nici un răspuns.

Văzînd că nu iese cu vorbă bună, îi strigai :

— Ieși, sau nu ieși ?

Nimic. Nici un răspuns.

Mă enervai și începui să-l amenințț :

— Să nu te pui, că...

Tot nimic. Tot nici un răspuns.

Furios, mă uitai în călimară ca să-l zăresc pe prăpăditul de cuvînt care îmi făcea viața amară, să înfig penița în el și să-l scot fără să-l mai întreb dacă îi place sau nu. Dar nu-l zării. Cercetai cuvîntul MUNTE, bănuind că s-a pitit printr-o văgăună a lui ; pierdui o groază de vreme răscolind afundurile cuvîntului OCEAN, întrebîndu-l dacă nu l-au văzut, cuvintele PORT, FAR, SUBMARIN și disperat întrebai chiar cuvintele BARCĂ DE SALVARE. Anunțai cuvîntul MILIȚIE și cu lacrimi în ochi telefonai cuvintelor SPITAL DE URGENȚĂ.

Prăpăditul de cuvînt, care îmi făcea viața amară, nu era nicăieri. Nu mai știam ce să fac. Fără el nu mai puteam continua povestea.

Cînd, după ce ciocănii de cîteva ori în sticlă, ieși din călimară cuvîntul POLITEȚE. Mă salută și mă întrebă :

— Te deranjez ?

Apoi ieși cuvîntul HĂRNICIE, îmi îndreptă foile de hîrtie, suflă scrumul de țigară de pe masă, puse sugativa pe o pată de cerneală, luă paharul de apă și-l așeză pe farfurioară, și după el ieși cuvîntul PRIETENIE, care îmi spuse :

— Te văd necăjit. Nu te pot lăsa așa...

Și într-un glas, toate trei cuvintele : POLITEȚE, HĂRNICIE, PRIETENIE continuară :

— Hai, spune-ne ce cauți ?

— Îl caut pe domnul NU. Fără el îmi este peste putință să termin o poveste începută. Am cercetat și am răscolit toată călimara. Domnul NU a dispărut fără urme. Unde să-l mai caut ?

— Unde ? Unde ?

— Bănuiam, ziseră toți într-un glas, cele trei cuvinte, bănuiam că pe el îl cauți. Ei, află că nu-i în călimară. E în altă parte...

— Și... știți cumva unde-i ? întrebai și în aceeași clipă mă și ridicai cu gîndul să-mi iau haina și să plec în căutarea fugarului.

— Stai, stai... mă potoli cuvîntul PRIETENIE.

— Ia loc... mă pofti cuvîntul POLITEȚE.

— Graba uneori strică treaba... mă povățui cuvîntul HĂRNICIE.

Și toate trei în cor :

— E mai puțin simplu decît ți se pare, o să se întoarcă cu greu înapoi. O duce prea bine acolo unde se află... S-a îngrășat, stă toată ziua picior peste picior și poruncește, nu-i mai ajungi nici cu prăjina la nas... Pe NU l-a luat o fetiță în brațe !

— Cum ? mi se păru că auzisem prost. Pe NU l-a luat o fetiță în brațe ? repetai, ca să mă lămuresc.

— Da. Pe NU l-a luat o fetiță în brațe. L-a luat în brațe și nu-i mai dă drumul.

— Dacă, de pildă, vorbi cuvîntul HĂRNICIE, îi spune mama : „Pune masa !“ sau „Adu apă !“ sau „Mătură !“ fetița care l-a luat pe NU în brațe parcă nici n-ar auzi,

ea aude, dar cum să pună masa, cum să aducă apă și cum să măture, dacă are brațele ocupate cu NU ?

— Ori dacă, de pildă, vorbi cuvîntul POLITEȚE, bunica vine de la piață, aducînd două coșuri grele, fetița care l-a luat pe NU în brațe nu-i iese în cale să-i deschidă ușa ; parcă nici n-ar vedea-o. De fapt, ea o vede, dar cum să-i deschidă ușa bunicii, cînd are brațele ocupate cu NU ?

— Ori dacă, de pildă, vorbi cuvîntul PRIETENIE, o colegă o roagă să-i ajute să dezlege o problemă la aritmetică, fetiței care l-a luat pe NU în brațe nici nu-i pasă.

De fapt nu pot să cred că nu-i pasă, dar are brațele ocupate cu NU. Cum să mai ia creionul în mînă și să ajute colegei ?

— Iată de ce, începuseră iarăși să vorbească într-un glas, credem că NU o să se întoarcă cu greu înapoi. O duce prea bine în brațele fetiței. Stă la căldurică, n-are nici o treabă, e alintat și răsfățat. S-a umflat că nici n-o să-l mai recunoști. Mai, mai că, de umflat ce-i, îl poți confunda cu cuvîntul BALON.

— Vă rog, vă rog... ieși din gura călimării cuvîntul BALON. Refuz să fiu confundat cu acest domn... Și plutind cîteva clipe prin cameră cuvîntul BALON mai zise : Refuz ! Refuz cu desăvîrșire ! după care intră la loc în călimară.

— Și totuși ce-i de făcut ? Ce-i de făcut ca să-l aduc pe domnul NU înapoi ? Vă repet că fără el povestea mea rămîne neterminată. M-am împotmolit tocmai într-un loc unde am nevoie de el. În poveste există un băiat, care

trebuie să-i strige unui bătăuș : „NU, n-am să fug ! Nu mi-e frică de tine !“

Și fără NU iese cu totul altceva. Iese că băiatul este fricos. Ceea ce este o minciună gogonată. Trebuie neapărat să fac ceva ca să-l aduc pe acest antipatic domn NU înapoi, în călimară. Unde stă fetița care l-a luat în brațe ?

— Te conducem noi, se oferiră să mă întovărășească cele trei cuvinte.

HĂRNICIA înșurubă capacul călimării și-mi șterse penița ca să nu ruginească. POLITEȚEA îmi ținu haina și mă ajută s-o îmbrac. PRIETENIA mă prinse de mînă — și toți patru plecarăm spre fetița care l-a luat pe NU în brațe. O găsirăm dormind. NU, din brațele ei, era însă treaz. Mă zări și mi-o luă înainte :

— Nu mă întorc ! îmi zise, în loc de „bună ziua“. Nicăieri n-am dus-o așa de bine ca în brațele acestei fetițe. Nu mă ruga ! Nu țipa ! Nu te enerva ! Nu mă întorc !

Chiar atunci se auzi de afară glasul mamei fetiței :

— Hai, scoală-te, că e tîrziu ! Pune masa, e aproape ora prînzului.

— Îndată ! răspunse cuvîntul HĂRNICIE, în locul fetiței.

Și cît ai clipi, așternu fața de masă, deschise bufetul și scoase farfuriile. Mai găsi vreme să împăturească în dreptul fiecărei farfurii și cîteva șervete de hîrtie...

Apoi se auziră pe scări pașii bunicii. Cuvîntul POLITEȚE nici nu mai așteptă să audă bătăi în ușă. Alergă și o deschise. Dar pe ușă nu intră numai bunica. Mai intră și colega fetiței care l-a luat pe NU în brațe. Pînă să-și dea seama colega cine o ajută, cuvîntul PRIETENIE îi și descîlci problema.

Toate acestea se petrecură cît ai bate din palme. Cînd fetița se trezi și se dădu jos din pat, veni la ea mama și-i dărui un cotor de varză :

— Ia-l ! Tare frumos ai așezat masa !

Apoi veni bunica și-i dărui un măr :

— Ia-l ! Ești o fetiță săritoare.

Și nici colega nu se lăsă mai prejos.

— Am două nuci. Una ție și una mie !

Fetița întinse mîinile să primească darurile dar, în clipa aceea... ei bine, în clipa aceea îl scăpă pe NU din brațe.

Eu atît așteptam. Îl apucai de-o ureche și, întovărășit de cuvintele care mă aduseseră la fetiță, plecai grăbit spre casă.

Pe drum, observai ceva care, ca să fiu sincer, nu mă miră deloc.

Cuvîntul HĂRNICIE rodea un cotor de varză.

Cuvîntul POLITEȚE mușca dintr-un măr.

Cuvîntul PRIETENIE mesteca un miez de nucă.

Dacă m-ar fi mirat, le-aș fi întrebat, iar ele mi-ar fi răspuns :

— Astăzi noi merităm darurile. Cînd o să le merite fetița, n-ai nici o grijă, n-o să ne atingem de darurile ei.

Dar eu — repet — nu mă miram deloc. De fapt, nici nu mă interesa.

Ajuns acasă, îl aruncai pe NU în călimară și îl rugai pe cuvîntul PAZNIC să-l păzească să nu-l mai poată lua nici o fetiță și nici un băiat în brațe.

Să stea în călimară și să vină de cîte ori îl chem.

Așa cum îl chem acum ca să termin povestea.

Bună seara, bună seara, ce mai faceți ? Și eu la fel, cu ale mele, mă bucur că vă văd, mi-a spus cineva că ați avut guturai și m-am gîndit că tot e bine că n-ați avut gripă, guturaiul e un fel de nimic, cu strănuturi la mijloc, stai o zi în casă și trece.

A, dar să nu uit, n-am venit cu mîna goală, v-am adus o poveste ! O să rîdeți de o să vă prăpădiți, e cea mai veselă poveste pe care am făcut-o eu de cînd mi-am zis că n-are rost să mai fac povești, și cînd am scos-o din burtă, cum scot eu toate poveștile din burtă, rîdeam de se zgîlțîia scaunul și pe urmă se zgîlțîia fotoliul, pentru că m-am așezat să rîd și într-un fotoliu.

Este o poveste cu băiatul care mînca blocuri, nu știu dacă ați auzit de el, băiatul care mînca blocuri de patru, de șapte și de zece etaje, bineînțeles, cu tot cu subsol, și cu antenele de televizor de pe ele, băiatul care mînca blocuri de toate culorile, era nemaipomenit băiatul acela, habar n-am cum izbutea el să mănînce atîtea blocuri și de atîtea etaje și culori, cum nu se sătura cînd ajungea pe la etajul al treilea și cum putea să le înghită pe cele albastre și portocalii, uite, iar încep să mă zgîlțîi de rîs,

așezați-mă, vă rog, pe o canapea, ca să se zgîlțîie și canapeaua.

Ei, asta-i acuma, vă vine să întrebați cum le mînca ; parcă problema ar fi cum mînca băiatul blocurile, altă treabă n-aveți decît să puneți întrebări ! Le mînca foarte frumos, așa cum se mănîncă orice bloc, mai repede pe cele de patru etaje și mai încet pe cele de zece, mestecînd mai mult pereții și mai puțin ferestrele, scobindu-se, cînd era cazul, nu cu unghia, ci cu bățul de scobitoare dacă îi intra vreo ușă între dinți. Vă rog din suflet lăsați întrebările în garderobă, n-am timp de ele, unde o să ajungem dacă o să vă răspund la toate, mînca și băiatul cum putea blocurile, pe unele dimineața, pe altele la prînz, sau la cină, își mai păstra cîte o bucățică de bloc pentru ora zece sau cinci, vai de mine și de mine, ce zile am ajuns eu, om serios și autor a 20 de cărți, să stau să explic tot felul de nu știu ce și de nu știu cum.

Mîncă băiatul un cartier de blocuri, cînd, într-o zi, sau poate într-o noapte, nu m-am ținut de coada lui să văd, cineva care locuia în blocul de peste drum de alt bloc, la etajul întîi, apartamentul întîi, îl apucă de guler și începu să-i spună :

— Cum îți permiți tu, un băiat care nici măcar nu ești altceva decît un băiat, să mănînci blocurile noastre, blocurile pe care le-am construit suindu-ne pe schele și învîrtind macaralele, împreunînd scîndurile parchetului și chituind ferestrele, găurind dușurile și încălzind caloriferele ; cine îți dă voie ție să mănînci blocurile noastre, blocurile pe care le-am vopsit galben, roșu,

verde, albastru, portocaliu și liliachiu și cărora le-am făcut balcoane pentru flori și cămări pentru gogoșari, marmeladă și treaba noastră ce mai punem în ele, nu ți-e rușine să mănînci aceste blocuri care nu sînt de mîncare, spune, ce taci ?

La început, băiatul vru să tacă, nu să spună, dar cu acel cineva, care locuia în blocul de peste drum de alt bloc, la etajul întîi, la apartamentul întîi, nu-i merse deloc și atunci trebui să spună, să nu tacă.

— Eu, nene, zise băiatul, nu-i adevărat că mănînc blocuri, eu numai le mîzgălesc cu cărbune și cu creta și, cînd sparg semințe, arunc cojile pe scări, și iau scrisorile din cutia de scrisori și-mi sap numele pe uși, și trîntesc ușile pînă li se sparg geamurile. Eu atîta fac, nene, atîta și poate încă ceva pe deasupra, dar de mîncat nu mănînc nici un bloc, uite, deschid gura și n-ai decît să te uiți dacă mi-a rămas vreo bucățică de bloc în măsele.

— Te rog să taci cînd vorbești cu mine, îl puse la punct pe băiat acel nene care locuia în blocul de peste drum de alt bloc, etajul întîi, apartamentul întîi ; pentru mine e totuna dacă le mănînci sau le scrii cu cărbune și cu creta, arunci cojile de semințe pe scări, iei scrisorile din cutiile de scrisori, îți scrii numele pe uși și trînțești ușile, pînă li se sparg geamurile, ba poate mai faci și cîte ceva pe deasupra. Înțelegi ce vreau să-ți spun, sau nu înțelegi ce vreau să-ți spun ?

— Nu ! Băiatul nu înțelegea ce vroia să-i spună ; acesta e adevărul gol goluț, gol goluț, gol goluț, că nici măcar un slip n-avea pe el.

Cum să nu rîzi, spuneţi cum să nu rîzi de un asemenea băiat, cum să nu te zgîlţîi de rîs şi odată cu tine să se zgîlţîie scaunul, fotoliul şi canapeaua ? !

Ori poate că ar fi bine să fi plîns ? ! Ah, copii, îmi trece prin cap că poate ar fi fost bine să fi plîns. Daţi-mi repede o batistă, daţi-mi repede un cearceaf, daţi-mi repede orice aveţi la îndemînă şi în care poate să încapă o lacrimă, două lacrimi, un lac, o mare, un ocean de lacrimi.

POVESTE DE NECREZUT DESPRE UN TATĂ, UN BĂIAT ŞI... UN DEGET

Povestea asta de necrezut e cu un tată, un băiat şi un deget.

Tatăl sînt eu !

Băiatul e băiatul meu !

Şi degetul e degetul băiatului meu !

Dar s-o luăm mai pe îndelete :.

Eu, copii, sînt un tată ca toţi taţii, care, pentru că atunci cînd eram mic, bunicii voiau să mă facă doctor, părinţii — inginer, şi eu — birjar, nu ştiu cum s-a întîmplat, dar am lăsat să treacă vremea şi m-am făcut ce s-a mai putut : adică scriitor.

Mai bine-zis, sînt un tată care scrie poveşti pentru voi.

Uite, chiar ieri trebuia să scriu o poveste.

Dar ce poveste ? Nici eu nu ştiam ! Stăteam la masă şi mă gîndeam ce să scriu.

În odaie era linişte. Cînd scriu, mă supără orice zgomot. Chiar şi copiii care strigă în curte :

„Nicu nebunuuu
trage cu tunu,
noaptea pe la unu“.

Mă supără nu numai pentru că fac gălăgie, ci mai ales pentru că vorbesc urît despre Nicu, un băiețel foarte cumsecade, care n-a tras niciodată cu tunul, deoarece tatăl său nu-i dă voie să se joace cu arme de foc, și apoi familia lui locuiește într-un apartament unde n-ar putea încăpea un tun decît dînd afară masa, scaunele și dulapul, și asta ca să nu mai vorbim de faptul că „noaptea, pe la unu" Nicu doarme... Ieri însă era liniște. Nimeni nu trîntea ușile, nu spărgea geamuri, nu dărîma vreun perete și nici nu striga : „Foc ! Pompierii !" Ceea ce însemna, în primul rînd, că Grigoriță, băiatul vecinului meu, era plecat. Deodată, însă, auzii că mă strigă un glas mic și subțirel. Mă uitai într-o parte, mă uitai în alta — nimeni !

— Poate că mi s-a părut, zisei tare.

— Nu, nu ți s-a părut ! Eu te-am strigat, ajunse iar pînă la urechile mele glasul mic și subțirel.

Din nou mă uitai într-o parte și din nou în alta, răscolii în coșul de hîrtii, mă scotocii prin buzunare — nimeni !

Eu, copii, vă rog să mă credeți, nu sînt fricos. Odată chiar, cînd eram mic, am intrat singur în pivniță. Iar altă dată, la școală, cînd a venit doctorul să ne facă injecție, n-am fugit să mă ascund în pod. M-am ascuns foarte bine și sub bancă... Dar acum, acum de ce să vă mint, mă cuprinsese teama.

Totuși, stăpîn pe mine și numai un pic tremurînd, întrebai :

— Cine m-a stri-strigat ?

— Eu !

— Și un-unde te-ai ascu-cuns ?

— Nu m-am ascuns. Ce, crezi că-mi arde de joacă ? Sînt aici, pe masă, lîngă călimară...

— Unde ? țipai eu, îngrozit. Lîngă călimară ? Dă-te repede jos ! Vrei să-mi verși cerneala ? Și te pomenești că te-ai suit încălțat...

Dar imediat îmi dădui seama că nu văd pe nimeni cocoțat pe masă și că păcatele mele, vorbesc singur... Căutai ochelarii, dar nu-i găsii nicăieri.

De fapt așa mi se întîmplă întotdeauna : niciodată nu-mi găsesc ochelarii fără... ochelari !

— Cauți ochelarii ? Uite-i aici, deasupra tamponului ! mi se adresă iar glasul mic și subțire.

— Mulțumesc, murmurai eu. Ești foarte bine crescut !

Îmi așezai grăbit ochelarii pe nas și-mi îndreptai privirea spre călimară.

N-o să mă credeți, copii, dar pe capacul deschis al călimării mele de argint, la care țin foarte mult, stătea o mogîldeață nu mai mare decît un deget și care — nu, nu mă înșel ! — semăna leit cu un deget, cu un deget cunoscut.

Mogîldeața purta pe cap o pălăriuță cam prea largă, albastră (care aducea cu degetarul bunicii, dacă nu era chiar degetarul bunicii !), o pelerină albă, foarte lungă, ce-l acoperea în întregime, încinsă la mijloc cu un brîu

roşu (în care recunoscui — dar se putea să greşesc — un fir de lînă din flaneaua mea nou-nouţă).

Spaima îmi trecuse, aşa că întrebai foarte tăios :

— Cine eşti şi ce cauţi aici ?

Dar mogîldeaţa nu se pierdu cu firea şi-mi răspunse cît se poate de firesc :

— Nu mă recunoşti ? Uită-te mai bine...

Mă uitai cît putui de bine, apropiind şi depărtînd de ochi sticlele groase ale ochelarilor.

— Nu te supăra, dar nu ştiu cine eşti... Parcă semeni cu...

— Cu ? !

— Nu ştiu, n-aş vrea să te jignesc, dar parcă semeni cu un... deget !

Mogîldeaţa rîse cu mare poftă :

— Nu mă jigneşti deloc. Sînt chiar un deget !

— Cum ? făcui eu cuprins de o presimţire îngrozitoare : Eşti un deget ? Un deget şi nimic mai mult ? Şi, mă rog, al cui deget eşti ?

— Al băiatului tău, Alexandru !

La auzul acestor cuvinte, sării ca ars de pe scaun :

— Ce spui ? Eşti degetul lui Alexandru ? Şi ce cauţi singur aici ? Cum de n-ai venit cu Alexandru ? Cine ţi-a dat voie să vii aşa de capul tău ? Nu ţi-e ruşine ?

Mogîldeaţa tăcea, aruncîndu-mi o privire plină de tristeţe, care — slab cum sînt — mă înduioşă. Îmi părea rău că ţipasem. Şi cu toate că nu-mi venea, începui să zîmbesc.

— ...Hai, nu te supăra, răspunde-mi... Răspunde-mi, te rog...

Şi, din clipa aceea, începui să fiu martorul unei poveşti de necrezut, şi totuşi adevărată, adevărată, aşa cum sînt toate poveştile, bineînţeles, afară de acelea care nu sînt adevărate.

Iată ce-mi povesti mogîldeaţa :

— Mă numesc Degemar. Sînt degetul mare de la mîna stîngă a băiatului tău, Alexandru. Dar dintre toate cele zece degete de la amîndouă mîinile, eu sînt cel mai nefericit, cel mai oropsit, cel mai chinuit. Am îndurat cît am putut : un an, doi, trei, patru...

Destul ! Nu mai pot. Am chibzuit şi cred că am chibzuit bine : plec în lume...

— Dar de ce ? Cum se poate una ca asta ? Unde s-a mai pomenit ca un deget să facă asemenea năzdrăvănie ?

— De ce ? urmă Degemar. Mă mir că nu-ţi dai seama ! Pentru că, da, acesta-i adevărul : Alexandru mă ţine toată ziua în gură ! Pentru că nu doarme fără să mă sugă ! De cîte ori nu i-am spus, de cîte ori n-a fost rugat — degeaba ! Una, două, zdup ! cu mine în gură. Nu, aşa nu mai pot trăi ! Nu-mi prieşte umezeala. Sînt veşnic guturăit, veşnic răcit...

Şi, ca să-mi arate cît de întemeiate sînt vorbele sale, Degemar strănută de trei ori în şir.

— Noroc şi sănătate ! îi urai eu.

— Mulţumesc ! îmi răspunse el şi mă convinsei că Degemar — nu ştiu cu cine o fi semănînd ! — e politi-

cos și binecrescut. Apoi continuă : Din pricina asta plec de acasă. Nimeni și nimic nu mă mai poate împiedica. M-am oprit aici, doar ca să-ți spun rămas bun...

Vă rog să mă credeți, copii, că mă aflam într-o situație foarte grea și încurcată.

Ce puteam să-i răspund ? Cum puteam să-l opresc ?

Mă uitai prin fereastră afară : era o zi întunecoasă, de toamnă. Ploua mărunt, dar zdravăn. Vîntul vîjîia, îndoind copacii, jucînd bătuta pe acoperișurile de tablă.

Mă cutremurai :

— Nu, nu te pot lăsa să pleci pe o vreme ca asta. O să te îmbolnăvești mai rău... N-ai nici umbrelă, nici manta de ploaie... Cum să pleci așa ?

Dar Degemar nici nu voi să audă :

— Sînt obișnuit cu umezeala. N-o să mi se întîmple nici o nenorocire. O să-mi găsesc eu un adăpost.

— Și apoi, n-ai nici un ban... Poate trebuie să iei tramvaiul... poate...

— Nu-mi trebuie. Cei sub cinci ani nu plătesc la tramvai...

Mi-era tare milă de Degemar. Dar și mai milă îmi era de Alexandru. E doar băiatul meu. Trebuia să-l ajut, să-l conving pe Degemar să nu plece.

— Și mai e ceva... mai încercai... poate te prinde... n-ai nici un act. Dacă te oprește un milițian ? Spre binele tău, te sfătuiesc să nu pleci. Rămîi acasă... Uite, dacă vrei...

— Degeaba ! rosti neînduplecat Degemar. NU mai rămîn aici nici un minut. Plec chiar acum ! Adio !

Și înainte ca să-i mai pot spune un cuvințel, coborî de pe masă și se îndreptă spre ușă, o deschise sărind pe clanță și, apăsînd-o, se făcut nevăzut.

Mă ridicai și eu. Nu puteam să-l las să plece singur, nici în ruptul capului. Dacă i se întîmpla ceva ? Trebuia să-l urmăresc. Cu orice preț nu puteam să nu aflu unde se va duce, ce va face, cum se va descurca.

Îmi îmbrăcai în grabă mantaua de ploaie, îmi îndesai șapca pe cap, încălțai galoșii și fugii după Degemar.

Îl ajunsei aproape de poartă și mă hotărîi să-l urmăresc pas cu pas, fără însă ca el să mă simtă.

Era o vreme urîtă, să nu dai un cîine afară, darămite un deget !

Lui Degemar însă parcă nu-i păsa de ploaie, de frig și de vînt. Pășea țanțoș în pelerina subțire (acum abia mă dumirii că era o veche batistă de-a mea), cu pălăriuța albastră (nu, nu greșisem, era chiar degetarul bunicii), hotărît să treacă și prin foc, nu numai prin ploaie, ca să nu mai îndure ce-a îndurat.

Eu — după el ! După vreo zece pași (de-ai lui, nu de-ai mei) se întîlni... da ! E de necrezut și totuși adevărat, adevărat ca tot ce v-am povestit pînă acum : Degemar se întîlni cu un prieten de-al său, un alt deget de-al altui băiat !

— Ce mai faci, Degemar ? De cînd nu te-am văzut !

— Ce să fac, Degemic ! Mă bucur că te întîlnesc !

Cel despre care aflai că se numește Degemic era mai slab ca Degemar, dar mult mai înalt. Purta o pălărie

lunguiață, neagră, (cam demodată, ce-i drept), care semăna cu capacul unui stilou (dacă nu era chiar capacul unui stilou), și o pelerină de lînă cenușie, lungă tot pînă la pămînt, care părea a fi fost făcută dintr-un fular (dacă nu fusese făcută chiar dintr-un fular).

— Cei doi prieteni — Degemar și Degemic — se adăpostiră într-un colț și vorbiră despre una, despre alta, mă rog, ca prietenii...

Eu n-o să povestesc aici decît ceva din discuția lor.

Degemar întrebă :

— Dar tu de ce ai plecat de acasă ?

Și Degemic îi răspunse :

— M-am săturat și eu ca și tine.

— Și tu erai ținut în gură ?

— Nu, cum îți închipui ? Eu eram băgat mereu într-un borcan cu dulceață. Cînd îmi era lumea mai dragă — hop, în borcanul cu dulceață ! Brrr ! Ce îngrozitor !

— Și acum ce ai de gînd să faci, îl descusu mai departe Degemar.

— Cum ? Nu știi ?

— Ce să știu ?

— Nu citești ziarele ? Nu asculți radioul ? Păi bine, frate, pe ce lume trăiești ?

Degemar lăsă capul în jos, rușinat.

Degemic continuă, dînd din cap mustrător :

— Cum se poate să nu știi ? Eu credeam că într-acolo te îndrepți... Și eu tot acolo merg.

— Unde ? înălță capul, curios, Degemar.

— La conferință !

— Ce conferință ?

— „Conferința degetelor amărîte"... Hai repede cu mine ! Nu-i departe. Acolo o să ne lămurim ce avem de făcut. Mergi ?

— Mai întrebi ? Sigur că merg !

Și plecară.

Eu — după ei !

Cei doi prieteni — și eu după ei — au ajuns în dreptul unui castel din mijlocul unui parc. Li se deschise poarta castelului și Degemar și Degemic intrară.

Ajunsei și eu în fața porții. Apăsai pe clanță. Poarta era închisă. Ciocănii. Se deschise și tot ceea ce vă voi povesti și de aici încolo...

...Se deschise o ferestruică și apăru un deget-portar ! El mă măsură încruntat, din tălpi pînă în creștet :

— Dumneavoastră ?

— Vreau să intru !

— Am poruncă să nu dau voie decît degetelor. Dumneavoastră sînteți deget ? Nu prea semănați...

— Într-adevăr, începui să mă bîlbîi, nu prea semăn... Toți îmi spun, dar ce pot să fac ? Mi-e peste putere să mă schimb. Dar crezi oare că așa nu-mi stă bine ?

— Mde... Știu și eu ? făcu degetul-portar, nu prea convins.

Eu însă nu-l lăsai și mă pornii să-i dau înainte cu gura ca o moară stricată, deși se pare că morile stricate mai mult macină prost decît vorbesc mult.

— Trebuie să mă lași. Nu se poate să mă oprești. Trebuie ! Nu se poate ! Nu se poate ! Trebuie !

Ca să scape de gura mea, degetul-portar îmi dădu voie să intru.

Coborîi cîteva trepte și iată-mă într-o sală mare, cu zeci de scaune, și pe fiecare scaun cîte o mogîldeață, semănînd cu Degemar și Degemic. Îi zării și pe ei, stînd cuminți în rîndul întîi. Îmi găsii și eu un loc liber, în fund.

Nu trecu mult și în spatele mesei apăru președintele conferinței.

El începu să vorbească și vorbi și vorbi, foarte mult, dar eu și de data aceasta o să vă spun numai ce mi s-a părut mai interesant din cuvîntarea lui :

— Dați-mi voie să deschid „Conferința degetelor amărîte", începu el. Ne-am adunat aici, degete amărîte de toate felurile, degete ținute în gură ; degete mînjite cu cerneală ; degete băgate în borcane cu dulceață ; degete nespălate zile întregi... Eu însumi sînt un deget amărît : fac parte dintre degetele care sînt folosite ca „tiflă" — un obicei tare urît, despre care nu mă îndoiesc că ați auzit. Ne-am adunat aici ca să ne sfătuim, să luăm o hotărîre și să vedem ce avem de făcut de azi înainte... Cine dorește să ia cuvîntul ?

Se ridică un deget de prin mijlocul sălii. Nu mai țin minte cum arăta la înfățișare. Vorbi la început despre viața grea a degetelor aflate în sală și urmă :

— Viața mea e poate cea mai grea. Mi-e rușine să vă spun, dar eu sînt un deget care... care... nu, mi-e rușine...

Președintele îi dădu curaj :

— Spune tot ce ai pe suflet. Sîntem doar între noi. Ce fel de deget ești ?

— Sînt un deget ținut în nas !

Un murmur greu, apăsător, cuprinse sala.

— Ce grozăvie, zise unul.

— Nemaipomenit ! adăugă altul.

— Înfricoșător ! Înspăimîntător ! Cutremurător !

Și abia tîrziu, cînd murmurul încetă, degetul continuă :

— Da, nu mint, asemenea rușine mi-a fost dat să trăiesc. Dar n-o să mai rabd. Nu mă mai întorc : asta e hotărîrea mea !

— Nici noi ! Se auziră strigăte de pretutindeni.

Președintele bătu în masă :

— Liniște ! Liniște ! Cine mai ia cuvîntul ?

Se ridică Degemar.

Cînd îl văzui, avui o tresărire și inima începu să-mi bată mai puternic.

— Mă numesc Degemar, și sînt, spre rușinea mea, un deget ținut în gură. M-am hotărît greu să plec. Am tot așteptat — îmi ziceam că poate, poate, Alexandru tot

o să se dezveţe să mai sugă. Dar am aşteptat zadarnic. Şi am plecat. Ştiu că n-o să mă pierd. Sînt muncitor, harnic... Sînt gata să fac orice : să apăs o clapă la pian, ori la maşina de scris, să trag lîna pe andrele... în sfîrşit, nu mi-e frică de nici o treabă. Numai să nu mai fiu ţinut în gură.

Abia stăteam pe scaunul meu, din fundul sălii. Mă gîndeam la Alexandru : „Uite unde a ajuns ! Numele lui e rostit cu dispreţ. Şi asta unde ? Tocmai la o conferinţă atît de însemnată ca cea a degetelor amărîte !“ Mie, ca tată, îmi crăpa obrazul de ruşine !

Între timp preşedintele mai dădu cuvîntul şi altora. Fiecare îşi povesti viaţa sa amărîtă şi toţi încheiară hotărîţi să nu se mai întoarcă acasă. (Povestea tristă a două degete de la mîna dreaptă şi a unui şcolar care le ridică din minut în minut deasupra capetelor colegilor lui, strigînd : „Ştiu tot ! Ştiu tot !“ mă impresionă foarte mult, şi chiar îmi dădură lacrimile...)

Gîndiţi-vă că aţi fi fost în locul meu. Ce făceaţi ? Cum întorceaţi degetele din hotărîrea lor ? ! Cum ? Spuneţi, cum ?

Mă gîndeam, îmi frămîntam mintea, dar nu găseam nimic. Şi totuşi nu aveam inima şi nu aveam dreptul să las să se întîmple o asemenea nenorocire.

Cerui şi eu cuvîntul.

Preşedintele se uită la mine ca la o arătare ciudată.

— Cum de ai ajuns dumneata aici ?

Îi istorisii în cîteva cuvinte totul. Mă destăinuii în faţa sălii şi nu ascunsei nimic.

— Şi ce doreşti acum ? mă întrebă preşedintele.

— Să-mi daţi cuvîntul !

— Poftim !

Eram emoţionat, peste măsură de emoţionat, dar încercai să mă stăpînesc :

— Dragi degete — începui — am ascultat cuvintele voastre şi vă dau dreptate. V-am înţeles necazurile, suferinţele. Dar vreau să vă rog să nu luaţi o hotărîre pripită. Gîndiţi-vă la băieţii şi fetiţele de la care aţi plecat...

— Dar ei de ce nu s-au gîndit la noi? îmi strigă cineva.

— De ce nu s-au gîndit ? De ce ? se năpusti la mine întreaga sală.

— Poate nu şi-au dat seama, poate... dar mă oprii pentru că nu ştiam ce să mai spun. În sală se lăsă o tăcere adîncă.

Degetele priveau spre mine şi eu spre ele. Tăceau şi ele. Tăceam şi eu.

Deodată îmi veni ideea salvatoare. Reîncepui să vorbesc repede, cu toată puterea mea de convingere.

— Nu plecaţi ! Întoarceţi-vă acasă ! O să le scriu eu băieţilor şi fetiţelor să se poarte cum trebuie cu voi. Vă dau cuvîntul meu de onoare că o să le scriu, chiar azi o să le scriu, şi totul o să fie bine. Iau pe garanţia mea toţi copiii. Eu am mare încredere în ei ! Ascultaţi-mă ! Nu plecaţi ! Întoarceţi-vă acasă. Dacă n-o să fiţi mulţumite, să-mi spuneţi mie „cuţu !“

O asemenea cuvîntare, trebuie să recunosc, nu mai ţinusem de mult, de prin clasa a treia, cînd am vrut să-l conving pe colegul meu de bancă să-mi dea cuţitaşul lui cu cinci lame în schimbul unei cutiuţe în care aveam o muscă — şi m-am mirat grozav că n-a primit... Rezultatul cuvîntării de acum fu însă cel aşteptat. Degetele ţinură un mic sfat şi se hotărîră să se întoarcă acasă, nu înainte însă de a-mi atrage atenţia :

— Ţi-ai dat cuvîntul de onoare !

— Ai luat copiii pe garanţia ta !

Le dădui încă o dată încredinţarea că totul o să fie bine. După plecarea lor, mă aşezai la masa preşedintelui şi cu un creion, pe o foaie de hîrtie, mă apucai să scriu acest răvaş :

...CĂTRE :

TOATE FETIŢELE ŞI BĂIEŢII CARE ŢIN DEGETELE ÎN GURĂ, LE MURDĂRESC CU CERNEALĂ, LE BAGĂ ÎN BORCANELE CU DULCEAŢĂ, LE VÎRĂ — PARDON — ÎN NAS, ETC... ETC...

VĂ ROG FOARTE MULT : NU MĂ FACEŢI DE RUŞINE. MI-AM DAT CUVÎNTUL DE ONOARE PENTRU VOI ! V-AM LUAT PE GARANŢIA MEA !

Băgai scrisoarea într-un plic şi fuga la poştă s-o trimit pe adresa voastră.

Dacă n-aţi primit-o, să ştiţi că s-a întîmplat vreo încurcătură la poştă. Eu n-am nici o vină.

Apoi plecai bucuros spre casă.

Acasă, băiatul meu Alexandru se juca cu cuburile. Mă uitai la mîinile lui. Totul era în ordine. Degemar era la locul său, ca şi cum nimica nu s-ar fi întîmplat (sau, cine ştie, poate chiar nimica nu se întîmplase).

Intrai în odaia mea şi mă aşezai din nou la masă.

Vă amintiţi încă de la început, copii, că trebuia să vă scriu o poveste. Ei bine, îmi tot frămîntai mintea, dar nu reuşii să vă scriu povestea.

Nu-i nimic. O să vă scriu altă dată...

Uite că nu mai țin minte dacă povestea asta e a doua sau a noua — hai să zic că e a doua și voi să credeți că-i a noua.

În orice caz, povestea e cu o fetiță care voia să ajungă pe o stea și era grozav de frumos că dorea așa ceva, era chiar mai frumos decît vă închipuiți, pentru că nimeni nu mai ajunsese acolo ; tramvaiele, autobuzele și troleibuzele nu merg decît pînă la capăt și se întorc, iar de la capăt și pînă la stea mai e încă drum lung, mult mai lung decît vă închipuiți !

Ca să ajungă la stea, fetița se urcă mai întîi pe masă, stînd pe masă era, desigur, mult mai aproape de stea, de jos vedea steaua cît unghia de la degetul cel mic, iar de pe masă o vedea ca pe unghia de la degetul mijlociu. Ca s-o poată vedea și cît unghia de la degetul gros, fetița se sui apoi pe bufet, dar asta fu cea mai mare greșeală a ei, pentru că pe bufet se afla borcanul cu dulceață de mure, și borcanul cu dulceață de mure se apucă să-i spună :

— Oprește-te aici, fetițo, n-are nici un rost să mergi mai departe ; ia și mănîncă mure dulci, lasă pe alții să ajungă la steaua aceea sau la altele, ia și mănîncă mure

dulci, n-are rost să te obosești, să te afume norii și să te albăstrească cerul, ia și mănîncă mure dulci, nu-i pentru o fetiță ca tine o călătorie atît de grea, ia și mănîncă mure dulci !

Fetița își astupă urechile și de pe bufet, prin ușa de la pod, ajunse în pod și prin ferestruica podului ajunse pe casă. De pe casă totul se vedea mai frumos și steaua strălucea și mai tare ; acum părea cît o alună, iar cînd fetița se cățără pe antena televizorului steaua se văzu cît o nucă poleită. Ca s-o poată vedea cît un măr, fetița se înălță pe vîrfuri, numai că atunci cînd se gîndea cum să facă ca să vadă steaua cît un pepene galben veni după ea borcanul cu dulceață de mure și începu să-i spună :

— Oprește-te aici, fetițo, ascultă-mă pe mine, ia și mănîncă mure dulci, e prea departe pînă la steaua ceea, ia și mănîncă mure dulci, s-ar putea să te ciugulească ciorile, ia și mănîncă mure dulci, și vînturile reci să te-mpresoare, ia și mănîncă mure dulci, și gerul să te muște, ia și mănîncă mure dulci.

Fetița iar își astupă urechile și de pe antena de televizor rugă o macara s-o urce mai sus, și de acolo văzu steaua cît un pepene galben, apoi nu mai știu cum ajunse și mai sus : a ! adică știu, mai sus ajunse urcîndu-se pe o scară de pompieri și de acolo văzu steaua cît o roată de aur, cît o roată mare de aur...

Eu mă uitam la fetiță cum se suia mereu spre steaua ei și, pe măsură ce fetița vedea steaua tot mai mare, eu vedeam fetița tot mai mică, pînă cînd n-o mai zării deloc, îi făceam din mînă și ea nu-mi mai răspundea, adică vreau să spun că nu mai vedeam cum îmi răs-

punde, pentru că știu sigur că fetița îmi răspundea. Și cum mă uitam așa, fericit că într-o zi fetița o să ajungă pe steaua ei, veni lîngă mine borcanul cu dulceața de mure și-mi spuse :

— Nu te mai uita, o să te doară ochii, ia și mănîncă mure dulci, ce poți vedea la o fetiță care vrea să ajungă pe o stea, ia și mănîncă mure dulci, ești om serios, vaccinat și cel mai mare povestitor de pe pămînt și de sub pămînt, ia și mănîncă mure dulci, intră mai bine în casă și scrie o poveste despre o fetiță care n-a putut să ajungă la steaua ei, ia și mănîncă mure dulci.

Ah, cînd i-am tras un picior borcanului, țăndări s-a făcut și s-a împrăștiat dulceața de mure pe întreg pămîntul.

Am găsit o mură dulce pînă și în galoșii mei, pînă și în barba bunicului, pînă și într-un ou de rață, pînă și într-un cuib de barză, pînă și într-o bărcuță de hîrtie, unde vreți și unde nu vreți am găsit cîte o mură dulce și acuma umblu prin lume ca să le adun, trebuie să le adun, copii, ajutați-mă să le adun și să le arunc în mare, să le înghită scrumbiile și să se îngrașe cît balenele, să le înghită balenele și să se îngrașe cît vapoarele.

Iar cînd mi-o scrie fetița de pe stea, ca să mă anunțe cînd se întoarce, o să vă spun și vouă, vă trimit o telegramă sau vă telefonez, văd eu, mă descurc, n-aveți grijă.

Trenul plecă din gară.

Cineva de la fereastra unui vagon spuse :

— La revedere !

Cineva de pe peron răspunse :

— Călătorie plăcută !

Cel de la fereastră și cel de pe peron aveau același glas și semănau ca două picături de apă. Dacă te-ai fi aflat pe aproape și ai fi strigat : „Vlăduț !“ amîndoi ar fi întors capul.

Locomotiva înainta cu cea mai mare viteză, pufăia ca orice locomotivă și fluiera, de asemenea, dar ceva mai des, și cînd trebuia și cînd nu trebuia, fapt însă care nu mira pe nimeni, toată lumea aflase că era condusă de un mecanic priceput, poate chiar de cel mai priceput mecanic. Putea fluiera locomotiva cît și de cîte ori poftea, călătorii știau că sînt în siguranță și vor ajunge la timp.

Uitîndu-se la foc, mecanicul îi spuse fochistului :

— Mai pune cărbuni !

Fochistul nu mai așteptă să-i repete. Apucă lopata și răspunse :

— Pun chiar acum. Azi prindem o sută pe oră !

Mecanicul avea același glas cu al fochistului și amîndoi semănau ca două picături de apă, sau dacă vreți ca doi cărbuni. Ei semănau în același timp și cu cel de la fereastră, și cu cel care rămăsese pe peron. Pe toți patru îi chema Vlăduț !

Trenul trecu duduind peste un pod. Chiar atunci controlorul deschise ușa unui compartiment.

— Bună ziua. Biletele la control, vă rog.

— Poftim, îi întinse biletul un călător. Merg la Constanța.

— E foarte frumos acolo, zise controlorul. Am fost și eu. Știți ce culoare au pescărușii ?

— Albă. Dar dumneavoastră știți ce-am găsit eu anul trecut în mare ?

— Știu : o meduză. Aducea cu gemul de caise, numai că nu era colorată.

— Adevărat. Într-o zi am prins și un peștișor, zise călătorul.

— Asta nu mai știu, ridică din umeri controlorul.

— Adică, vreau să spun, am vrut să prind un peștișor.

— Așa da. Îmi amintesc.

Controlorul, un om serios, avea același glas cu al călătorului, un om tot atît de serios, și semănau amîndoi ca două picături de apă, sau, dacă vreți, ca două bilete de tren. Ei semănau în același timp cu cel de la fereastră și cu cel care rămăsese în gară, cu mecanicul și cu fochistul. Pe toți șase îi chema Vlăduț.

Trenul gonea, tăind o cîmpie fără sfîrșit.

Deodată îi apăru în cale un semafor.

Ochiul semaforului era roșu. Mecanicul opri locomotiva.

În dreapta trenului se ridica o clădire uriașă. Nu putea fi decît o uzină. Zidarii cocoțați pe schele încă mai lucrau. Printre ei lucra și un zidar renumit. Îl cunoștea toată țara. Îi apăruse poza în ziare, vorbise la radio, ba chiar el însuși scrisese o carte despre munca zidarilor, în care însă nu le uită nici pe... zidărițe !

Călătorii se înghesuiră la ferestre să-l vadă.

— Cum merge treaba ? îi strigă bucătarul de la vagonul-restaurant.

— Merge, merge, îi răspunse renumitul zidar. Construim o uzină strașnică.

— Eu am fost într-o uzină, spuse bucătarul. Sînt oameni veseli acolo. Cunosc o mulțime de glume. Cît am fost eu, un meșter de la uzină l-a întrebat pe un băiețel : „Ce-i mai greu : un kilogram de fier sau unul de puf ?“ „Firește, unul de fier“, a răspuns băiețelul. „Hai să le cîntărim.“ „Hai !“ Au mers, le-au cîntărit și erau la fel. Așa-i la uzină. Nu te lasă să pleci acasă pînă nu pricepi cum vine cu un lucru ori cu altul. Dar mai zise bucătarul zidarului : Știi ce mi se pare curios ?

— Ce ?

— Uite asta : anul trecut pe aici era o cîmpie pustie. Mi-aduc aminte. O fetiță păzea o capră și, cînd a trecut trenul, fetița a rîs și ne-a făcut cu mîna. Acum uzina e aproape gata !

— Ei, nu-i chiar gata, zise zidarul. Trebuie să-i mai facem acoperișul. Coșul o să fie atît de lung, încît dacă te sui în vîrful lui poți să dai mîna cu aviatorii.

Zidarul avea același glas cu al bucătarului și semănau ca două picături de apă sau, dacă vreți, ca două cărămizi. Ei semănau în același timp cu cel de la fereastră și cu cel care rămăsese pe peron, cu călătorul și controlorul, cu mecanicul și cu fochistul, cu bucătarul și cu zidarul. Pe toți îi chema Vlăduț.

Ochiul semaforului își schimbă culoarea. Acum era verde. Asta, pe limba ceferiștilor, înseamnă :

„Cale liberă ! Poftim ! Dați-i drumul fără nici o teamă !"

Locomotiva se urni, începu iar să fluiere și să pufăie. Nu trecu multă vreme și într-o gară, o gară mică, albă, cu flori la ferestre, opri.

Șeful gării se repezi la vagonul de poștă.

— Avem ceva ?

— Aveți ! îi zise șeful vagonului de poștă.

— Ce ?

— O scrisoare.

— De la cine ?

— De la un băiat din București. Într-o zi mama băiatului a făcut brînză de burduf cu mămăliguță la cuptor. Mîncarea asta, dacă nu mă înșel, se cheamă „urs". Băiatul a mîncat cu multă poftă și a mai cerut o farfurie. Niciodată nu gustase o brînză atît de bună. Mama i-a spus că a cumpărat-o din piață, de la o gheretă unde se vindeau o mulțime de bunătăți aduse de la cooperativa agricolă de producție de aici. Atunci băiatul a rugat-o pe mama să le scrie cooperatorilor că de cînd e el, adică de vreo șapte ani, n-a pomenit o brînză atît de gustoasă. „O să le scriu, i-a făgăduit mama. Scrisoarea noastră o să-i bucure." Asta-i scrisoarea. Te rog s-o

înmînezi tovarășului președinte al cooperativei agricole de producție personal.

Șeful vagonului de poștă avea același glas cu al șefului gării și semănau ca două picături de apă sau, dacă vreți, ca două picături de scrisori. Ei semănau în același timp cu cel de la fereastră și cu cel care rămăsese pe peron, cu mecanicul, și cu fochistul, cu călătorul și cu controlorul, cu bucătarul și cu zidarul. Pe toți îi chema Vlăduț.

Și trenul plecă mai departe...

În timp ce trenul trecea printr-un tunel, în curtea unui bloc din București trei copii se jucau în nisip. Făceau un palat și, deodată, unul spuse :

— Săracul Vlăduț... Are guturai. Nu poate ieși în curte să se joace cu noi...

— Da, zise al doilea, săracul Vlăduț...

Și al treilea :

— Cred că săracul Vlăduț se plictisește, stă singur și îi e urît...

Eu, copii, mă aflam pe aproape. Citeam ziarul pe o bancă. Îmi veni să rîd. Mă gîndeam, dacă i-ar fi auzit Vlăduț, ar fi oprit trenul chiar în mijlocul tunelului și le-ar fi spus :

— Ei, asta-i bună ! Cum să mă plictisesc ? De ce să-mi fie urît ?

Și glasul lui ar fi sunat întocmai cu glasul celui de la fereastră și al celui care rămăsese pe peron, cu al mecanicului și al fochistului, cu al călătorului și al controlorului, cu al bucătarului și al zidarului, cu al șefului vagonului de poștă și al șefului de gară.

Pentru că, nu-i greu de ghicit. Vlăduț, jucîndu-se, se închipuia pe rînd mecanic, și fochist, și controlor și zidar... Pe care din aceste meserii și-o va alege cînd va fi mare ?

Cine poate ști ?... Deocamdată, toate-i plac.

Ba mai mult și mai mult îi place să fie locomotivă.

Și uite că acum locomotiva urca spre Predeal. În zare se vedeau munții...

Ca să vedeți, copii, cît sînt de distrat...

Eram gata-gata să vă întreb :

— V-ați gîndit ce spun, atunci cînd îi priviți, niște ochi albaștri ?

Ah, grozav sînt de distrat ! Am uitat un lucru atît de simplu : am uitat că numai tații (și ca să nu supăr pe nimeni : și mamele !) se gîndesc, atunci cînd îi privesc, ce spun niște ochi albaștri. Iar voi recunoașteți că sînt nemaipomenit de distrat ! Nu sînteți tați.

Numai eu (și ca să nu supăr pe nimeni : și alții) știu ce spun, atunci cînd privesc niște ochi albaștri. Dar eu, dragii mei, vă cunosc de prea multă vreme, sînt prea bun prieten cu voi, ca să nu vă împărtășesc toate tainele. Mai ales că, rămîne între noi, aici nu e vorba de nici o taină...

De aceea, n-am să țin numai pentru mine ce-mi spun ochii albaștri ai băieților mei.

Cînd sînt veseli spun :

— Tăticule, lasă poveștile și hai cu noi pe lac, să luăm o barcă, să ne facem din pumni ocheane, să ne facem pipe din castane și să cîntăm în gura mare cîntecul despre care mama e gata să jure că nu se află pe lume altul mai gălăgios :

„O-ho-ho ! Rechini şi balene, noi vă venim de hac,
O-ho-ho !
c-o singură mînă şi-un bobîrnac !"

Cînd se închid pe jumătate, şmecherește, ochii albaştri spun :

— Tăticule, tu aveai o călimară...

— O mai am.

— Nu, tăticule, o aveai... S-a *cam* spart !

— Singură ?

— Da. Noi am ajutat-o numai niţel...

Cînd, apăraţi de mîna făcută streaşină, se opresc să privească serioşi, sus pe schele, munca unui zidar — ochii albaştri spun :

— Tăticule, noi mai întîi şi mai întîi o să ne facem zidari. Şi ştii de ce ?

— Nu.

— Ca să se obişnuiască bunica cu înălţimea. Dacă o să vadă că nu cădem de pe schelă, n-o să se mai supere că vrem să ne facem aviatori... De acolo pînă la cer doar nu mai e mult !

Cînd...

O, dar cît de multe nu poţi spune cînd priveşti nişte ochi albaştri !...

Noaptea, cînd pleoapele îi acoperă, s-ar crede că ochii albaştri nu spun nimic (sau, ca să nu supăr pe nimeni : aproape nimic). Mie însă mi se pare că abia atunci spun mai mult ca oricînd.

Şi dacă vreţi să ştiţi, iată ce mi-au spus astă-noapte ochii albaştri, închişi de somn.

— Pe pămîntul acesta uriaş şi darnic privesc soarele milioane de ochi albaştri, milioane de băieţi şi fetiţe. Ca să crească mari şi sănătoşi (încît să-mi lipesc urechea de pămînt şi să n-aud un strănut nici măcar la Polul Nord !) ca să ajungă zidari şi aviatori, trebuie ca toţi cei care înţeleg ce spun ochii albaştri, atunci cînd îi privesc, să-şi dea mîna ca, niciodată, niciodată tunurile şi bombele să nu mai acopere :

nici clinchetul călimării sparte din greşeală,

nici cîntecul fără pereche cu „o-ho-ho", nici ciocănăturile zidarului în fereastra cerului, nici ţîrîitul de greier al peniţei, care aşterne pe hîrtie poveşti despre băieţi cu ochi albaştri :

Asta înseamnă, dragii mei copii, că trebuie să fie pace.

Pentru că, sau poate numai eu văd aşa, şi pacea are ochi albaştri...

CUPRINS

ALBASTRĂ CA CERNEALA 5
NU NUMAI LA GRĂDINIȚĂ 15
DAȚI-MI O GUMĂ, COPII 19
TREI FLUIERE ȘI ÎNCĂ UNUL 23
POVESTEA CU BĂIATUL ȘI BLOCUL 28
ÎN PĂDURE TOATE-S BUNE, NUMAI CROITORII SÎNT PROȘTI 33
PĂDUREA MEA ȘI A CROCODILULUI-TATĂ 40
DRUMEȚUL ÎNȚELEPT 44
„SE CAUTĂ UN MOȘ GERILĂ“ 49
SECRETUL 58
ȘTIȚI CE-AM DESENAT ? 61
FARFURIA 65
GREȘEALĂ DE NEIERTAT 69
PRINȚUL 73
UN BĂRBAT LA CASA OMULUI 78
RECUNOSC : EU SÎNT DOMNU' „DA, VĂ ROG !“ 82
VACANȚĂ CU PLOAIE 85
STRÎNGEȚI PUMNII PENTRU MINE, BĂIEȚI ! 89

NU FUGI, ZIUA MEA FRUMOASĂ! 94
CARNAVAL 100
SEARA ÎN CARE A FOST ZIUA BUNICULUI . . 104
MĂCAR UN CUVINȚEL 107
ATÎT ȘI NIMIC MAI MULT 111
MAI E MULT PÎNĂ DISEARĂ? 116
JOCUL CU UMBRA 120
PRIETENII 124
UN PUMN DE RĂBDARE 127
PRIMĂVARA ȘI TREI SUTE DOUĂZECI ȘI NOUĂ DE PISTRUI 130
ÎN BALCON 133
VISUL 136
POMUL CARE FACE CIORI 139
VINE, VINE PRIMĂVARA! 142
BANCA 146
CĂȚELUL LATRĂ LA SFÎRȘIT 148
A FOST ODATĂ UN CIREȘ 150
MĂRUL 153
A FOST ODATĂ UN ELEFANT 157
TOATE AU UN SFÎRȘIT 160
FETIȚA, CHEIȚA, PORTARUL ȘI CELELALTE . . 164
ZIUA CÎND TOȚI AU ȘAPTE ANI 167
SĂ NE AMINTIM DE VARĂ 173
IEDUL CU TREI CAPRE 176

PARCĂ ÎȚI MAI RĂMÎNE CEVA 182
NIMENI NU ȘTIE NIMIC 187
O VESTE MARE DESPRE UN BĂIAT MIC . . . 190
CASTANA DIN POVESTE 194
POVESTE CARAGHIOASĂ 202
FETIȚA CARE L-A LUAT PE „NU“ ÎN BRAȚE . . 206
BĂIATUL CARE MÎNCA BLOCURI 213
POVESTE DE NECREZUT DESPRE UN TATĂ, UN BĂIAT ȘI... UN DEGET 217
POVEȘTI ELE-FANTASTICE 232
DRUM BUN! 235
POVESTE CU... OCHI ALBAȘTRI 241

Lector : GEORGETA PĂSĂRIN
Tehnoredactor : FL. PREDA

Bun de tipar 19.VII.1982. Apărut 1982.
Coli de tipar 7,75.

Comanda nr. 20 170
Combinatul poligrafic „Casa Scînteii",
Piața Scînteii nr. 1, București,
Republica Socialistă România